

Biblioteca Polirom

Michele Mari

Pink Floyd în roșu

POLIROM

PROZĂ XXI

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :
MARI, MICHELE
Pink Floyd în roșu / Michele Mari; trad. de Cerasela Barbone. – Iași : Polirom, 2011

ISBN print: 978-973-46-2294-8
ISBN ePub: 978-973-46-2477-5
ISBN PDF: 978-973-46-2476-8

I. Barbone, Cerasela (trad.)

821.131.1-31=135.1

Printed in ROMANIA

Michele Mari

Pink Floyd în roşu

Traducere din limba italiană
de Cerasela Barbone

POLIROM
2011

Prozator, poet și critic, MICHELE MARI s-a născut în 1955, la Milano. Predă la Universitatea de Stat din Milano, domeniul său de interes fiind literatura italiană a secolului XVIII. În 1989 îi apare primul roman, *Di bestia in bestia*, urmat de *Io venia pien d'angoscia a rimirarti* (1990), *La stiva e l'abisso* (1992), volumul de povestiri *Euridice aveva un cane* (1993), apoi *Filologia dell'anfibio* (1995), *Tu, sanguinosa infanzia* (1997), *Rondini sul filo* (1999), *Tutto il ferro della torre Eiffel* (2002), *Verderame* (2007), recompensat cu prestigiosul premiu Grinzane Cavour, și *Rosso Floyd* (*Pink Floyd în roșu*), cel mai recent roman al său, din 2010. O trăsătură remarcată în cărțile sale este aceea de a se opune schimbării, modernității, în aspectele sale comerciale sau în tendințele de a căuta gratuit spectaculozitatea – scriitorul este fascinat, în schimb, de personalități obsedante, atît istorice, cît și ale unor scriitori și artiști renumiți, și amestecă nonșalant realitatea și ficțiunea în scrierile sale.
Pink Floyd în roșu (2010) este un roman experimental, în care răfuielile interne ale formației Pink Floyd devin un prilej pentru redarea metaforică a unui proces de creație. Călătorie în lumea legendarului grup, puzzle de amintiri, mărturisiri și istorii alternative, cartea îi oferă cititorului șansa de a afla secrete despre istoria formației, de a face cunoștință cu cei care l-au avut în preajmă pe Syd Barrett și cu aceia care au avut, fie și tangențial, legătură cu Pink Floyd. Documentîndu-se și, în aceeași măsură, împletind strîns ficțiunea cu faptul istoric, autorul adună la masa rotundă a narațiunii toate personajele în măsură să redea povestea unui mit, de la sunetiști, pînă la celebrități ca Stanley Kubrick, David Bowie sau Michelangelo Antonioni.

Cuvînt înainte

Deși în acest roman este vorba mai ales despre personaje istorice și fapte reale, el trebuie înțeles ca o operă de ficțiune din toate punctele de vedere. Confabulația vocilor, care aparțin din cînd în cînd unor indivizi care au trăit sau încă trăiesc, alteori unor personaje inventate sau unor ființe fantastice, se supune unei retorici structurale și lingvistice, fără intenția de-a avea o valoare documentară. De fapt, chiar și dacă n-ar fi infirmată de o oarecare cantitate de „falsuri“, precizia onomastică, cronologică și topografică a referințelor ar rămîne strîns legată de ficțiune, exact așa cum se întîmplă în vise.

M.M.

Prima lamentație din lumea de dincolo
Siamezii

— Ar fi putut să se cheme mai departe Geoff Mott and the Mottoes...

— Cel mai urît nume posibil, într-adevăr.

— Sau The Ramblers...

— O și mai mare inepție!

— De acord, dar dacă se opreau acolo, noi eram salvați.

— Hai, să ne chinuim! Pentru scurtă vreme au fost și The Newcomers...

— Apoi Those Without, chiar așa!

— Ei, chiar așa! Pînă una alta, acum n-am fi ajuns în halul ăsta.

— S-au numit pînă și Hollerin' Blues.

— Și Jokers Wild, nu? Jokers Wild!

— Un moment, trebuie să vedem cine era...

— De-ajuns să fi fost unul, știi cum erau făcuți, nu? Se despărțeau și se reuneau, îi includeau pe alții, se lăsau adoptați, se regăseau, nu era vorba numai de nume, erau instabili pe dinăuntru, ca și cum ar fi căutat combinația potrivită... Se despărțeau și se reuneau, de fiecare dată apropiindu-se cu un pas de ținta...

— Dar despre Sigma Six ce zici?

— Efortul pe care-l făceau ca să găsească nume urîte...

— Ca Abdabs...

— Imediat transformat în și mai urîtul Screaming Abdabs.

— Sau Megadeaths...

— Și încă puteam să ne salvăm. Chiar și cînd au devenit Spectrum Five puteam să ne salvăm.

— Pînă la Leonard's Lodgers, închipuie-ți, încă ar fi fost timp, de fapt nu, pînă la Tea Set, numele cel mai ridicol auzit vreodată.

— Apoi...

— Hai, chinuie-te! Nu te gîndești că mă chinui și pe mine?

— Apoi...

— De fiecare dată cînd ajungi în punctul ăsta te blochezi, cu toate că știi cum s-au întîmplat lucrurile, știi așa cum știu eu: i-a picat privirea pe un disc de-al meu...

— Un disc pe care îl văzuse probabil de-o sută de ori, la fel ca și pe al meu...

— Și le-o fi văzut de-o sută de ori împreună, dar atunci...

— Să fi fost unul din ceilalți, nu s-ar fi întîmplat nimic, dar era el...

— Știm, știm! El are spectrul diamantului în ochi, el este cel care face lucrurile adevărate, el, el, nu mai suport!

— Dar sîntem implicați, pentru totdeauna! Din acel moment, de la acea privire aruncată celor două discuri ale noastre.

— A fost ca și cum ne *vedea* pentru prima oară, dislocați, dar uniți...

— Puterea unui demon, fiecare dintre jumătățile noastre stătea pitită într-un nume...

— Într-un disc...

— Într-un nume într-un disc... El, ca un chirurg, a separat jumătatea mea, a unit-o cu a ta și ne-a făcut să renaștem astfel.

— De obicei chirurgii îi separă pe siamezi: noi am avut parte de singurul care îi creează...

— Îmi plăcea numele meu, Pink Anderson.

— Și mie al meu, Floyd Council.

— Mă întreb dacă s-ar fi întîmplat și cu celelalte jumătăți...

— Cine poate s-o spună? Anderson Council nu sună chiar rău... deși, într-adevăr, n-are atîta nerv...

— Trebuie să recunoaștem însă că Pink Floyd e foarte frumos.

— Da, cu sacrificiul nostru!

— Și dacă te gîndești că încă puteam să scăpăm, încă puteam să scăpăm!

— Pentru că ceilalți au rămas la Pink Floyd Blues Band? Ți se pare că s-ar fi schimbat ceva?

— Aș vrea să văd! Încă n-ai înțeles că frumusețea este cea care ne-a păcălit? Cînd este importantă, frumusețea trece în esență. Blues Band – și noi umblam încă separați prin lume.

— Da, dar pînă la urmă geniul s-a impus, și iată ce s-a ales de noi.

— Cu duritatea diamantului s-a impus.

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-și colții în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obișnuit să procedeze în asemenea momente, și-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîșiindu-i carnea în profunzime. Și un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea și tot curgea pe pămînt.

A doua lamentație
Arnold Layne

Oh, după mine, fiecare este liber să se distreze cum crede, nu? Dacă nu face rău nimănui, își vede de trebușoarele sale și pace, să vină acum vreunul

să spună că nu are secrete, nimic nu-i mai frumos în viață decît secretele, cu cît sînt mai mici, cu atît sînt mai frumoase, mă duc eu să-mi vîr nasul în intrigile altuia? Nici vorbă... Ei, Arnold e genul care chiar dacă vede întîmplîndu-se o chestie ciudată, se întoarce în cealaltă parte și tace mîlc, n-a văzut nimic, așa e Arnold, întrebați puțin în jur... Și atunci vreau să știu de ce tocmai eu am avut parte de un asemenea sfîrșit, cînd mi-aude cineva numele, se gîndește imediat la chestia aia... Doar faceți pe proștii, chiloții, chiloții! De parcă acum femeile au numai chiloții de întins pe sîrme! Și ciorapii? Și sutienele? Furourile? Cine are timp să aleagă în clipele acelea? Înhați și fugi, vezi acasă cît valorează prada... Dățile cînd îți dai seama că ai greșit! Furia care te apucă atunci cînd descoperi că sînt chiloți bărbătești! Tot efortul de pomană, te cațări, te julești pe ziduri, stai cu ochii în paișpe să nu treacă vreun polițist, să nu se deschidă vreo fereastră, să nu aibă cîine, Dumnezeule mare, cînd e lună vezi ce iei, dar te văd și ei pe tine, te văd... Pui la socoteală apoi că sînt oameni pe care îi cunoști, una sînt ciorapii fiicei, alta ciorapii mamei. Chiloții sînt ușor de recunoscut, cu dantelă și transparenți sînt ai fiicei, cei care arată ca niște pantalonași sînt ai mamei, dar cu ciorapii e mai greu, colanții ăștia, neîntinși, se aseamănă toți, însă nu-i deloc același lucru să-i pui pe tine gîndindu-te la mamă, doamna Collington, de exemplu, niște șunci varicoase, de-mi vine să vomit cînd mă uit în oglindă... Fiica în schimb... Oh, în fine, am această plăcere, bine? Îmi place să mă îmbrac ca o femeie, m-au denunțat, odată, dar m-am mutat în alt cartier și nu m-a mai sîcîit nimeni... Nu are nimeni pe lumea asta, garantat, colecția de chiloți pe care

o am eu în dulap... Și într-un sertar, ehe... într-un sertar special îi țin pe cei folosiți, oricine poate să-i fure pe cei curați, dar cu cei murdari e treabă de profesioniști, trebuie să aștepți să nu fie nimeni acasă și să forțezi o fereastră, să știi unde să te duci să scotocești... Uneori nu găsești nimic, dar dacă ești norocos, dai niște lovituri... lucruri de o bogăție... Iată, asta era viața mea cînd apare acel... nu știu nici măcar cum să-i spun, știu doar că era un vecin de-al meu, un băiat simpatic, tăcut, un ciudat... N-am vorbit niciodată cu el, nici măcar numele meu nu i l-am spus, ar fi fost culmea să-i povestesc secretul meu... *Bòn*, într-o dimineață mă duc în centru și toți cîntă melodia aia, povestea unui individ care fură lenjeria femeilor, cu care se îmbracă în fața oglinzii, unul care se numește exact ca mine, Arnold Layne! Ăsta e și titlul melodiei, așa că din ziua aceea eu sînt cel cu chiloții... bărbatul travestit... N-am mai avut liniște... Cîte-o deșteaptă îmi lasă chiloții ei în fața ușii, și folosiți mi-i lasă, dar nu mai e același lucru... N-am eu școală, dar înțeleg atîta lucru, că acele cadouri nu sînt pentru mine, ci pentru cel din cîntec... Cu cîțiva ani în urmă au venit să-mi ia un interviu, cu camera de la televiziune și tot tacîmul, mi-au spus că dacă nu eram eu, n-ar fi fost nici discul acela și că, fără disc, ăia nici măcar nu-și începeau cariera, așa că, după ei, trebuia să cer niște bani frumușei, da, ca și cum nu știam ce sfîrșit avusese băiatul ăla, încercați voi să-i cereți bani unuia ca ăla, cap pătrat ce era... El cap pătrat și eu travestit, pentru totdeauna, chiar dacă sînt îmbrăcat cu salopeta de lucru, lumea se gîndește la mine îmbrăcat cu colanții, în fața oglinzii... Însă probabil a auzit și el interviul acela, pentru că după cîteva zile

primesc acasă un pachet conținînd niște chiloți frumoși albaștri, perforați, chiloți folosiți vreau să spun, și... hei, hei... folosiți în unele zile speciale pe care le au femeile... nu chiar în acelea, dar imediat după, cînd încă au scurgeri... în nuanțe ușor deschise, rozalii... și ciudat e că dîrele alea rozalii nu se uscau deloc, rămîneau umede și proaspete, adică... de parcă le-ar fi produs chilotul însuși... fluide, puțin lipicioase... după atîția ani curg încă... Ei, mi-am spus, un astfel de cadou nu mi-l poate trimite decît nebunul ăla, însă mare om, ei?, da, domnilor, mare om.

A treia lamentație
Bob Klose

O spun pentru ultima oară, după care voi trece la căi legale. Interzic oricui să-mi spumă „al cincilea membru Pink Floyd“! A fost un al cincilea Beatles, de acord, chiar dacă, din cîte am auzit, cel puțin patru subiecți diferiți au fost numiți astfel. Treaba lor. Deci, pentru ultima oară! Ultima, pe cuvînt de Rado Klose, zis Bob! Da, am cîntat cu ei în prima formație în care erau toți, el și ceilalți trei. Spectrum Five. Așadar, aș putea fi considerat chiar un membru fondator. Aș putea. Și am rămas pînă cînd ne-am numit... s-au numit Pink Floyd. Eu veneam de la Blue Anonymous, astfel făceau mișto de mine prezentîndu-mă la concerte drept Blue Pink. Pentru ceilalți era o glumă, dar el... el era mereu serios, al naibii de serios și cînd

părea că face pe prostul... Mie îmi plăcea jazzul, mă considerau prea aristocrat... Într-o zi, el mă ia de-o parte și îmi spune: „Ai sîngele albastru, Bob, trebuie să ți-l schimbăm puțin“... Dat fiind că-i plăceau jocurile de cuvinte, îl întreb cum de l-au inspirat tocmai doi instrumentiști de blues pentru numele grupului. Cînd mă gîndesc la răspunsul lui, mă trec fiorii și acum. „Stai liniștit, că nu mai cîntă muzica aia neagră – în tenebrele în care se află, cunosc în sfîrșit lumina roz a dimineții“. Atunci chiar m-am speriat și am plecat. Probleme legate de caracter, s-a scris, concepții muzicale diferite: prostii! A fost numai teroare. Măcar așa m-am retras la timp. Într-adevăr, eu sînt aici, în schimb ceilalți... ei, știți și voi cum au sfîrșit-o ceilalți, nu?

A patra lamentație din lumea de dincolo
Stuart Sutcliffe

Eu sînt al cincilea Beatles. Singurul autentic. Nu un producător ca Martin, nu un organizator ca Aspinall, nu un *sessionman* ocazional ca Preston, nu un baterist demisionar ca Best, nu: unul dintre cei cinci fondatori, cînd încă ne numeam Quarrymen. Și, din cîte se spune, unul la înălțimea lui John și a lui Paul, ca să ne înțelegem... dacă nu ceva mai mult, genul care lasă urme pentru totdeauna... De aceea, japoneza aia oribilă nu vrea nici măcar să-mi audă numele, îi e teamă că după atîția ani mi se face dreptate... Pe de altă parte,

ca să fim sinceri, nu poți să spui că greșește cînd întreabă malițioasă unde sînt omagiile aduse de colegii mei... Dacă am fost atît de important, de ce m-au uitat imediat? Ei, care *știau*? Tocmai pentru că știau este răspunsul...

În general, sînt considerat un exemplu de ghinion, să mori la douăzeci și unu de ani din cauza unei hemoragii cerebrale nu e un destin frumos, dar dacă se întîmplă imediat după ce ai fondat un grup care va deveni The Beatles, atunci... Pusă așa problema, pare într-adevăr un ghinion monstru. În schimb, era un lucru necesar... cu toate corelațiile și implicațiile... să creez o astfel de mașinărie era datoria mea... ca să mă explic mai bine, *trebuia* să am acel sfîrșit pentru ca mașinăria să funcționeze... și a funcționat! Ani la rînd a continuat să funcționeze, alimentată cu sîngele care mi-a explodat în cap în ziua aceea.

A cincea lamentație din lumea de dincolo
Brian Jones

Tocmai am ascultat tristele tînguiri ale lui Stuart. Căruia îi lipsește încă o viziune de ansamblu. A fost cel mai ghinionist, dar acum se află în grupul privilegiat al pelicanilor evanghelici. Știu asta pentru că acolo stau și eu, și stă și Diamantul, adică, doi dintre cei care au participat la fondarea trupelor Rolling Stones și Pink Floyd. Eu știam că voi păți ceva, știam asta pentru că eram singurul capabil să cînte la toate instrumentele și de aceea

Mick nu mă putea suferi. Zicea că eram un exhibiționist, în realitate nu a acceptat niciodată că eu aveam mai mult talent decît el. Astfel, după ce și-a creat formația, cînd buzatul m-a anunțat că trebuia să mă car, știam că am două căi: fie să-i uit și să-i las să apună, fie să-mi dau viața ca să rămînă o legendă. Și pentru că îmi iubesc creațiile, am ales a doua cale. Pe 3 iulie 1969 m-am înecat într-o piscină și, după numai două zile, foștii mei colegi umpleau Hyde Park cu un concert de neuitat. Însă pentru că o fărîmă de dreptate există pe lumea asta, puterile divine au vrut ca ei să continue ca niște mumii: aveți în minte fața lui Keith, cea a lui Mick? Ați văzut vreodată pe cineva mai îmbătrînit decît ei? Iar ei știu de ce sînt atît de ofiliți, și încă cum, ar plăti milioane de lire sterline pentru apa din piscina mea...

Mă întreb însă care este logica puterilor divine, de ce lui Stuart i-au făcut creierul să explodeze înainte să guste succesul, de ce mie mi s-au îngăduit cîțiva ani în plus, de ce Diamantul a fost ținut în viață... nebun, dar în viață... Și, de asemenea, mă întreb: sîntem siguri că nu e el cel mai năpăstuit dintre cei trei?

Prima confesiune
Omul șoarece

Mă numesc Richard William Wright, zis Rick, născut în Hatch End, pe 28 iulie 1943. Sînt organistul de la Pink Floyd, omul-Farfisa, da. Sînt diferit

de colegii mei, mai mult decît vă puteți imagina: nu-mi puneți prea multe întrebări, dar vă asigur că e așa. Sînt cel mai bătrîn și cel mai înțelept, și semăn cu un șoarece. Roger, în schimb, este un cal. Nick este, foarte evident, un cîine. Și Dave, ei!, nu există îndoieli că Dave este o pisică. În ce-l privește pe Syd... Syd știu ce e, dar nu v-o pot spune. Mai degrabă vă sugerez să aruncați o privire la datele de naștere.

Roger Waters, Bookham, 6 septembrie 1943.

Nick Mason, Birmingham, 6 martie 1944.

Syd Barrett, Cambridge, 6 ianuarie 1946.

David Gilmour, Cambridge, 6 martie 1946.

Toți pe 6. Și dacă Dave îi ia locul lui Syd, avem trei de 6 despre care nu e nevoie să vă spun ce înseamnă. Am simțit mereu că între ei exista ceva din care eu eram exclus, nu vorbesc despre o înțelegere secretă sau despre un pact, era pur și simplu faptul că, pentru a se înțelege, nu au avut niciodată nevoie să vorbească, comunicau din priviri, și făcînd asta, Roger și Dave erau înfricoșători, o privire a unuia și celălalt știa exact cum să modifice ce cînta... Și Syd era înfricoșător, dar într-un mod diferit, el părea că nu te privește niciodată, că nu privește niciodată nimic... Cu mine a fost mereu afectuos, în orice caz. Într-o noapte l-am visat, trecuseră cîțiva ani de cînd îl văzusem ultima dată și era și mai palid și halucinat ca de obicei.

— Salut, Rick, îmi șoptește la ureche, știu că pregătiți un nou album...

Pare să fie un lucru care îi face plăcere, dar eu nu reușesc să nu mă simt vinovat.

— E adevărat, răspund, Roger și David încă nu s-au hotărît ce titlu să-i dea...

— Îi vor spune *The Dark Side of the Moon* și va fi ceva extraordinar. Am venit să te întreb dacă

n-ai vrea să participi cu un cîntec numai al tău de data asta, muzică, dar și ceva cuvinte...

— Mi-ar plăcea al dracului, dacă aș ști numai de unde începi să le pui laolaltă...

El devine și mai palid atunci, fixează cu privirea un punct oarecare în gol și cu un fir de voce murmură:

— Tu încearcă, ridică-te și încearcă imediat, dar nu le spune celorlalți...

Vreți să știți cum s-a terminat? Am făcut cum spunea el și am compus un cîntec care se chema „The Mortality Sequence“. După cîteva nopți îl visez din nou și, de data asta, peste paloarea sa apare un zîmbet vag.

— Pentru a fi sublimi nu trebuie să fim neapărat funebri, îmi zice, melodia nu e rea, dar e tristă, ar trebui ceva mai euforic... Acesta va fi un disc minunat, a mai spus, dar ca să fie perfect îi lipsește un strop de... da, de senzualitate...

— Și de la mine ceri senzualitatea?

— De la tine, da, pentru că ceilalți sînt deja prea... of, ai încredere, îți trimit mîine un tip care să te ajute să aranjezi un pic cîntecul...

Și a sosit tipul, o vocalistă care se numea Clare Torry, una care scotea niște acute, niște coloraturi. Un adevărat orgasm, în fine, ca să n-o mai lungesc, noi doi am realizat „The Great Gig in the Sky“. Ceilalți au rămas fără cuvinte. Mai ales Roger părea uimit, eu credeam că de invidie, dacă m-aș fi limitat la muzică, ar fi fost altceva, dar textele erau domeniul lui, noi îi spuneam „Poetul“ și el era mîndru de asta, abia mai tîrziu am înțeles că nu era invidie, ci uimire, pentru că Roger era convins că avusese cu Syd o relație specială, și asta era în mod sigur adevărat, dar era de asemenea

convins că relația lor continua să rămînă puternică și la distanță... În orice caz, chiar dacă nu mi-a zis niciodată nimic, sînt sigur că Roger știa cine era în spatele „Gig-ului".

A doua confesiune
Omul pisică

Sînt eu, David Gilmour, zis Dave, cu alte cuvinte chitara de la Pink Floyd. Pe lîngă vocea și autorul a peste jumătate dintre cîntecele lor. Despre mine probabil că ați auzit povestindu-se multe lucruri: cît eram de frumos, cît eram de bun și cît sînt încă; cum eu și Roger aveam același raport ambivalent pe care-l aveau Paul McCartney și John Lennon; cine a fost cel mai mare chitarist dintre Clapton, Page, Knofler și eu; prostii, în fine. Pe mine mă interesează, în schimb, să vă vorbesc despre stînjeneală, despre un anumit tip de stînjeneală care frizează obscenul. Pînă una alta este ceva genealogic, iminent și greu apăsător, ceva ce n-aș ști să definesc decît ca pe constrîngerea pe care o resimți în clipa în care vii după altcineva. Venind după un altul și înlocuindu-l. Sindromul ultra-corpului, am putea spune. Primii prieteni cu care a cîntat Syd își spuneau Geoff Mott and the Mottoes; după un an, doi dintre ei, fără Syd, dar cu sosirea lui Albe Prior, au renăscut ca The Ramblers. După foarte puțin timp Prior, care în latină înseamnă „cel dinainte", este înlocuit: ghiciți de către cine? Păi, de mine! Anul următor cînt

în trupa Jokers Wild, împreună cu un anume Tony Sainty care provenea din Mottoes via Ramblers: cînd Tony pleacă, cine îl înlocuiește, eu făcînd deja parte din grup? Fratele meu, Peter! Dar aceasta este, bineînțeles, numai preistorie.

Eu și Syd locuiam unul lîngă altul și ne cunoșteam de mici; am fost de mai multe ori acasă la el să cîntăm, chiar dacă eu nu am făcut parte din primele lui formații. Oricum, ne întîlneam des și ne povesteam experiențele noastre muzicale. Poate de aceea, cînd a început să dea semne de nebunie, ceilalți trei m-au ales pe mine ca substitut. În ultimele luni din '67 se răspîndise zvonul că cei de la Pink Floyd voiau să-l înlocuiască și se alcătuise o listă impresionantă de aspiranți: practic, cele mai bune chitare din Regatul Unit. Ceilalți ezitau, dar Roger m-a vrut pe mine – era cel mai legat de Syd și grija lui era să-l rănească cît mai puțin posibil. În calitate de prieten din copilărie, se gîndea el, aș fi fost acceptat mai ușor ca substitut: numai eu eram fulgerat de îndoiala că în acest mod Syd se va simți de două ori trădat. Și, mai tîrziu, am înțeles și că Prior fusese „cel dinaintea“ lui Syd, nu a mea...

Cea mai rea perioadă a fost la începutul lui '68, cînd ieșeam în cinci. Ceea ce vrea să însemne că erau cei de la Pink Floyd, și eram eu. Cît stăteam în studioul de înregistrări era suportabil, dar pe scenă... Oh, scena! Lumea nu înțelegea, se uita cînd la Syd, cînd la mine care cîntam peste el... Îl dublam, înțelegeți, interpretam întocmai ce cînta el și, cînd greșea ritmul sau se bloca, eu continuam ca și cum aș fi fost el... Stilul meu era destul de diferit de-al său, prin urmare trăiam acele *performance*-uri ca pe niște vulgare imitații de maimuță,

îi imitam și vocea, nu Arnold Layne era travestitul, ci eu! Uneori, și acestea erau clipele cele mai dureroase, aveam impresia că el își dădea seama de tot, se oprea brusc din cîntat și îmi zîmbea ca și cum mi-ar fi spus „Continuă tu acum“... Sau își abandona poziția ca să vină lîngă mine, aproape lipindu-se de mine, ca pentru a face evident pentru public că aveam o singură funcție... Iată, trebuia să vă vorbesc despre stînjeneală, am reușit cred, dacă apoi trebuie să luăm în considerare că el scrisese aproape toate cîntecele acelea și că în timp ce cîntai erai pătruns de admirație, dar imediat ce ridicai privirea spre el, te apuca mila, privirea aceea atît de abulică, atît de *în altă parte*, cu un fir de salivă care îi curgea din gura întredeschisă... Gîndiți-vă că am ajuns să-i închidem microfonul și amplificatorul, încît să nu mai audă nimeni sunetele oribile pe care, din ce în ce mai des, le scotea chitara lui... Totul foarte obscen, nu?

A treia confesiune
Omul cîine

Mă numesc Nicholas Berkeley Mason, zis Nick, de profesie baterist.

Te-am ascultat, văicăreț domn al corzilor acustice. Erați prieteni din copilărie, e adevărat, dar Syd și Roger mergeau la aceeași școală. Roger și Roger, de fapt, pentru că Syd nu se numea încă Syd. Dar asta este o altă poveste. Mama lui Roger, Mary, rămăsese văduvă de puțină vreme și s-a

atașat de Roger-Syd cu o pasiune care i-ar fi stîrnit gelozia oricărui alt copil. Roger, în schimb, a băut din acea afecțiune și și-a însușit-o, adoptîndu-l pe Syd ca pe un frate mai mic: chiar și după ce au crescut, vă asigur că n-am văzut niciodată pe nimeni să țină la cineva cum ținea Roger la Syd. L-am văzut plîngînd cînd Syd a început să se simtă rău și era singurul dintre noi care începea să cînte mai prost atunci cînd Syd nu făcea față. De aceea, cînd eu și Rick am decis că trebuie să-l înlocuim, el s-a opus cu toată puterea, încăpățînîndu-se să-l ia pe Syd în toate concertele noastre, pînă și în turneul american care a însemnat definitiva prăbușire a colegului nostru. Critica îl rebotezase „Zombie“ și publicul îl striga în toate felurile. El îi privea zîmbind și rămînea imobil sau schița gestul de a cînta la chitară fără măcar să atingă coardele cu degetele, și sincer, înțeleg lumea, după ce a plătit biletul, se simțea batjocorită... Trebuie să spun însă că mi-era mai milă de Roger, pentru că Syd părea că-i pe altă lume. Roger îi arunca priviri disperate ca să-l readucă la realitate, dar el continua să zîmbească sau își lăsa chitara pe jos și pleca...

Cînd și Roger a cedat în fața hotărîrii de a-l înlocui, a spus că dacă nu l-am fi ales pe Dave, ar fi dizolvat grupul. A vorbit întotdeauna ca un șef, Roger al nostru, și probabil era corect așa. Eu l-aș fi preferat pe Jeff Beck, dar faptele i-au dat dreptate lui Roger. Îmi amintesc primele ieșiri în cinci, cînd Roger stătea deoparte cu Dave, dîndu-i nenumărate instrucțiuni. Dave asculta și dădea din cap, de parcă ar fi fost infirmierul de la un spital de nebuni catehizat de un medic psihiatru. Dar în unele momente instrucțiunile nu mai erau

suficiente: ca atunci în camionetă, cînd chiar Syd a fost cel care i-a spus lui Dave: „Fă tot ce poți, pentru că vreau să fac impresie bună“. Dave s-a uitat la Roger ca să-și dea seama cum trebuie să reacționeze, dar Roger se întorsese cu spatele ca să-și ascundă lacrimile.

Prima mărturie
Mike Leonard

Dar cine-oi fi eu ca să apar printre atîtea celebrități? Un arhitect cu nume de boxer și cu pasiunea de a colecționa instrumente muzicale din toată lumea, dar mai ales proprietarul unei mari case la Londra. În 1963, am închiriat cîteva camere unor băieți din Cambridge, cărora li s-a adăugat, curînd, unul din Birmingham. Se numeau Roger Waters, Richard Wright și Nick Mason și nu e nevoie să vă spun cine au devenit apoi. Petreceau zile întregi moșmondindu-se cu instrumentele mele și, întrucît nu aveau o liră, mă plăteau făcînd tot felul de treburi: astfel că, astăzi, sînt singurul locuitor de pe planetă care poate spune că s-a așezat pe un closet reparat de cei de la Pink Floyd cu mîinile lor magice... Desigur, atunci încă nu se numeau așa, treceau de la un nume caraghios la altul, Sigma Six, Abdabs, pentru o singură seară pînă și Megadeaths... Apoi Wright și Mason s-au mutat și lui Roger i s-a părut ireal că poate să-și cheme de la Cambridge alți doi vechi prieteni,

Syd Barrett și Bob Klose. Barrett îmi păstra în ordine grădina, pînă astăzi se pot vedea copăceii plantați de el. Pe urmă Wright și Mason au căpătat obiceiul să vină să ne viziteze aproape în fiecare seară și întotdeauna se apucau să cînte la instrumentele mele exotice: după puțină vreme se rebotezaseră Spectrum Five, pînă cînd lui Barrett i-a venit ideea de a-mi face un omagiu schimbînd numele în Leonard's Lodgers. Ca arhitect, n-am făcut niciodată mare lucru în viață, dar faptul că am nășit apariția trupei Pink Floyd face din mine omul cel mai mîndru din lume.

Au trecut patruzeci și cinci de ani și n-am făcut altceva decît să continui să închiriez camere: *acele* camere, Stanhope Gardens, nr. 39. Am cereri de pretutindeni din partea unor persoane de șaizeci de ani care vor să doarmă unde au dormit ei. Cîte unul, pentru a ocoli lista de așteptare, îmi oferă sume care nu se cer nici măcar la Hotelul George V din Paris, însă eu am propria mea etică și, în afară de o reevaluare fiziologică, îi pun să plătească cît îi puneam pe ei să plătească, adică suma pe care *i-aș fi pus* s-o plătească, dat fiind că nu m-au plătit niciodată. Însă de fiecare dată cînd au cîntat la Londra nu au uitat să-mi trimită un mesaj, gîndiți-vă că, la Royal Albert Hall, eram la numai patru rînduri în spatele familiei regale...

Cărțile spun că experimentele mele au fost cele care le-au inspirat primele spectacole de lumini. Ce să vă spun...? Că e adevărat.

A șasea lamentație
Chris Dennis

Nu e nimic mai nedrept decît viața... Bob Klose era implicat, era, era acolo! Și a plecat... Eu aș fi dat o mînă și un picior ca să rămîn acolo, și aproape că reușisem... și în schimb... și în schimb! În 1963 eram solistul celor de la Red Caps, una dintre multele formații din Cambridge... Din păcate, eram și tehnician al RAF, astfel că, atunci cînd am fost transferat la Londra, a trebuit să-mi abandonez grupul... La Londra însă mi-am dat seama că aveam mai mult timp liber decît crezusem, așa că am început să caut un nou grup: imaginați-vă ce-am simțit cînd, la masă într-un pub, Roger Waters îmi spune că el și colegii lui, care la vremea aceea își spuneau Leonard's Lodgers, caută un solist... „Dar nu-l aveți deja pe Barrett?", l-am întrebat și el mă informează că Barrett preferă să compună și să cînte la chitară și că exact în acele zile, vorbim despre Crăciunul din '64, s-a întors la Cambridge ca să-i facă aceeași propunere lui Geoff Mott – nu-l las să termine fraza și accept! Și de-a doua zi încep și eu să frecventez casa acelui Leonard, ce minunăție... Pentru că eu vedeam viitorul, îl *simțeam*... gloria, banii... legenda nemuritoare, știam că m-am agățat de el în timp ce ei încă nu știau nimic...

Știți cum s-a terminat, nu? În ianuarie 1965, RAF mă trimite în Golful Persic, de atunci nu se mai știe nimic despre mine... Am murit, am îmbătrînit acolo? Am fost transferat în alt loc din lume? Nu contează, sfîrșitul legendei... înainte să

fi început... prezisă, întrevăzută... pa, Chris, nu e loc pentru tine... între Arabia și Persia este neantul, acela e locul tău, pa, Chris.

A șaptea lamentație
Geoffrey Mottlow

Dragă Chris, i-am auzit cîntînd de cîteva ori pe cei de la Red Caps, dar aș minți dacă aș spune că-mi amintesc vocea ta... Fac deja eforturi să-mi amintesc cum cîntam eu, știi că și eu am sfîrșit în neant? Ți-o spun ca să te consolez, neantul există și în Anglia, la cîțiva metri de poarta caselor noastre... Cambridge-ul forfotea de grupuri, dar între grupuri, în intervale... unele crăpături, prăpăstii din acelea...

Între ’61 și ’62 eram bine protejat, aveam o asemenea nevoie de consistență, încît grupul meu se numea Geoff Mott and the Mottoes, eu voce, Barrett chitară, Sainty bas, Welham baterie, deloc rău, nu? Apoi, în primăvara lui ’62, dezastrul: Barrett se duce cu Those Without și castelul meu se prăbușește, Welham și Sainty fondează trupa The Ramblers cu Prior, pe urmă înlocuit de Gilmour, în timp ce eu... eu devin solistul celor de la Boston Crabs... Pînă aici nimic sinistru, dar dacă v-aș spune că după un an Barrett părăsește și grupul Those Without ca să-și formeze în jurul lui un nou grup numit Hollerin’ Blues, care după cîteva luni se unește cu Abdabs al lui Roger Waters la Londra, și că, în timpul vacanței de Crăciun din ’64, cînd

Abdabs s-au rebotezat Leonard's Lodgers, Barrett se întoarce la Cambridge special ca să-mi ofere *mie* rolul de solist – pe care eu, ascultă-mă, Chris, pe care eu îl *refuz*, pentru că gloria de care vorbești tu o văd și eu, dar o văd ca pe o zeiță goală care zîmbește trupei mele?! Cel puțin nebunia mea ți-a servit ție, dar oricum, și tu ai dispărut, a accepta, a refuza, e același lucru... Uită-te la Barrett, pînă la urmă rolul acela a vrut să-l păstreze pentru el, dar pentru cît timp? Pînă la urmă am lucrat toți pentru Gilmour, însă traseele pe care le-a străbătut ca să ajungă la țintă... nici măcar la un joc de flipper... Și, oricum, ascultă... Dacă ai chef, eu aș face un schimb... tu te afunzi în puțul-Crabs și eu iau Golful, mă cobor în abis acolo... vrei?

A doua mărturie
Peter Jenner

Împreună cu Andrew King, am fost primul lor impresar. Erau încă atît de puțin cunoscuți, încît societatea special fondată, Blackhill Enterprises, abia dacă se ținea pe picioare financiar. Cum a apărut succesul, au fost preluați de cei de la EMI: se vede că nu le ajungea trupa Beatles... Ca să spun adevărul, eu și Andrew i-am ajutat: încă de la început, privisem formația Pink Floyd ca fiind grupul lui Syd, astfel, cînd la începutul lui '68 ceilalți au renunțat la el, am preferat să continuăm să-l reprezentăm pe el... Ce-or mai fi rîs cei de la

EMI, probabil lui Norman nu i-a venit să creadă că scapă de Syd așa de ușor...

Dar în toate sensurile i-am ajutat... Poate fără acea recunoaștere din Tottenham povestea celor de la Pink Floyd ar fi fost complet diferită... În schimb, Andrew și cu mine eram convinși că, pentru a se impune atenției publicului, băieții trebuiau să aibă un loc numai al lor sau, oricum, să-și lege numele de un loc fizic... Astfel, am început să batem Londra în căutarea unui teatru sau a unei săli potrivite, pînă cînd în Tottenham Court am găsit un vechi local de dans irlandez, The Blarney. L-am închiriat, l-am restaurat cît mai bine, l-am dat în gestiune prietenului lor, Joe Boyd, și, după două luni, Pink Floyd inaugura ceea ce în foarte scurt timp avea să devină un nume legendar, UFO... Pînă și cei de la Procol Harum ne-au cerut să poată cînta acolo... „Templul muzicii psihedelice“ îl numea presa, unde „psihedelic“ putea însemna două lucruri: jocuri de lumină asociate cu muzică și acid. Rîuri de acid. Era momentul lui Timothy Leary și, mai ales, al lui Syd. Colegii lui beau numai bere și whisky, dar el, poate pentru că încercase deja marijuana, s-a convertit imediat. După spusele tuturor, nimeni n-a fost văzut vreodată consumînd atît LSD ca el. În răstimp de cîteva luni privirea i s-a schimbat pentru totdeauna, a devenit mîloasă, absentă, două cearcăne înfricoșătoare... S-a dus să trăiască singur într-o cocioabă din Cromwell Road, singura dată cînd am reușit să arunc o privire înăuntru am rămas tulburat de muntele de haine murdare îngrămădite peste tot... în ciuda acestui lucru continua să scrie cîntece superbe, primul lor album a fost realizat practic de el, versuri și muzică, și cel puțin alte douăzeci

de piese au rămas pe dinafară... Problema, eventual, era că la fiecare înregistrare introducea noi variante, într-un proces infinit. Ca să scoată *The Piper at the Gates of Dawn*, Roger a trebuit să-și asume la fiecare cîntec responsabilitatea de a spune la un moment dat: „E perfect așa, să nu ne mai atingem de el“.

În orice caz, cîtă vreme crea în ritmul acela și la asemenea calitate, Syd n-a constituit o problemă pentru ceilalți. Sigur că *black-out*-urile sale pe scenă îi stinghereau, dar cine renunță la un astfel de izvor? Andrew și cu mine, în schimb, am început să ne facem griji mult mai devreme, astfel că, într-o zi, după o sesiune de repetiții, l-am luat pe Syd pe sus și l-am dus la cel mai renumit psihiatru din Londra. Atașez raportul.

Primul raport
Scrisoarea lui Ronald Laing

Londra, 18 iulie 1967
Examinat de două ori de mine, la insistențele domnilor Peter Jenner și Andrew King, Roger Keith Barrett, subiectul pus sub observație, în vîrstă de 21 de ani, a prezentat simptomele unei grave tulburări mintale, de atribuit, cu toată probabilitatea și în așteptarea unor examene clinice necesare, abuzului repetat de acid lisergic dietilamid, mai cunoscut ca LSD. Anamneza familială și individuală, într-adevăr, deși săracă în date disponibile, nu permite, pentru moment, alte ipoteze. Trecînd

de la planul neurologic la cel psihologic, părerea mea este că, oricum, originea tulburărilor mintale ale subiectului pus sub observație poate avea drept cauză foarte puternica, chiar dacă nu neapărat conștientă, dorință de succes a colegilor săi de muncă, ale căror solicitări excesive, plasînd subiectul pus sub observație în fața datoriei unei creativități neîntrerupte, au drept efect asocierea creativității nu cu plăcerea, ci cu anxietatea.

În orice caz, dat fiind că subiectul pus sub observație a refuzat să continue întîlnirile noastre, acest document are o valoare pur și simplu ipotetică și nu va putea fi în nici un fel folosit în scopuri legale.

Dr. Ronald D. Laing

A treia mărturie
David O'List

Mă numesc David O'List, chitarist la Nice. David, ca Gilmour, dacă v-a scăpat cumva.

Doar o precizare, pentru presă. Prima ieșire publică a lui Gilmour cu Pink Floyd a avut loc pe 2 decembrie 1967, la Brighton Dome. Știu asta pentru că a doua seară trebuiau să cînte la Nottingham, însă Gilmour nu se simțea în stare să repete experiența – măcar dacă ar fi avut puterea să vadă viitorul... Waters a fost cel care m-a sunat să mă întrebe dacă eram disponibil: m-a asigurat că Barrett, spre deosebire de concertul de la Brighton, nu va fi.

— Și dacă vrea să vină? am întrebat.

Veți înțelege, să-l văd lîngă mine pe scenă, cu ochii ăia!, iar eu lipsit de iscusința lui Gilmour...

— Stai liniștit, m-a asigurat Waters, nici măcar nu-i spunem că mergem să cîntăm.

Astfel, am acceptat, în fond, nu făceam nimic rău... Însă, cînd ajung la Royal Theatre din Nottingham, mă apucă emoția: pe afișe e indicată foarte evident prezența lui Syd! Mă grăbesc spre cabina lui Roger ca să aflu care-i sînt intențiile: să anunțe în ultimul moment indisponibilitatea lui Syd sau, cum mă temeam, să mă dau drept el? Era cum mă temeam.

— Și tu speri că lumea nu-și va da seama? Vezi că aici ne linșează! îi spun, dar Waters are răspunsul pregătit: pentru voce nu trebuie să-mi fac griji, toată partea lui Syd va fi în *play-back*, iar pentru înfățișare încercaseră un joc de lumini datorită căruia aveam să rămîn mereu în umbră, singurul lucru pe care trebuia să-l fac era să cînt la chitară.

Și am cîntat la chitară. În umbră.

A opta lamentație
Marzio Acquaviva

Bună ziua, mă numesc Marzio Acquaviva, am șaizeci de ani și o afacere cu cherestea lîngă Ancona. Chiar dacă numele meu nu vă va spune nimic, conduc una dintre cele mai importante pagini de internet dedicate lui Syd Barrett.

Nu vreau să mă lungesc, ci doar să le deschid ochii celor care nu sînt încă familiari cu pagina

mea. Probabil ați auzit de o mie de ori povestea lui Syd care înnebunește și este îndepărtat de către colegii lui îndurerați: prostii! Nu că i-ar fi fost bine, acidul e acid, dar de aici și pînă la a deveni un imbecil de la o zi la alta... Adevărul este că ceilalți credeau că au găsit găina cu ouă de aur și continuau să-i ceară lucruri noi, și scrie-ne asta, și scrie-ne aia, și el îi mulțumea fără să protesteze niciodată, piese pe care alți muzicieni le-ar fi scris în zece zile, el le scotea în trei ore, și acum du-te spre științifico-fantastic și el se ducea, acum du-te spre psihedelic și el, gata!, acum spre caustico-suprarealism, acum spre cosmico-delirant, hop, hop! Scria mai multe cîntece decît puteau să înregistreze sau să cînte *live*, astfel încît au continuat ani de zile să trăiască din veniturile materialului respectiv... Încă o semnătură și gata, oricum pe el nu-l mai interesa nimic, căzuse pentru totdeauna într-un puț fără fund, da, dar ei îl împinseseră... Erau prea tineri, nu erau pregătiți pentru succesul cu „Arnold Layne“ și „See Emily Play“, astfel că la început l-au presat să scoată repede altă piesă de succes, apoi l-au făcut să se simtă vinovat pentru că single-ul acela, „Apples and Oranges“, n-a urcat atît de sus în clasament ca primele două, din acel moment au început să se uite strîmb la el... Astfel, gata cu single-urile și dă-i înainte, să scoată un întreg album în cîteva luni! *The Piper* a fost un miracol, dar credeți că s-au mulțumit? În exact aceeași perioadă Syd chiar compusese un cîntec care încă din titlu oglindea starea lui proastă, „Vegetable Man“: oare ceilalți erau cît pe ce să-l transforme într-o legumă? Ei sînt avangarda experimentelor muzicale, un focar de idei, numele Pink Floyd trebuie să evoce inteligență, spirit, sclipire! Astfel Syd, care era cel mai spiritual dintre ei

toți la un loc, se distrează provocîndu-i, joacă rolul celui distrat, pune în scenă strategii de sabotaj, cum ar fi să propună infinite variante la studioul de înregistrări, să întîrzie în mod regulat la repetiții, să se prezinte la o emisiune BBC cu hainele mototolite și pătate, știți hainele acelea pop luxoase pe care le purtau și cei de la Beatles, cu atlazuri și forme bufante... Și dat fiind că era un pic... cum să spun?... era în stare să-și facă rău singur, iată, cînd i-a văzut exasperați, a decis să exagereze și pe scenă, se comportă ca un zombie, se uită spre public cu o expresie tembelă, își lasă buza inferioară să atîrne... El *voia* să fie alungat, înțelegeți, chiar dacă, în același timp, acesta era lucrul care-l îndurera cel mai tare, pentru că Pink Floyd era creația lui, era familia lui... Și atunci, cînd a înțeles, pentru că a înțeles foarte repede, că se gîndeau să-l înlocuiască, n-a făcut nimic ca să împiedice acest lucru, dimpotrivă, eu cred că atunci a fost momentul cînd a început să exagereze cu LSD-ul, *după* dezastruosul turneu american și nu înainte, cum au spus mereu colegii lui.

Syd Barrett n-a fost alungat pentru că înnebunise: a înnebunit pentru că urmau să-l alunge.

A patra confesiune
Omul cîine (2)

Astfel, pentru o vreme am cîntat în cinci, dar situația era tot mai insuportabilă. Nu puteai niciodată să știi ce va face Syd: uneori părea aproape normal și unul dintre noi probabil s-a întrebat dacă

prezența lui David era într-adevăr necesară. Dar voi v-ați fi asumat riscul de a termina concertul în trei? În plus, fără elementul cel mai important, pentru că băiatul acela cu fața suptă, care încă de la început părea mai mult fiul nostru decît fratele nostru, băiatul acela era liderul nostru și lumea îl iubea. Și Roger îl iubea și, de aceea, în cele din urmă el a fost cel care și-a asumat responsabilitatea de a-l lăsa pe dinafară. Îmi amintesc ca și cum ar fi fost ieri: eram în mașină și, pe furtună, ne duceam să-l luăm pe Syd. Venise și David. Cu o clipă înainte să cotim la stînga spre casa lui, Rick a spus:

— Dau semnal stînga?

Și cineva a răspuns:

— Nu, la naiba, mergi înainte!

Chiar și cu zgomotul furtunii sînt sigur că a fost vocea lui Roger.

Scena s-a repetat în diferite alte dăți, pînă cînd am încetat pur și simplu să trecem să-l luăm. Și lucrul impresionant este că nu vorbeam niciodată despre asta, niciodată n-am vorbit. Brusc, Syd nu mai exista. Nu mai era o problemă.

Pe 6 aprilie 1968 a fost tipărit primul afiș cu numele lui David în locul lui.

A cincea confesiune
Omul pisică (2)

Nu, Syd nu mai era o problemă. Doar dacă nu s-ar fi hotărît să ne facă vreo surpriză...

Am avut nevoie de timp înainte să reînnoim complet repertoriul, de aceea o vreme am continuat

să cîntăm cîntecele lui. Multe dintre aceste cîntece erau atît de legate de modul lui de a cînta, încît am decis să-i lăsăm vocea în *play-back*. Publicul credea că eu l-am studiat pe Syd atît de bine, încît devenisem un mim perfect: cînd reluam cu vocea mea, probabil păream de-a dreptul cameleonic... Ei bine, într-o seară, într-un local al cărui nume nu mi-l mai amintesc, ascuns în public era el, cu părul vopsit galben și niște ochelari cu lentile mate: de nerecunoscut, dar eu l-am recunoscut. Și știți ce făcea în timp ce eu îmi mișcam gura la *play-back*? Cînta! În sincron cu propria lui voce, cînta!

Dar momentele cele mai dureroase le-am trăit în timpul realizării albumului *Saucerful*. Roger începuse să lucreze cu zel ca să respecte contractul cu EMI și, timp de patru luni, ne-am dus în studiourile de pe Abbey Road aproape zilnic. Pentru că ar fi fost primul album fără Syd, Roger a vrut să fie simbolic prezent cel puțin cu un cîntec și, dintre cele noi, a ales „Jugband Blues“. Mulți au considerat asta ceva de prost gust, alții un mare semn de omenie, eu știu doar că era îngrozitor să avem pe acel album vocea lui Syd care spunea cît fusese de drăguț din partea noastră să ni-l închipuim acolo pe scenă și cît ne era de recunoscător că făcuserăm limpede faptul că nu era acolo... Ne mulțumea, ne mulțumea în public! Altă dată, în timp ce repetăm, îl vedem de partea cealaltă a ferestrei, cu nasul turtit de geam cum fac copiii: un timp îl ignorăm, pe urmă Roger cedează nervos și iese să-l întrebe ce vrea.

— Să înregistrez un cîntec, unul singur, nu sînteți deloc obligați să-l puneți pe disc.

Roger intră înapoi, avem o mică consfătuire și hotărîm să-i facem pe plac. Imediat ce-i facem

semn să intre, el își îndepărtează brațele spre un punct de pe hol pe care noi nu-l puteam vedea: după un minut năvălește în sala de înregistrare o formație muzicală cu douăzeci și șapte de membri, formația Armatei Salvării care se afla acolo pentru propriile înregistrări! Noi patru rămînem împietriți, iar membrii acelei formații iau loc ignorîndu-ne:

— Așadar, Maestre, ce trebuie să cîntăm? îl întreabă dirijorul formației, la care Syd, îndepărtîndu-se:

— Cîntați puțin ce dracu' aveți chef!

Apoi a folosit rezultatul în „Jugband Blues"... Gîndiți-vă că a doua zi, în studioul A, cei de la Beatles nu mai conteneau să rîdă de povestea asta...

Și altă dată... Ei, chiar îmi face rău să-mi amintesc asta... altă dată s-a întors la Abbey Road să ne implore să-l lăsăm să cînte într-un cîntec de-al nostru, unul oarecare. Nici măcar să cînte, se mulțumea să cînte la chitară, secondîndu-mă. Noi i-am spus nu, dar a continuat să insiste smiorcăindu-se.

— De ce te umilești așa? îl întreabă Roger îmbrățișîndu-l.

Și el a răspuns, iar eu nu voi uita niciodată răspunsul acela, a răspuns:

— Pe mine mă întrebi?

Astfel l-am lăsat să cînte într-un cîntec care, absolut neintenționat, se intitula „Remember a Day". Mai tîrziu, Rick ar fi vrut să șteargă urma aceea, care suprapusă peste a mea producea un efect de redundanță, dar Roger a spus că l-ar fi omorît pe cel care îndrăznea să facă una ca asta.

A noua lamentaţie din lumea de dincolo
Stanley Kubrick

Strauss într-un film ştiinţifico-fantastic nu suna rău, într-adevăr, dar în *2001: Odiseea spaţială* sînt multe alte părţi muzicale. În special pentru comentariul sonor al monolitului mă gîndisem la Pink Floyd, un grup format de puţini ani, dar cu o extraordinară maturitate. Multe piese de-ale lor erau de inspiraţie ştiinţifico-fantastică explicită încă din titlu, altele aveau, oricum, puterea de a evoca angoasa profunzimilor siderale sau de a transpune, în termeni de nevroză, paradoxurile spaţio-temporale. După spusele unui colaborator de-al meu, mare expert în muzică rock, *côté*-ul lor ştiinţifico-fantastic depindea, predominant, de Roger Waters, aşa că i-am însărcinat pe producători să ia legătura cu el.

Ne-am întîlnit în barul din St. James Park şi mi-am dat seama imediat că ideea monolitului îl fascina. Totuşi observam la el o rezistenţă ciudată, ca şi cum ceva imposibil de mărturisit îl oprea. I-am propus să lucreze cu maximă libertate şi să ne caute peste o lună. Cînd a sosit momentul, mi-a spus, la telefon, că nu voia să mă facă să pierd timpul şi că era mai bine să o lăsăm baltă.

— Pot să aflu de ce, Mr. Waters? l-am întrebat.

— Pentru că cine scria muzica aceea ştiinţifico-fantastică nu mai e cu noi, iată de ce.

— Şi n-ar putea fi recuperat?

— Mă tem că nu, Mr. Kubrick, pentru că se găseşte exact acolo, în prezenţa monolitului dumneavoastră.

Așa că n-am insistat, dar, după ce am ascultat „Atom Heart Mother“ sau „Echoes“, am regretat. Și lucrul cel mai ciudat este că mai mult decît *2001* cu muzica lor, regret că pe coperta unui album de-al lor nu există imaginea monolitului meu.

A zecea lamentație din lumea de dincolo
Michelangelo Antonioni

Printre puținele lucruri care, întîmplător, au rămas cu mine în momentul morții este o tăietură dintr-un interviu de-al meu. Nu mi se pare nepotrivit să v-o enunț.

„— Pe 5 februarie 1970 a avut loc premiera mondială a filmului *Zabriskie Point*. La o distanță de două luni, cum apreciați evoluția filmului?

— Un insucces. Gillo [*regizorul Pontecorvo, n. r.*] a spus că greșeala mea a fost să mizez pe șocul unor imagini care nu mai aveau nimic șocant, pentru că publicul și le proiecta mental de ani de zile. Se referea evident la scena finală cu exploziile.

— În timpul lucrului la film s-a vorbit mult de colaborarea dumneavoastră cu Pink Floyd. Totuși fanii lor au fost dezamăgiți: de ce?

— A fost o altă greșeală de-a mea. În ’69 i-am adus la Roma ca să lucreze la coloana sonoră a filmului. Timp de o lună, zilele lor s-au desfășurat astfel: dormeau toată dimineața, la miezul zilei cineva de la producție se ducea la hotel să-i trezească, li se aducea prînzul în cameră, repetau, se mutau într-un studio din Cinecittà ca să înregistreze,

veneau la mine acasă ca să ascult înregistrările, ieșeau la cină, se întorceau la hotel spre ora trei noaptea. Carlo Ponti era furibund și s-a enervat și mai mult cînd a aflat că, dintre cele opt melodii comandate celor de la Pink Floyd, alesesem doar trei și nici măcar pe cele mai lungi.

— David Gilmour, solistul și chitaristul, a spus că probabil dumneavoastră considerați muzica lor prea puternică și că vă era teamă că ar putea să domine filmul. Aveți ceva de comentat?

— Nu. David Gilmour are dreptate. Singura mea consolare este că cel puțin trei piese am pus, în timp ce marelui Stanley nu i-a rămas nimic. Îmi imaginez [*rîsete*] fața lui la un an după *2001*, cînd BBC a acompaniat aselenizarea din 20 iulie 1969 cu muzica celor de la Pink Floyd...“

A patra mărturie
John Aldiss

Mă numesc John Aldiss, fondatorul și directorul unuia dintre cele mai calificate coruri clasice din Regatul Unit, Corul John Aldiss. Mi-am petrecut întreaga viață dirijînd muzică renascentistă și barocă, dar probabil voi rămîne în istorie ca dirijor al piesei „Atom Heart Mother“. *Atom Heart Mother*, ca să ne înțelegem, este albumul celor de la Pink Floyd, universal cunoscut ca „albumul cu vaca“.

Iată cum s-a întîmplat.

Spre deosebire de primul, al doilea turneu american al trupei Pink Floyd a fost un mare succes.

Și mai triumfal a fost lungul turneu britanic din ’69, încoronat cu un concert la Royal Albert Hall alături de Royal Philharmonic. Această consacrare s-a produs în paralel cu abandonul faimei de grup *underground*: îmi imaginez că îndepărtarea lui Barrett a facilitat transformarea, avînd acordul puriștilor timpurii. Simultan, spectacolele lor au devenit tot mai teatrale, cu scenografii complexe, zeci de apariții și jocuri de lumini roșu-strălucitoare. Nu e de mirare că, în acest fel, tinerii ambițioși au ajuns să compună o piesă pentru cor și orchestră. Royal Philharmonic doar îi acompaniase – acum era vorba de a compune o piesă originală care să cuprindă vreo cincizeci de instrumente, și vă asigur că nu e același lucru. Waters s-a adresat lui Ron Geesin, un compozitor foarte rafinat, însărcinîndu-l să alcătuiască o orchestră: primele neînțelegeri au apărut cînd Geesin și-a dat seama că, după cei de la Pink Floyd, ideea de orchestră însemna vreo douăzeci de alămuri și cam atît... Pentru cor, Waters voia „ce-i mai bun“ și Geesin, din bunăvoință, i-a menționat numele meu. Nu știu însă dacă pentru mine a fost o mare afacere, fiindcă pentru întreaga realizare a acelei piese foarte lungi sarcina mea principală a fost să mediez între Waters și Geesin, în dezacord aproape în legătură cu orice (pornind de la faptul că Geesin ar fi preferat să-l aibă ca interlocutor pe Wright, singurul dintre ei de formație muzicală clasică – lucru pe care Waters a reușit mereu să-l împiedice).

Oricum, ce tip, Geesin acela. N-am mai văzut niciodată pe cineva cu un asemenea talent pentru gafe. Îmi amintesc de gerul care s-a lăsat în studioul de înregistrări odată cînd, în timpul unei

pauze, se discuta despre posibilele titluri ale piesei. Gilmour a propus, nu știu cît de serios, „The Amazing Pudding“, la care Geesin sare în sus și exclamă: „La dracu’, dar ăsta este Barrett în stare pură!“. După interminabile clipe de tăcere, Waters se ridică și șuieră: „Tu n-ai voie să rostești numele lui Barrett“, după care a fost clar pentru toți că pentru ziua aceea repetiția se încheiase.

Oricum, destinul a făcut ca Barrett să aibă un rol decisiv în alegerea titlului. În primăvară piesa era gata și, cu toate că fusese cîntată de cîteva ori *live*, încă nu știam cum să o denumim. Dar acum era vorba să o înregistrăm pentru noul album care ar fi avut chiar titlul acela. Eram toți într-o sală de ședințe la EMI, Pink Floyd, Geesin, eu, Norman Smith, poate și alții. Smith, directorul artistic impus de casa de discuri, răsfoiește o revistă mototolită lăsată pe o măsuță. La un moment dat exclamă: „Hei, dar aici este o recenzie despre *Madcap*!“. *The Madcap Laughs* era unul din cele două albume realizate de Barrett în același an, 1970. Smith citește cu voce tare recenzia, un articol care se încheia, mai mult sau mai puțin, astfel: „În fine, după o lungă perioadă de izolare, Syd Barrett s-a întors la creație, și este o coincidență deosebită că noul său album a ieșit pe 3 ianuarie, aceeași zi în care Mary Sheldon, o muncitoare din Cambridge, căreia cu cîteva luni în urmă i se introdusese un *pace-maker* de ultimă generație, l-a născut pe micul Brian, meritînd astfel titlul de mamă cu inima atomică“.

Mamă cu inima atomică, „Atomic Heart Mother“... Waters pune stăpînire pe frază, o repetă de mai multe ori cu jumătate de glas, îi face o șlefuire metrică și iată titlul piesei și al albumului, un

titlu cu care milioane de persoane și-au bătut capul... Cît privește vaca, pot să vă dau informații și despre ea: se numea Lulubelle a III-a și trăia cu patru colege la ferma Potter, exact la jumătatea drumului dintre Cambridge și Londra. A fotografiat-o din zbor Storm Thorgerson în timp ce Wright, care ca de obicei greșise scurtătura, cerea indicații. Geesin, doar ca să nu-și dezmintă faima de gafeur, a spus: „Cinci vaci, ca voi cînd era și Barrett“.

A șasea confesiune
Omul cal

Tatăl meu se numea Eric Fletcher Waters. A murit la Anzio, pe 18 februarie 1944. Eu, fiul său, cu numele George Roger, ales de el, m-am născut cu 165 de zile înainte de moartea lui. Lumea mă știe ca Roger Waters, voce, basist și autor al majorității textelor formației Pink Floyd.

Am auzit ce au spus pînă acum colegii mei. Nu vreau să mă pronunț. Totul este adevărat și totul este fals. Ceea ce aveam de spus am spus în cîntece, nu degeaba eram numit „Poetul“. Dar un lucru vreau să zic aici, nu știu de ce tocmai acesta, dar trebuie... Cînd totul este roz, nu se disting bine contururile obiectelor, cînd totul este fluid, formele evoluează una în alta și ceea ce pînă acum o clipă era adevăr devine fals, iar falsul devine adevăr... Vă amintiți *Ummagumma*, dublul album din ’69? Pe el este o joacă de-a mea intitulată „Several Species of Small Furry Animals

Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict“ și, dacă se exclude polilоghia finală cu accent scoțian, este o piesă în întregime instrumentală... Multe animăluțe păroase, dar nimeni n-a înțeles niciodată ce dracu' era un *Pict*, cred și eu! Nu există, *Pictul*! Dar nu l-am inventat eu, a ieșit din creierul lui... Întrebați-i pe psihiatrii dacă nu e adevărat că pe măsură ce mintea este mai tulburată, pe atît sînt mai mici animalele pe care le vede... Cu un tigru încă te mai descurci, dar dacă vezi gîndaci, țînțari, mormoloci, e sfîrșitul! Cămașă de forță! Vai, zic eu, vă amintiți coperta ultimului său album, muște, viespi și furnici desenate de el însuși... Astfel, cînd a apărut *Pictul* știam cine mi-l trimitea. Și David a înțeles imediat, dar ceilalți doi chiar nu cred că au făcut-o.

A cincea mărturie
Robert Wyatt

Mă numesc Robert Wyatt, nume de scenă pentru Robert Ellidge, născut la Bristol, pe 28 ianuarie 1945. Am fost fondatorul, vocea și bateristul de la Soft Machine, un grup care n-a durat mult. Pe 2 iunie 1973, aplecîndu-mă de la o fereastră, după ce băusem prea mult, am căzut de la etajul al treilea: de atunci sînt paralizat de la brîu în jos. Însă prietenii n-au uitat de mine: dacă în concertele lui David Bowie sau David Gilmour ați văzut un bătrînel într-un scaun cu rotile, bătrînelul acela eram eu.

În ’69, cîteva luni bune, Soft Machine a înregistrat pe Abbey Road. Lîngă studioul nostru era unul mai mic care nu era folosit aproape niciodată, dar, într-o dimineață, am văzut că semnalul roșu de deasupra ușii era aprins. L-am întrebat pe un tehnician cine e acolo și acela mi-a spus că era Syd Barrett. Nu-mi venea să cred, Barrett! În zilele care au urmat am văzut din nou lumina roșie, dar atunci cînd într-un studio încă și mai mare decît al nostru erau cei de la Pink Floyd, care în acea perioadă lucrau la *Ummagumma*, lumina era stinsă. În lunile următoare am constatat că nu existau excepții: ba ei, ba el. I-am întrebat pe toți tehnicienii dacă înainte să vină, Barrett cerea informații: nu o făcea, dimpotrivă, nici nu-și făcea programare, apărea și atît, dar, dat fiind că era Barrett, nimeni nu avea curaj să-l dea afară – astfel, cu condiția să se descurce fără tehnicieni, îl lăsau să folosească studioul acela semiabandonat. Am întrebat dacă se întîmplase ca, ajungînd și aflînd că erau acolo foștii lui colegi, să plece: nu se întîmplase niciodată, Barrett venea numai cînd ei nu erau, ca și cum ar fi știut. Gîndiți-vă ce tulburat am fost: imaginea acelui băiat slab, singur în studioul acela, intrînd și ieșind pe ascuns, ca un hoț... Băiatul acela care ne inspirase și pe noi, datorită muzicii lui am fondat Soft Machine... Astfel, la primul festival în care sîntem în program cu Pink Floyd, mă duc la Roger și îi povestesc totul. N-a fost frumos să-i văd lacrimile curgîndu-i, mare și puternic cum era, dar mi-a făcut și plăcere, nu știu dacă mă înțelegeți... Oricum, revenindu-și din emoție, mă roagă să-i fac o favoare: trebuie să-l ajut pe Syd, oricare ar fi proiectul lui... Îl întreb de ce nu-l ajută ei, îmi

răspunde că Nick și Rick s-ar opune și că-l cunoaște pe Syd, văzîndu-i, și-ar face iluzii că se întoarce la ei, așa că era mai bine dacă mă ocupam eu, poate lucrînd cu un alt muzician, talentul său se trezea din nou, mi-ar fi fost toți recunoscători, el, Dave și, bineînțeles, Syd și toți fanii lui...

Ș așa, l-am ajutat. L-am luat cu mine pe Willie Wilson, care, printr-o ironie a sorții, fusese basistul lui Dave la Jokers Wild. L-am ajutat la partea tehnică, mai ales, fiindcă pentru restul părea să nici nu asculte ce-i spuneai. Nu pentru că era sigur de ce făcea, dimpotrivă, n-am văzut niciodată pe cineva atît de indecis, pentru fiecare cîntec înregistra cel puțin zece versiuni, unele aproape identice, altele atît de diferite, încît puteau deveni cu totul altceva, și necazul era că nu se hotăra niciodată, le păstra și spunea: „Voi alege mai încolo“... Ca să reușesc să-l fac să termine albumul, l-am convins să-l completeze, sub pretextul bonusurilor, cu dublete... Roger avusese dreptate să mă pună să fac pe îngerul păzitor, altfel albumul acela n-ar fi ieșit niciodată... Nici una dintre acele variante nu se supunea rațiunilor muzicale, ci depindeau toate exclusiv de dispoziția lui Syd – de aceea nu rezolva niciodată alegînd, pentru că nu era vorba de stări de moment, ci de diverse stări ale minții sale disociate, așa încît pentru el a alege însemna să pună toate personalitățile sale una împotriva alteia. Cînd i-am mărturisit lui Roger, a mormăit: „Știu bine, știu bine...“

Oricum, într-un fel sau altul, am ajuns la capăt, s-a întîmplat și pentru că Roger și Dave s-au oferit să producă albumul din banii lor, a fost foarte frumos din partea lor, doar ca să vă faceți o idee

cum era Syd Barrett, depusese tot efortul acela pentru a face un disc și nu avea producător! Iar pentru mine, care descopăr asta abia la final, a fost un miracol că n-am făcut atac cerebral! Desigur, Syd rămăsese de formă cu Blackhill, dar cînd Jenner și King au propus albumul casei EMI, au auzit cum li se rîde în față, ar fi trebuit să-l vedeți pe Roger! A izbucnit violent la directorul general, golind pe masă o geantă de voiaj plină cu teancuri de bancnote, *The Madcap Laughs* trebuia făcut și s-a făcut!

Vreau să închei această scurtă mărturie cu o anecdotă. Aveți în minte coperta de la *Madcap*? Cu o podea vopsită în dungi roșii și albastre și Syd, pe vine, într-un capăt lîngă o vază cu flori ofilite? Ei, fotografia aceea i-a făcut-o Mick Rock și, cu două zile înainte, Syd vopsise podeaua special pentru acea ocazie, numai că, începînd din partea cu ușa, vopsește, vopsește și rămîne prizonier în colțișorul opus, ca într-o caricatură umoristică... Mai întîi a așteptat să se usuce podeaua, apoi, după două ore, a început să ceară ajutor și, în cele din urmă, văzînd că nu venea nimeni, s-a hotărît să meargă peste vopseaua neuscată... Știu asta pentru că atunci cînd Rock s-a dus acolo pentru fotografie, se vedeau clar urmele, așa că l-a întrebat ce se întîmplase: Syd i-a povestit, implorîndu-l să nu încadreze urmele acelea pentru că nu voia să facă impresie proastă... Bietul Syd, cu tălpile picioarelor mîzgălite în culorile Union Jack!

A șasea mărturie
Alan Parsons

Mă numesc Alan Parsons, m-am născut la Londra pe 20 decembrie 1948. Experiența mea profesională ilustrează perfect următoarea problemă: e mai bine să participi la o acțiune foarte mare rămînînd în spatele cortinei sau să fii protagonistul unei acțiuni mediocre? Iulius Cezar spunea mai bine primul într-un sătuc, decît al doilea la Roma, dar, după atîția ani, nu mai sînt atît de sigur de asta.

Am început ca tehnician de sunet, dar, datorită talentului meu, am devenit mult mai mult: ceva asemănător cu un director de sunet sau, cum au avut amabilitatea să mă desemneze, inginer de sunet. În această calitate am lucrat cu cei mai mari muzicieni ai timpului meu; ca să mă limitez la cei mai buni, cu Beatles și cu Pink Floyd. Apoi am decis să fac saltul și să fondez Alan Parsons Project. Fiecare să creadă cum i se pare mai bine.

Acum am fost convocat ca să vorbesc despre ceea ce este considerată, de cei mai mulți, capodopera celor de la Pink Floyd. Iată ce mi se pare interesant să spun.

Încurajați de succesul cu *Atom Heart Mother* și *Meddle*, Pink Floyd, adică Roger, a decis să țintească și mai sus și să realizeze un album tematic. Prin decizia imposibil de contestat a lui Roger această temă ar fi fost nebunia sau, cum se spunea pe-atunci, alienarea. De-atunci relația lui cu Rick a început să se strice. Rick, care nu era un prost, a înțeles imediat că în spatele acelei teme era umbra lui Syd, dar n-a avut niciodată

curajul să o declare deschis: s-a limitat să spună, în două sau trei discuții, că alegerea aceea i se părea de „prost gust“ și, bineînțeles, nimeni nu a sesizat insinuarea. Și sigur că existau semnale, cînd, de exemplu, în „Brain Damage“ Roger scrie că nebunul este pe pajiște, apoi pe *hall*, pe urmă în capul lui și, la final, că este cineva în creierul său, dar nu e vorba despre el însuși, mai limpede de atît...

Un alt dezacord a apărut între cei doi cînd s-a descoperit că, exact cu un an înainte, titlul *The Dark Side of the Moon* fusese folosit de Medicine Head, un grupuleț despre care n-am mai aflat nimic. Roger, care era foarte mîndru de acel titlu, a hotărît să ignore știrea, în timp ce Rick, cu scrupulozitatea lui tipică, susținea că trebuia să găsească un alt titlu, de exemplu *Eclipse*. A fost nevoie să se ajungă la votare: Roger și Dave erau pentru *Dark Side*, Rick și Nick pentru *Eclipse*. Atunci Roger, foarte calm, se întoarce spre Nick și îi spune: „Știi cîți bateriști ca tine găsesc?“. Morala, la votarea următoare, trei la unu pentru *Dark Side*.

Despre disc nu vă spun nimic fiindcă ce se mai poate spune despre un album care a rămas în clasament din 1973 pînă în 1988, pentru 724 de săptămîni, *șapte sute douăzeci și patru*, care fac fix cincisprezece ani, și a ieșit numai cînd legiuitorii de la *Billboard* au decis să limiteze clasamentul la ultimul deceniu? Lucruri incredibile! Sau poate că nu, ceva prețios pot să vă dăruiesc. Aveți în minte acutele lui Clare Torry în „Gig“? Nu era nevoie de malițiozitate ca să te gîndești la un orgasm, ba la o serie considerabilă de orgasme, să observi că nimeni nu-l intuise în acel sens, a fost ceva care a apărut de la sine, fără nici o sesiune

de repetiții... Ei, după ce s-a terminat înregistrarea, Clare a venit în cabina de regie să-și ceară scuze față de mine și Rick că „s-a lăsat luată de val“... „Dar, dragă copilă“, i-am spus, „tu vei fii norocul acestui disc!“ Atunci ea, roșind, a bolborosit ceva nedeslușit despre senzația de a fi posedată, apoi și-a acoperit ochii cu mîna și a plecat. N-am mai văzut-o niciodată.

A șaptea mărturie
Peter Watts, Alan Parsons (2)

În realitate, numai eu, Alan Parsons, depun mărturie formal, pentru că Peter a murit în 1975 cînd fiica lui, Naomi, avea numai șapte ani. Tehnician-șef încă din 1967, Peter a fost promovat *road manager* chiar cu ocazia lansării albumului *Dark Side* și a turneelor legate de acesta (în paranteză fie spus, rîsul delirant cu care se deschide albumul este al lui). În noua sa funcție, nimeni n-ar fi știut mai bine ca el în ce măsură Pink Floyd pătrunsese deja pe firmamentul starurilor de primă mărime. Pentru fiecare interpretare *live* a albumului *Dark Side*, îmi spunea Peter cu o urmă de perplexitate, era nevoie de cel puțin cincisprezece-optsprezece TIR-uri arhipline cu toate drăcoveniile: difuzoare gigantice, amplificatoare, sintetizatoare, kilometri de cabluri, o duzină de console, mașinării nemaivăzute pentru a distorsiona sau a pulveriza sunetele, un dispozitiv special pentru a crea efectul dispariției treptate a imaginii în altă imagine, o orgă

autentică din secolul al XVIII-lea, cufere de benzi magnetice care înregistrau orice tip de zgomot și sunetele a cel puțin o sută de animale, mașini fumigene, sute de reflectoare cu mii de filtre colorate, un echipaj niciodată sub 80-90 de membri, fără să mai punem la socoteală serviciul de ordine, cinci sau șase coriste, coruri de copii, muzicieni de *back-up*, arhitecți și tîmplari însărcinați cu montarea scenelor, pictori, croitori, coafori, machiori, patru sau cinci hoteluri blocate de fiecare dată, avioane care trăgeau după ele inscripții, baloane, siluete, aruncau zeci de mii de fluturași, poliția obligată să blocheze cvartaluri întregi, legiuni de fani fără bilet dispuși să fie jumuliți de speculanți, în fine, un adevărat circ ambulant. Nici Beatles, nici Stones, nici Queen n-au ajuns niciodată la atît de mult. *Nimeni* n-a ajuns niciodată la atît de mult. Și lucrul cel mai impresionant era că la fiecare nou concert se simțeau obligați să facă mai mult: la un moment dat, după mai bine de un an de cînd duceau spectacolul prin toată lumea, au plantat în fundul scenei un ecran circular cu diametrul de doisprezece metri, pe care se proiecta orice; la Pittsburgh au ridicat pe cer o piramidă enormă cu latura de treizeci de metri susținută integral de un balon cu heliu, pentru tot turneul *Wish* sfîrșitul spectacolului era anunțat din zbor de două avioane autentice Spitfire, aflate foarte jos deasupra mulțimii... Și porcul? Știți cît era de mare porcul zburător de la *Animals*? Paisprezece metri pe nouă! Comandat acelei firme germane care construise Zeppelinurile! Deja nu mai ajungeau TIR-urile, era nevoie de autobuze cu burduf și de autocamioane, escortate de motociclete cu inscripția „Transport special“... Și nu s-au mai oprit. Pentru

turneul *The Wall* totul a fost mărit, multiplicat, potențat: în timpul fiecărui concert era ridicat din blocuri de carton un zid înalt de șaisprezece metri și lung cît scena, obiecte enorme gonflabile planau din înălțimile teatrului, dispozitive speciale amplasate sub fotolii dădeau publicului senzația de cutremur... Pentru *Momentary Lapse of Reason*, cînd deja Roger plecase, au revenit la concertele susținute pe cele mai mari stadioane din lume, motiv pentru care a fost proiectată o structură metalică de 400 de tone, cine vrea să-și facă o idee, să vadă filmările concertului susținut pe o insulă plutitoare construită special în fața Palatului Dogilor din Veneția, pe 15 iulie 1989, cînd, din cauza decibelilor, s-au prăbușit sute de fragmente de arhitectură antică, s-au spart vreo optzeci de ferestre și s-au desprins 342 de plăcuțe de mozaicuri bizantine... Mi-a spus David că, după mulți ani, cînd s-a întors la Veneția cu familia lui pentru o scurtă vacanță, a auzit într-o cîrciumă doi bătrînei care încă vorbeau de „nenorociții ăia de pinfloizi“ ca despre niște huni... Și supunîndu-se unei legi datorită căreia nu puteau decît să crească, pentru turneul cu *Division Bell* s-a înlocuit vechea structură cu o enormă boltă semisferică cu greutatea de 700 de tone, s-a adăugat ecranului o sferă, s-au dublat fumigenele, gheața uscată, farurile, laserele, baloanele, iar pentru promovarea turneului în America, Storm a pus să fie decorat un dirijabil adevărat – acum era nevoie de cincizeci de autocamioane, echipajul ajunsese la 300 de membri, pentru călătoriile lungi se închiriau trei Boeing-uri 747, în fine, ceva care mie îmi amintea de Sisif, să demontezi și să remontezi... mai ales ceva nesănătos, sub sclipirea comercială...

După Peter, atîta gigantism se putea naște numai dintr-o profundă angoasă: ideea lui, la care subscriu pe deplin, era că Roger, și pe urmele lui toți ceilalți, probabil avea o durere de anihilat cu lovituri de *grandeur*. Cunoscînd bine obsesia lui pentru moartea tatălui în război, Peter nu credea că trebuie să aprofundeze problema și, desigur, acțiuni ca *The Final Cut* par făcute special ca să-i dea dreptate. Și totuși Peter era cu ei din '67, deci dacă mă prindeam eu, pe el de ce nu-l fulgera nici o bănuială? Cum e posibil să nu facă legătura între acea mașinărie de mastodont și acel întreg vacarm cu intenția disperată de a pune sub tăcere vocea unui băiat care pe ei îi învățase totul?

A șaptea confesiune
Omul pisică (3)

Aproape toți consideră *Dark Side* albumul nostru cel mai bun: dacă însă îl veți întreba pe Roger vă va spune *The Wall*, în timp ce eu... da, cred că pînă la urmă aș alege *Wish You Were Here*, mai ales pentru prima secvență din „Shine on You Crazy Diamond". Această secvență este legată de un episod teribil. 5 iunie 1975, studiourile de pe Abbey Road. Tocmai înregistrăm versiunea definitivă a piesei cînd vedem dincolo de geamuri un tip straniu: gras, complet chel, spre patruzeci de ani, înfofolit într-o haină enormă pe sub care se ivea un șorț de îngrijitor. Un om de serviciu, mă

gîndesc, apoi însă îmi dau seama că și personalul EMI îl privește curios. Îi întrebăm pe tehnicienii noștri: nu l-au mai văzut niciodată pînă atunci, cineva propune să chemăm Paza. Știam din experiență cît puteau să fie de periculoși fanii, dar acela nu avea deloc aerul unui fan: părea mai degrabă un lucru, un obiect uitat acolo de scenografi.

Cel mai nervos dintre toți era Roger, care, într-adevăr, cu un gest imperios, a ordonat suspendarea înregistrării.

— Hei, Rog, îi spune Nick, ai un vizitator de pe partea întunecată a Lunii.

Într-adevăr, părea tocmai fugit dintr-un spital psihiatric, în iunie cu haina aceea foarte groasă și cu sprîncenele rase... Roger e gata să sară la gîtul lui Nick, însă rămîne nemișcat, toți rămînem nemișcați, pentru că individul, cu brațele atîrnîndu-i ca o marionetă, a început să salte, unduindu-se încet de la dreapta la stînga. Nu știu de ce, dar era o situație insuportabilă; părea că dintr-un moment în altul o să explodeze totul. Astfel, Rick iese din sală și îl vedem vorbind cu omul acela de partea cealaltă a sticlei. Cînd intră înapoi, e alb ca o fantomă. Acela, ne spune el, este Syd.

Syd! Și exact în timp ce înregistram *acea* bucată! Fără păr, cu cel puțin patruzeci de kilograme în plus, el care era cel mai slab dintre noi toți! Syd, cîrlionții lui minunați... Eu și Roger nu-l mai văzuserăm de cinci ani, ceilalți, de șapte, dar să nu-l recunoaștem! Nu-mi amintesc bine ce s-a întîmplat apoi fiindcă plîngeam toți, știu că l-am invitat înăuntru și i-am pus să asculte prima secvență din „Shine on...“. Era o căldură infernală, dar el și-a ținut haina pe el, ba, cînd Roger a făcut gestul de a i-o desface, s-a strîns în ea și mai mult, cu

privirea unui animal vînat. Eu ascultam muzica și în timpul acesta îl priveam: mi se părea imposibil ca ființa aceea stinsă și Diamantul din text să fie aceeași persoană – și, de fapt, nu erau. În orice se transformase, acela nu mai era Syd. Syd al nostru ar fi acompaniat bucata mișcîndu-și degetele prin aer ca și cum ar fi cîntat la o chitară invizibilă, în timp ce individul acela continua să se legene ca un cactus biciuit de vînt în deșert. Și totuși, la sfîrșit a fost o clipă, doar o clipă, în care am avut impresia că vechiul Syd se întorsese: s-a întîmplat cînd, la finalul piesei, Roger l-a întrebat ce credea, iar el, schițînd pentru prima dată un zîmbet, ne-a spus exact aceste cuvinte:

— Ei, băieți, dacă chiar vreți să știți, mi se pare puțin depășit.

Puțin depășit! Nouă! Am fost atît de fericit de acel răspuns, că încă și acum, de fiecare dată cînd cineva este entuziasmat de „Shine on...“, nu pot să nu repet cuvintele lui Syd... Distrus de acid, și încă cel mai ironic dintre noi toți puși laolaltă, Syd, ah, Syd!

A unsprezecea lamentație
Sid Barrett

Imediat, pentru a evita confuzia, uitați-vă la *i*. Este litera *i*, nu *y*. Sid, prescurtare de la Sidney. În mica mea lume eram o celebritate: acum, că el m-a înghițit, nu mai sînt nimic. Consultați imensa bibliografie despre Pink Floyd – sunetul meu nu

apare aproape niciodată sau se bucură cel mult de două rînduri laconice. Eram un baterist din Cambridge, cîntam în fiecare vineri seară la Riverside Jazz Club; îmi spuneau „Sid the Beat“. La începutul anilor ’60 împlinisem de puțin timp patruzeci de ani: un bătrînel, pentru băiatul acela slab care venea mereu să ne asculte. Într-o nenorocită de seară, unul dintre cei prezenți îl întreabă cum îl cheamă, și acela, foarte timid: „Roger Barrett“. Un alt Barrett! Lucrul acesta produce, cine știe de ce, o mare veselie și, de atunci, se găsește mereu cîte cineva care-i oferă o bere și îi spune Sid. Astfel, la Cambridge încep să fie doi Sid Barrett, pînă cînd acela a devenit suficient de cunoscut pentru a face necesară o distincție, și iată explicația pentru Syd. Nu cred că l-a ales el, oricum, nu contează, pentru că de atunci eu am încetat să exist.

Prima interogație
John Gordon

Pînă unde se întinde memoria mea, am fost mereu alături de Syd. Am crescut împreună, am mers la școală împreună. I-am fost alături cînd a început să cînte, cînd a creat Pink Floyd, cînd a înnebunit. Sînt Johnny, prietenul lui din copilărie. Astăzi mă întrețin făcînd pe iluzionistul la tîrguri și petreceri: numai în orfelinate muncesc gratis, poate fiindcă atunci cînd reușesc să-i fac pe acei copii să rîdă, revăd zîmbetul lui Syd.

Dar voi nu sînteți copii și acum aveți parte de lamentația mea. Iat-o.

Nici unui personaj al muzicii rock nu i s-a adus un omagiu atît de frumos de către foștii lui colegi ca lui Syd Barrett. Prima secvență din „Shine on You Crazy Diamond“ și *Wish You Were Here* sînt cele mai intense manifestări ale geniului celor de la Pink Floyd. Tocmai de aceea sînt foarte furios, da, pentru că mă întreb în continuare ce nevoie era să distrugă totul declarînd că acele bucăți n-au fost compuse pentru Syd... Incredibil, nu?, dar așa e. Citiți puțin autobiografia lui Nick, ascultați cîteva interviuri date de Roger și apoi spuneți-mi dacă nu e ceva scandalos. După ei, întregul album se concentrează pe tema absenței și a regretului, fără nici o aluzie specială: poți, întreb, poți susține un astfel de lucru fără să te înghită pămîntul?

Noi, care nu înțelegem toate dedesubturile, am obiectat că porecla lui Syd era „Crazy Diamond“: Roger însuși a spus că identificarea populară a făcut-o să devină porecla sa *după* acea piesă. Identificare populară! Am răspuns că, după cîntecul lui John Lennon, diamante și LSD însemnau același lucru și că Syd nu avea sigur nevoie să aștepte anul 1975 ca să fie asociat cu diamantele: ni s-a răspuns că, scriind acea piesă, nici unul dintre ei nu s-a gîndit nici măcar o secundă la Beatles – păcat că în „Let There Be More Light“, cîntecul care deschidea *A Saucerful of Secrets*, era explicit citat cîntecul celor de la Beatles. Am arătat, în plus, că în prima secvență de la „Shine on...“ personajul căruia i se adresează cu „tu“ este descris nu numai ca „legendă“ și „martir“, cuvinte care deja *impun* fantoma lui Syd, ci este numit și *piper*,

iar *The Piper at the Gates of Dawn* este un album aproape în întregime scris de Syd. Ei bine, s-a pretins că motivația acelor trimiteri ar consta în faptul că Syd era prototipul ideal al celui care „lipsește“ și care „trezește regret“... Ne-am resemnat cumva? Am adus în atenție faptul că versurile despre lumina ciudată a ochilor care păreau găuri negre descriau exact ceea ce Syd devenise începînd cu 1968. Nu numai el, nu numai el, au avut curajul să comenteze...

Și *Wish You Were Here*, pe care în autobiografia sa Nick a avut neobrăzarea să o facă să treacă drept un discurs al celor de la Pink Floyd către... ei înșiși? „În timpul acelor înregistrări nu ne doream deloc să fie acolo“, a scris el, „dar cît am fi vrut să vrea să fie acolo“! Săracii! Ca și cum titlul acelei piese n-ar răspunde, ideal, unui vers dintr-un cîntec de-al lui Syd intitulat „Dark Globe“, un vers sfîșietor și ironic cu care Syd întreba dacă lor nu le lipsea nici măcar puțin... Și Roger? „Ajunsesem la o asemenea disociere, încît starea lui Syd era deja emblematică pentru a noastră“... Ascultîndu-l pe el nici măcar acel „lunatic“ din „Brain Damage“ n-ar fi Syd, ci un neghiob oarecare văzut pe pajiștea de la King's College din Cambridge în timpul concertului din 12 iunie 1968, o amintire într-adevăr impresionantă...

Scuzați-mă, trebuie să iau un lighean ca să vomit puțin... iată... Sărim direct în 1994, anul în care Storm Thorgerson a turnat un film ca să-l proiecteze pe ecranul lor imens în timpul interpretării suitei „Shine on You Crazy Diamond“. Acolo se vede un fel de dublură a lui Syd care, în plină cîmpie, trece dincolo de o ușă metafizică, ajungînd într-o altă lume, o lume *foarte* psihedelică unde

dublura noastră se trezește cu o portocală în mînă, o prună și o cutie de chibrituri, adică exact aceleași obiecte pe care, *în prezența mea*, Syd le-a ținut neîntrerupt în mînă, ore în șir, cu ocazia primei sale experiențe psihedelice, mai clar de atît... La vremea aceea Roger deja plecase, așa că să-l batem la cap pe Dave. „Vreți ca acela să fie Syd? Bine, e Syd, sînteți mulțumiți?“ Nu ne putea trata așa, nu el, așa că mergem la Rick, și Rick scoate vechea poveste că mai întîi este „Shine on...“ și apoi identificarea cu Syd, deja atît de cunoscută, încît să fie, în mod legitim, utilizabilă într-un film ca acela. Îndoiți de dezgust, batem la ușa lui Nick, iar bateristul completează tabloul spunîndu-ne că filmul a fost făcut de Storm, să-l batem la cap pe el. Am renunțat, noi, prieteni de la începutul începutului? Iată-ne la Storm, care ne dezvăluie că n-a făcut niciodată nimic fără ca mai întîi să se pună de acord cu ei. Ei! Reticenți și nerușinați, și totuși este evident că albumul acela a putut să se nască numai dintr-o mare iubire, așa că de ce să retractezi, de ce să te încăpățînezi pretinzînd că momentul cel mai explicit al unui omagiu neîntrerupt vorbește nu atît de absența lui Syd, cît de a lor? Este posibil să se simtă atît de goi pe dinăuntru și, în același timp, să scrie cîntece atît de frumoase? Și ce vrea să însemne absenți, absenți față de ei înșiși sau invers, atît de absorbiți în ei înșiși încît să fie absenți din lume? Sau absenți față de Syd? Dar poți să-i lipsești unuia care este el însuși absent?

În 2001, cînd Dave și Roger au discutat foarte atent antologia lor, totul a revenit la normal, pentru că, în sens invers cronologic, acel album dublu începe cu „Astronomy Domine“ și se încheie cu „Bike“, adică aceleași cîntece cu care începea și

se termina *Piper*... Pînă atunci, pentru o vreme, e ca și cum le-ar fi fost teamă... dar teamă de ce?

De Syd?

A opta mărturie
Julian Lennon

Mă numesc Julian Lennon și voi rămîne pentru totdeauna fiul lui John. Cînd ai un anumit tată, e deja mult să rămîi fiu...

Oameni meschini au scris că la înmormîntarea lui n-am plîns pentru că nu-l iubisem niciodată. Adevărul este că n-am plîns pentru că Mark Chapman n-a omorît pe nimeni: tatăl meu a murit exact în momentul în care a întîlnit-o pe japoneză... Oricum, nu din cauza asta m-am simțit incomod, ci a desenului. Nu este mult de spus. Tatăl meu a scris „Lucy in the Sky with Diamonds“ în ’67: pînă și copiii știau că singurul sens al acelui titlu era că inițialele celor trei substantive formau sigla LSD, dar cînd a avut loc procesul, marele John n-a avut curajul să recunoască asta în fața judecătorului și a inventat povestea cu desenul. A spus că titlul îi fusese inspirat de un desen pe care-l făcusem eu la grădiniță, un desen cu creioane colorate în care se vedea o fetiță mergînd pe un cer plin de steluțe. Eu i-aș fi explicat că acele steluțe erau diamante și că fetița era o colegă de-a mea care se numea Lucy Moore. Bineînțeles, eu eram prea mic ca să fiu interogat de judecător,

așa că a fost suficientă depoziția sa. Păcat că desenul acela nu s-a găsit niciodată și nu-i de mirare: n-a existat niciodată.

A noua mărturie
Peter Dockley

Dacă vreunul dintre voi era prezent la concertul din 14 aprilie 1969 la Royal Festival Hall, își va aminti că la un moment dat a apărut pe scenă un monstru marin dotat cu niște organe genitale enorme, din care era împroșcată apă gălbuie peste spectatorii îngroziți-extaziați din primele rînduri. Eram eu, vechiul coleg de farse de la Politehnică, mereu gata să fac pe bufonul pentru ei.

După doi ani, pe 15 mai 1971, a avut loc dezastrul de la Crystal Palace Bowl. Cu cîteva zile înainte de concert, primesc un telefon de la Roger care-mi spune că în fața scenei este un mic lac și că eu trebuie să pregătesc ceva de ascuns în el, ceva care în toiul spectacolului va trebui să iasă la suprafață brusc. Astfel inventez acea faimoasă caracatiță imensă, cu un sistem de cabluri ca să o ancorez pe fund și să-i dau drumul la momentul dorit. Efectul a fost extraordinar, păcat că împreună cu caracatița au început să plutească la suprafață vreo mie de pești morți. Din cauza spaimei, din cauza scurgerii de gaze otrăvitoare care umflau caracatița, de la o descărcare electrică, de la decibeli – nu s-a stabilit niciodată. Oricum, un spectacol îngrozitor – și, cu toate discuțiile care au avut

loc, nimeni care să-și fi amintit că pentru *Madcap Laughs* Syd scrisese un cîntec intitulat „Octopus“...

Cu un an înainte fusese vaca din *Atom* (vacă ce nu exclude diferite păsări în fotografii și în texte), după vreo cîțiva ani a fost albumul denumit *Animals*, cu cîntece ale căror titluri se refereau la cîini, oi și porci, mai ales la porci.

S-a presupus mereu că cei de la Pink Floyd s-au folosit de acele animale ca să atace violent obtuzitatea și filistinismul Angliei din acei ani: în realitate, pot să vă spun că pe ei animalele îi interesau ca atare. Să luăm, de exemplu, porcul. Pentru copertă și pentru turneul cu *Animals*, Storm Thorgerson a conceput faimosul porc umplut cu heliu: dar de ce au continuat să se folosească de acel porc și pentru albumele următoare, pînă și după despărțirea de Roger? Dave nu era cu siguranță genul care să se mulțumească doar cu aceste găselnițe, și totuși și el a porcit și a porcit, ajungînd în anii ’80 și ’90 să multiplice în concert numărul de porcine zburătoare, pînă cînd, fiecare pe cont propriu, Roger și Dave au transformat porcul acela într-un vier gigantic cu faruri de automobil în locul ochilor...

Și Mademoiselle Nobs? Cine a văzut filmul *Pink Floyd at Pompeii* știe despre ce vorbesc, despre acel collie care schelălăie în ritm cu muzicuța lui Dave și chitara lui Roger: cum poți să faci un cîine să cînte în felul acela este un mister... Și, dacă ascultați cu atenție, veți recunoaște același sunet într-o melodie de pe *Meddle* intitulată „Seamus“...

Și animăluțele care sapă împreună cu acel misterios *Pict*? Și vietățile de baltă din „Grantchester Meadows“? Și păsările de noapte și „creaturile umflate și tîrîtoare“ din „Narrow Way“? Ascultați

din nou în întregime *Ummagumma*: e numai un cîrîit, un șuierat, un foșnit, parcă ar fi într-o grădină zoologică și frumusețea e că nu par sunete preînregistrate, parcă acele creaturi intervin direct în muzică, pe viu, ca toate celelalte ciripitoare din „Cirrus Minor“, un cîntec scris pentru un film...

Dar ar fi de-ajuns coperta de la *A Momentary Lapse of Reason*, toți și-o amintesc datorită acelor 800 de paturi de spital aliniate pe o plajă, dar puțini observă că în fundal, pe partea dreaptă, între paturi și mare, sînt cinci cîini mari culcați. Uitați-vă bine la ei și spuneți-mi dacă nu par niște cîini infernali, *cinci* cîini infernali... Și, într-adevăr, pe albumul acela este un cîntec intitulat „The Dogs of War“, în „Yet Another Movie“ este un cal, în „Learnig to Fly“ Dave vorbește despre aripile lui ca și cum ar fi o pasăre: și cum răspunde Roger? Introducînd în *Pros and Cons* un cîine, o vulpe, un șoim, un măgar și chiar și pe Winnie the Pooh, iar în *Radio K.A.O.S.* o grămadă de pești și crustacee și vocea altui cîine; în fine, punînd o gorilă pe coperta de la *Amused to Death*, și în texte o menajerie de lupi, cîini, pisici, hiene, măgari, păsări, insecte de orice fel...

De altfel, de ce să fii surprins? Aveți în minte chipurile lor, nu? În ce-l privește pe Syd, ei... „The Piper“ era el, și ce fac flautiștii? Duc după ei șoareci, copii, creaturi vii... Al doilea cîntec de pe *The Piper* vorbește despre o „inexplicabilă“ pisică siameză care se numește Lucifer, penultima dintr-un șir de sperietori, înconjurată de șoareci și de păsări, în „Matilda Mother“ este o acvilă, în „Flaming“ un unicorn, „Bike“ se termină cu fîlfîitul unei gîște înnebunite... Și, la fel, în single-ul „Julia’s Dream“ pe cine întîlnim? Nici mai mult nici mai puțin

decît un tatu... Pe lîngă insectele de pe coperta de la *Barrett*, albumele lui Syd colcăie de șoareci și de pisici, de boboci de gîscă, pești, cai, omizi, leoparzi, vrăbii, și apoi grizzly, ratoni, veverițe, antilope, muște, ca să nu mai vorbim de acel „efervescent“ elefant și de acea haită de lupi care apare în ceață împreună cu un vîrtej de diamante și de bîte... și aș putea continua cu alte antilope în deschiderea de la *Saurceful*, cu corbii și fluturii din *More*, cu cele cinci specii diferite de păsări zburătoare din *Meddle*, cu pescărușii, cîrtițele și ogarii din *Obscured by Clouds*, iepurele din „Breathe“, tigrii și cîinii din *Final Cut*, „numărul mare de mici creaturi“ ascunse în iarbă în „High Hopes“... Dar oamenii-animale? Judecătorul-vierme care-l condamnă pe Pink la finalul din *The Wall*? Cît mai trebuie să continui? Ce vă trebuie ca să vă convingeți că dedesubt e ceva important, ceva ce a pornit de la Syd?

Al doilea raport
Creanga de aur

... iar dacă cineva atingea un porc devenea impur pentru tot restul zilei. Unii spuneau că acest lucru se întîmpla din cauză că porcii sînt murdari, alții, din cauză că sînt sacri. Această deosebire de păreri arată o stare de confuzie a gîndirii religioase, în care ideea de sfințenie și cea de lipsă de curățenie nu erau precis diferențiate, ambele fiind amestecate într-un fel de idee nebuloasă căreia îi dăm numele

de tabu [...]. Atitudinea evreilor față de porc era tot atît de ambiguă ca și cea a sirienilor păgîni față de același animal. Grecii nu au putut decide dacă evreii adorau porcul sau îl detestau [...]. În Egipt, în timpurile istorice, porcul ocupa aceeași poziție nedefinită ca în Siria și Palestina [...]. Dar o dată pe an egiptenii jertfeau porcii Lunii (și lui Osiris) și nu numai că îi jertfeau, ci și mîncau din carnea lor, deși în nici o altă zi a anului nu i-ar fi jertfit și nici nu le-ar fi gustat carnea.[1]

A douăsprezecea lamentație
Alan Parker

Alan Parker, regizor. Dacă-mi analizez filmografia, singurul titlu cu care pot într-adevăr să mă mîndresc este *Pink Floyd. The Wall*. Atunci, de ce să mă lamentez? Pentru că nu știu ce am făcut – revăd filmul și tot mai mult am impresia că am căzut într-o capcană.

Sigur că fenomenul se născuse sub cu totul alte semne. Odată ieșit albumul în ’79, a avut loc un lung turneu, așa că am realizat filmul abia între ’81 și ’82. Integral rodul minții lui Waters, *The Wall* a devenit în curînd ceva personal. În calitate de regizor, de coscenarist și de coproducător am obținut de la Waters deplină libertate: ba mai

1. James George Frazer, *Creanga de aur*, traducere de Octavian Nistor, Ed. Minerva, București, 1980, vol. IV, pp. 19-21 (n. t.).

mult, dacă nu era absolut necesară prezența lui, nici măcar nu-l lăsam să se apropie de platou. Într-o zi, Gilmour mi-a spus că nu credea că poate exista pe lume cineva care să țină sub control nemăsuratul ego al lui Waters: într-adevăr, un mare compliment.

Waters, la rîndul lui, luase deja măsurile pentru a-l da afară pe Wright, promițîndu-i cota lui de redevențe ca să plece. Wright, care nu suporta autoritarismul lui Waters și nu mai putea să audă vorbindu-se despre tatăl ăsta mort în timpul războiului, a acceptat de bună voie, fără ca ceilalți doi să miște un deget. Ciudată situație, nu? Astfel, în cele din urmă, artistul cu care am lucrat cel mai mult a fost Gerald Scarfe, autorul desenelor animate și al obiectelor gonflabile. La început dispuneam de un material infinit: gîndiți-vă că în vederea filmului aproape fiecare concert al turneului fusese filmat integral, în trei dăți de mine personal. Pentru Waters filmul era deja acolo: după el, ar fi trebuit să mă limitez la alegerea celor mai bune părți și să le montez alternînd cu animațiile lui Scarfe. Însă eu nu eram acolo ca să realizez un „film-concert“: aveam în minte un film adevărat, un film unic în felul său, un mare film. Și, sincer, cred că *The Wall* este așa. Doar dacă... tocmai... nu mai știu ce poveste spun, cam grav pentru un regizor, nu?

Oricum, îl conving pe Waters să stea cuminte și decid să o iau de la zero: reconstruiesc totul în studio, convoc mii de figuranți, îi oblig pe membrii Pink Floyd să reînregistreze toate piesele și chiar să compună una nouă, însă intervenția cea mai îndrăzneață a fost alegerea lui Bob Geldof pentru rolul protagonistului. Se presupunea în așa măsură

că Pink va fi interpretat de Waters, încît, atunci cînd mi-am anunțat decizia, li s-a părut de necrezut. Ar fi trebuit să vedeți fața lui Waters! Vă asigur că puține persoane pe lume inspiră teamă cînd se enervează, ca Waters, și totuși l-am biruit. Sau așa, sau nici un film. Și, dat fiind că erau deja băgate cîteva milioane de lire sterline, s-a făcut cum am vrut eu. Ce-o mai fi rîs Gilmour!

Dar să trecem mai departe... Povestea lui Pink este povestea unui star rock care, în timpul unui turneu, are o cădere psiho-fizică datorată, pe lîngă diverse abuzuri, crizei sale conjugale. Și Roger divorțase de cîțiva ani de prima lui soție. Traume mai grave trăiește după moartea tatălui său care are loc în timpul războiului: și toți cunosc obsesia lui Waters pentru acest subiect. Printre personajele cele mai rele din film sînt profesorii și profesoarele – și cruciada împotriva despotismului didactic era o veche idee fixă a lui Waters. Pînă aici, nici o îndoială că este vorba despre o poveste autobiografică. Chiar și atunci cînd Pink se transformă într-un tiran, cu legiuni de fanatici pe urmele lui, de parcă l-ar fi însuflețit tocmai lucrurile care îi fac atît de rău, nimeni nu poate să nu se gîndească la rolul lui Waters ca lider al grupului Pink Floyd. Dar oare onestitatea intelectuală a lui Waters i-ar fi permis să ajungă la o reprezentare a sa ca nazist? Într-un film care se dorea a fi un imn dedicat libertății? Pink militarist într-un film împotriva războiului – vrea să spună poate că victimele de ieri devin călăii de mîine? Îmi amintesc că atunci nu aveam dubii în legătură cu asemănarea militarilor și a profesorilor, dat fiind că primele cărămizi ale zidului în care societatea, treptat, ne încarcerează sînt ridicate încă din copilărie: însă dictatorul

Pink nu încarcerează lumea, se încarcerează pe sine însuși! Și a trebuit să descopăr asta citind fișa filmului meu într-un dicționar cinematografic, în care, pentru cei care l-au conceput, *The Wall* este povestea unui artist celebru în criză, care ridică un zid de protecție în jurul său... M-am grăbit să-mi revăd filmul: spre sfîrșit, acum redus la un făt-păpușă, Pink se lasă de bună voie înconjurat de un zid, dar un judecător oribil desenat de Scarfe îl condamnă să pătimească de pe urma celei mai mari temeri a lui: să fie expus în fața semenilor săi înainte de distrugerea zidului... E posibil să fi turnat un film crezînd că fac altul? Și în acest caz, a fost Waters cel care m-a condus de departe printr-o vicleană maieutică? Dar cu ce scop, el atît de antimilitarist, antișcoală, antizid, antiorice? Și ce înseamnă „semenii lui“ dacă nu ceilalți muzicieni, dacă nu ceilalți membri Pink Floyd? Punîndu-mi aceste întrebări, treptat am început să întrevăd și alt adevăr: și dacă Pink nu era Waters, ci Barrett? Dacă a fost încă de la începutul proiectului lui Waters? Drogat, abulic, prăbușit într-un fotoliu în fața televizorului, insensibil la chemările *staff*-ului său... Syd! Se modifica aproape totul, dar... de ce Barrett trebuia să devină un tiran? Ce idee era asta? Poate Waters voia să sugereze că, și după ce a înnebunit, colegul lor continua să-i domine? Asta istorisește *The Wall*, puterea lui Barrett asupra celor de la Pink Floyd, de parcă ar fi fost sclavii lui? Și găselnița cu Surrogate Band explica toate astea, patru golemi manevrați de un vrăjitor... iată de ce Waters mi-a dat mînă liberă... Credeam că eu sînt demiurgul și, în schimb, era el... care credea că este Barrett... Așa s-a întîmplat, vă rog, spuneți-mi, așa?

A zecea mărturie
Bob Geldof

Spui Bob Geldof și oricine se gîndește la o persoană de toată isprava, care suferă pentru toți copiii flămînzi, bolnavi, maltratați; la un neobosit organizator de spectacole de binefacere, omul căruia nici un star rock nu-i poate spune nu: nici măcar Roger Waters care, datorită mie, pe 2 iulie 2005, s-a reunit cu Pink Floyd într-un concert de neuitat. Nimeni care să se gîndească la mine ca la un muzician, deja m-am resemnat.

Dar tocmai am ascultat cuvintele lui Alan și nu pot să nu-mi aduc contribuția. Este adevărat ce spune, se făcea filmul și nimeni nu știa ce se întîmpla. Cine era în spate, vreau să spun. Într-una dintre primele scene mi se spune să plutesc într-o piscină plină de sîngele tatălui meu mort în timpul războiului, deci sînt Roger. Dar insistența cu care Alan îmi cere să stau întins ca pe cruce mă face să mă gîndesc la toți, mai puțin la un bizon ca Roger: la Syd, de exemplu, dar mai ales la Brian Jones – într-o scenă următoare, într-adevăr, sîngele acela este al meu... Și apoi mama: am observat că Alan n-a vorbit despre ea, dar ați examinat-o îndeaproape? Opresivă, dură, deloc impresionată de doliu, într-atît încît la sfîrșit se transformă mai întîi într-un monstru și apoi într-un zid... Ei bine, nu reiese că mama lui Roger era așa, în timp ce Winifred... mama lui Syd, vreau să spun, cea care pînă în ziua propriei morți a vrut să-l protejeze de lumea rea... Tocmai pe mamă micul Pink o întreabă dacă într-o bună zi va trebui să construiască zidul acesta, și încă nu s-a înțeles

dacă pentru a se proteja sau pentru a oprima, ambele s-ar părea... Într-o altă scenă, după delirul nazist, mă văd ghemuit într-un closet public cerînd, nu se știe cui, să mi se permită să părăsesc uniforma și show-ul, *uniforma și show-ul*: ca și cum dictatura și spectacolul erau același lucru, ceea ce ne duce din nou la Waters... Imediat după aceea, însă, desenat de Scarfe, urlu la lume că sînt nebun și toată lumea repetă: „He is crazy". Nu e Syd acesta?

Am ascultat cu mult interes și mărturia animalieră a lui Dockley, să adăugăm oare și confuzia tuturor acelor viermi policromi în mod repetat filmați de Alan? Și șoarecele? Șoarecele acela mare, mai precis un șobolan, pe care eu, mic fiind, îl ridic de pe o pajiște, îl duc acasă și-l găsesc mort în cutia de pantofi pe care i-am oferit-o drept culcuș? Credeți că există o legătură cu faptul că la vremea aceea eu eram liderul unui grup numit The Boomtown Rats? Credeți că trebuie să mă mai gîndesc la filmul acela?

A unsprezecea mărturie
Bob Ezrin

Fiind chemat de Roger să colaborez la reprezentațiile teatrale ale spectacolului *The Wall*, pot să spun ceva care probabil îl va consola pe bunul Parker. În sensul că toată ambiguitatea de care acum pare tulburat era deja în spectacol. Ba mai mult, deja pe disc, dar mai ales în spectacol, odată cu *lucrul*

acela monstruos care, cîntec după cîntec, creștea pînă la separarea completă a muzicienilor de public. Făcea rău zidul acela, dar nouă, care stăteam pe scenă, ne dădea și sentimentul de siguranță: goală și orbitoare, scena era locul *unde te expui*, fără apărare, fără protecție. Însă dacă melodiile îți spuneau că sentimentul de protecție și consistență ți-era dat de cărămizile acelea, îți spuneau și că fiecare cărămidă reprezenta o suferință. Îți spuneau că te puteai salva numai ascunzîndu-te, fie că era vorba de un zid, de o mască de plastic sau de o falsă identitate... Însă îți spuneau și că așa, protejat și ascuns, ești destinat să înnebunești, să ai un creier colcăind de viermi. Astfel, conștiința ta rea își eliberează partea sadică și însceneaz ă un proces în care judecătorul este un vierme, viermele acela născut din izolarea capului tău te condamnă să nu mai fii izolat, să fii din nou expus ca un nou-născut: așadar, forțele care au ridicat zidul sînt aceleași care ordonă doborîrea lui... Ești mai autentic cînd ești deghizat într-un star rock sau într-un general nazist sau cînd zaci abulic în fața televizorului? Cînd ești fanatic, cînd ești plăcut amorțit sau cînd delirezi? Poate numai cînd ești scindat, cînd te supui pentru a te salva deschinzînd o rană narcisistă din care nu va putea apărea decît un răspuns sadic... Pink nazist nu este Mr. Hyde, este un sine fals care îndeplinește funcția de ecran pentru a se apăra de public, dar publicul n-ar fi o mulțime de naziști dacă Pink nu l-ar provoca, așadar, a cui e vina? Unde începe răul? Însă pe urmă cîntecele și spectacolul te fac să vezi altceva: te fac să vezi că sistemul, același sistem care îți desenează fața cărămidă după cărămidă, îi reduce pe toți la fantoșe cu aceeași mască:

copiii de la școală care ajung în mașina de tocat carne, Surrogate Band care înlocuiește adevărata formație Pink Floyd, deportații din tren... Și nu e epuizant să iei act de faptul că exact în momentul în care Pink se deghizează în nazist, mai mult încearcă *să-și scoată fața* smulgîndu-și-o complet și jupuindu-se pînă la sînge? Tot ce este sursă de neliniște e și obiect de represiune: ieșit din zidul său privat, puternic cu falsa lui identitate, Pink îi trimite pe cei slabi și pe cei diferiți să fie împușcați la zid, dar cînd „neliniștea“ va fi din nou liberă, primul lucru atacat va fi chiar acel zid ce se va prăbuși, însă va fi vorba de o eliberare sau de condamnarea definitivă a celui care, întocmai ca Pink, este strivit?

Arta, deci, nu salvează: dar toate astea pot fi spuse numai în formă artistică. În ce-l privește pe geniul care a dăruit umanității o operă destinată să supraviețuiască alături de *Procesul* lui Kafka și de pictura lui Bacon, acesta înțelesese că zidul său cel mai înalt erau cei de la Pink Floyd și a plecat înainte să cadă peste el.

Celălalt geniu, în schimb, rămăsese dedesubt.

Al treilea raport
Floydspotting

Conform volumului *Cambridge Ghost Book*, de Robert Halliday și Alan Murdie, complexul universitar [din Cambridge] este locuit de fantome. Îndeosebi

se spune că Gibbs Building (construită în 1723 și așezată în unghi drept față de capelă) este frecventată de spiritul unui profesor excentric, ale cărui țipete răsună la fiecare comemorare a morții: numele său era Barrett.[1]

A treisprezecea lamentație
Snowy White

Terence Charles White, zis Snowy, clasa anului 1948. Am auzit vorbindu-se despre Surrogate Band. Bine, eu eram cel care trebuia să-l reprezinte pe Gilmour. Aveți în minte coperta dublului album *live The Wall*? Pe copertă sînt măștile celor patru membri Pink Floyd, măști de latex care arată ca niște măști mortuare. O găselniță grafică? Nici vorbă: sînt măștile pe care noi cei patru nenorociți a trebuit să le purtăm în timpul spectacolelor și pentru scenele de film, și vă las să vă imaginați efectul reflectoarelor asupra cauciucului lipit de pielea noastră...

Într-o zi trece Gilmour și se oprește să mă privească în timp ce mă prefac cîntînd. Îl studiasem în profunzime, pe frumosul Gilmour, cum rămînea nemișcat în picioare pe toată durata piesei, cum își îndesa ușor gîtul între umeri, mai ales cum se

1. A. Marziano, M. Worden, *Floydspotting. Guida alla geografia dei Pink Floyd*, Florența, Giunti, 2008, p. 30 (n. a.).

uita tot timpul la mîna lui dreaptă. Unul dintre cei mai mari chitariști ai tuturor timpurilor, poate cel mai mare, dar singurul care trebuia să-și privească mîna, chestie pe care Clapton o fi făcut-o timp de cinci minute în toată cariera lui... Astfel, eu îl imit la perfecție, dar imediat cum se termină piesa, el se apropie de mine și, trebuie să spun că, foarte amabil, îmi atrage atenția că nu e nevoie să țin privirea așa coborîtă. Îi răspund timid că așa l-am văzut mereu cîntînd, iar el: „Eu da, dar Syd privea mereu spre public".

A opta confesiune
Omul pisică (4)

Văd că am început să vorbim despre marea sa Operă Rock, iar calul continuă să tacă. Așa că voi spune eu ceva. Pentru cei care se pricep, cîntecul cel mai frumos de pe *The Wall* este „Comfortably Numb", unul dintre puținele pentru care Roger a acceptat să împartă creditele cu mine. Prima oară cînd mi-a pus să ascult versurile finale am rămas perplex, pentru că acele versuri vorbesc despre copilul care a crescut, despre visul care s-a destrămat și despre faptul că el a devenit „plăcut amorțit". Dar Pink înnebunește, ce sens are să-l descrii așa? Cînd îi atrag atenția, Roger îmi suflă în față un inel de fum, apoi un altul și încă unul, după care, zîmbind cu gura aia a lui nesfîrșită, îmi spune:

— După tine, asta nu înseamnă să te simți plăcut amorțit?

— Fără îndoială, dar eu vorbeam de Pink.

— Da, în realitate cred că Pink e mult mai rău de atît...

— Ce înseamnă *cred*?

— Poți să spui tu cum se simte? A trecut mult timp de cînd nu l-am văzut...

— Te referi la Syd?

— Sîntem noi, cuvintele lui Syd. Poate, dacă scriu „comfortably“, îi este bine.

Astfel am înțeles ce experiență teribilă a fost pentru el să realizeze acea operă... De altfel, și în albumul următor, ultimul pe care l-am făcut împreună, atenția se muta încontinuu de la el la Syd: ca atunci cînd Roger se întreabă de ce tatăl a murit, dacă pentru tine sau pentru mine, spune el, și nu se înțelege dacă este un circumstanțial de scop sau de cauză... în ambele cazuri ar părea un circumstanțial de vină... Bineînțeles, cu condiția să iei *The Final Cut* ca un dialog între el și Syd, lucru pe care nimeni n-a vrut să-l examineze, însă numai de aceea am acceptat să muncesc pentru el, ca un angajat de-al lui. Dar cui altcuiva ar putea să se adreseze versuri ca acelea în care Roger îl întreabă pe celălalt dacă își amintește cît erau ei de uniți și dacă nu crede că ar trebui să stea mai aproape unul de altul? Chiar în timp ce le cînta, îmi amintesc, mă privea fix în ochi, ca și cum presimțea divorțul nostru... Fiecare dintre noi a avut două sau trei soții, dar nu asta face din noi niște pluridivorțați...

A doua interogație
David Bowie

Îți place să bîrfești, ei, felină grațioasă cu buze feminine? În schimb, referitor la relația ta cu Syd mergi pe burtă, mi se pare: de ce nu ne iluminezi puțin? Știi cît v-am iubit, pe tine și pe Roger, știi și că după ce v-ați despărțit am continuat să accept invitațiile tale și pe-ale lui, oricum știam că într-un moment anume al concertului m-ai fi întrebat „Și Roger ce face?“, iar el, la fel, despre tine. Curaj,

Ziggy

A noua confesiune
Omul pisică (5)

Numai pentru tine, Duce Alb, numai pentru tine. Dar va trebui să te mulțumești cu asta.

Sînt la mine acasă, în chiloți, stînd în bucătărie în fața unui castron cu fulgi de porumb înmuiați în lapte. Cînt la chitară mecanic gîndindu-mă la cu totul altceva, ba cînt atît de distrat că, începînd cu același acord în La minor, pun degetele într-o poziție greșită – ies patru sunete care imediat mă impresionează, le repet și deja sînt sclavul lor, ca și cum o forță necunoscută m-ar subjuga. După-amiaza trebuia să merg la EMI ca să lucrez la noul disc, însă și acolo mă așez într-un colțișor și repet obsesiv cele patru note. La un moment

dat, aud vocea lui Roger care mă întreabă: „De unde ai scos riff-ul ăsta?“. Riff? „Ce riff“, îl întreb, apoi îmi dau seama că are dreptate, nu există nimeni pe lume, ca Roger, în stare să înțeleagă într-o clipă ce va funcționa și ce nu. În aceeași seară, pornind de la acele patru note, compusesem „Shine on You Crazy Diamond“, cu Rick și Nick care ne priveau perplecși și, cred, puțin invidioși.

Tu l-ai cunoscut pe Syd. După tine, dacă ar vrea să-ți facă o vizită, n-ar aștepta să te găsească stînd în bucătărie în chiloți?

A douăsprezecea mărturie
Jason Coleman

Într-adevăr, sînt Jason Coleman și de mai bine de douăzeci de ani țin o rubrică „Rock, Rock, Rock!“. Mi-a fost cerut să aduc puțină științificitate în discuția în curs, așa că iată-mă.

Cambridge... și Oxford... Platon... și Aristotel... Analizați istoria criticii pinkfloydiene și ce obțineți? Două mari blocuri opuse, școala celor care cred că odată cu despărțirea de Barrett adevărații Pink Floyd au încetat să existe și cea a celor care cred că numai datorită acelei despărțiri s-au născut. Pentru al doilea grup legenda lui Barrett, bazată pe cîteva cîntece și nici măcar doi ani de activitate, este efectul disproporționat al realizărilor celor de la Pink Floyd în următorii treizeci de ani; pentru cei dintîi este confirmarea obiectivă

a realizărilor lui Barrett pentru Pink Floyd. Anti-barrettienii salută anul 1968 ca fiind anul în care Pink Floyd se debarasează în sfîrșit de vechitura psihedelică pentru a lansa acel rafinat experimentalism care îi va face să devine un grup unic pe lume. Bineînțeles, pentru barrettieni tocmai acel experimentalism făcea parte din legatul testamentar al lui Syd... Un capitol special se referă la joc. Syd era un bufon înnăscut, și încă dinainte să înnebunească părea un personaj din Lewis Carroll, lumea sa ideală era populată de gnomi, zîne și fanfare haotice. Cum era posibil, s-au întrebat mulți, ca, sub conducerea sa, Pink Floyd să se poată transforma în grupul cel mai serios și meticulos al scenei rock, într-atît încît perfecționismul lor tehnic a devenit proverbial? Acestora, barrettienii le răspund că ceva mai puțin caracter maniacal și ceva mai mult spirit ludic n-ar fi stricat. S-a inițiat de-a lungul anilor o dezbatere infinită despre valoarea perfecționismului, văzut de unii ca încoronarea geniului și de alții ca rodul unei rele conștiințe artistice – dezbatere inevitabil destinată să se intersecteze cu cea despre caracterul spectacular al concertelor Pink Floyd, îndrăgită de unii ca adeverirea sinestetică a muzicii și condamnată de ceilalți ca surogat al unei emoții pe care muzica singură nu mai reușea să o ofere...

Vă veți întreba unde m-am situat eu. Dacă ar depinde numai de fascinație, n-aș avea nevoie să vă răspund, dar eu sînt un critic și un istoric, așa că trebuie să-mi stăpînesc tentațiile. Adevărul este că nu știu sau, mai bine zis, în unele zile mă situez de o parte, în altele de partea cealaltă, în ciuda științificității... Sînt unii care au încercat

un compromis pe baze mai puțin umorale: Clive Rossmann, de exemplu, a scris o carte în care susține că, deși în mod direct Barrett n-a fost atît de important, a fost modul în care cei de la Pink Floyd au continuat să se gîndească la el. O foarte onestă teză care n-a obținut decît reunirea, provizorie, a adversarilor în nemulțumire...

Oricum, numai ca să-mi aduc și eu contribuția, vă pot spune acest lucru: de fiecare dată cînd cei de la Pink Floyd s-au aflat într-un punct mort, ca să regăsească drumul au avut nevoie să revină la Barrett. Luați *Ummagumma*, în mod sigur cel mai prost album din toată creația lor: ei bine, albumul acela nu numai că e o cîrpăceală, dar parcă îi transmite ascultătorului un sentiment de panică. Oricum, nici Waters însuși n-a găsit o soluție mai bună decît să încredințeze un sfert fiecăruia: chiar și lui Mason, a cărui suită despre Marele Vizir încă face rău la inimă, atît e de urîtă. Dar pe acel album nenorocit se află o bijuterie, o piesă semnată de Waters, dar atît de barrettiană, încît sînt două posibilități: fie Waters avea într-un sertar o înregistrare de-a lui Barrett, fie Barrett i-a comunicat-o în somn. Mă refer, evident, la „Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict".

Și dacă vreți cu adevărat să aflați totul, părerea mea e că anul următor... Dar nu, e mai bine să-l ascultați direct pe fratele lui Waters, n-aș vrea să-mi pierd rubrica.

A treisprezecea mărturie
Duncan Waters

Sînt fratele mai mare al lui Roger și am fost toată viața taximetrist. Sînt un ignorant, știu, dar nu sînt prost. De exemplu, am înțeles imediat că Rog nu-și găsea liniștea în legătură cu problema asta: cum era posibil ca eu, care-l cunoscusem pe tatăl nostru, să nu mă frămînt cum făcea el, care nu l-a văzut niciodată? Nu mi-a pus-o niciodată în cîrcă, dar știu că m-a considerat întotdeauna un monstru. Însă cel care a rămas lîngă mama am fost eu, nu el, care mai întîi a avut o viață frumoasă la Politehnică și apoi și-a petrecut-o cîntînd pentru toate fetițele alea care băleau după el. Sigur că eu n-am putut să dau în casă sumele pe care le trimitea el, dar eram acolo, cînd mama plîngea, eu o consolam, cînd nu se simțea bine, eu aveam grijă de ea.

Domnul Coleman mi-a cerut să depun mărturie: de ce nu? Cred că se gîndește la o noapte din 1970, cînd Rog m-a sunat ca să-mi spună că trebuie să-l duc într-un loc. Era două noaptea și dimineața trebuia să încep lucrul la șase! L-am întrebat de ce nu se duce cu luxoasa lui mașină Corvette: era la mecanic. I-am spus atunci să-l roage pe Nick, care încă de pe atunci își cheltuia toate cîștigurile pe Ferrari și Maserati: mi-a răspuns că Nick nu trebuia implicat. În cele din urmă mi-a promis că-mi face cadou un taxi nou, așa că m-am dus. L-am însoțit pînă la un doc din Southend, unde ne aștepta Dave, lîngă o măsuță rotundă. Odată stinsă flăcăruia de la o lumînare era complet întuneric, dar

pe măsuță am recunoscut vechea Telecaster albă zgîriată toată.

— Hei, dar aceea este chitara lui Syd, am spus, cum ați pus mîna pe ea?

— Nu-ți face tu griji, stai afară și vezi să nu vină nimeni.

După care au lăsat jaluzele și au rămas înăuntru mai mult de o oră. Cînd au ieșit, aveau o expresie... o expresie... of, gata! Știu doar că se uitau neîncetat unul la altul, Dave cu o privire care exprima entuziasm și neliniște, iar fratele meu cu aerul satisfăcut al celui care zice: „Ți-am spus eu, nu?".

După șase-șapte luni ies din casă și, parcat în fața porții, văd taxiul meu nou-nouț. Numărul era AHM 146. Ciudat, pentru că, doar dacă nu plăteai pentru un număr personalizat, îți reveneau sigle ca RTO, RWE, RZY, așa că, imediat cum am ocazia să-i mulțumesc fratelui meu, îl întreb de număr.

— *Atom Heart Mother*, nu? Ce crezi că ne-am dus să luăm în noaptea aceea?

Al patrulea raport
Dosarul *Melody Maker*

Piese tot mai lungi care ocupă o parte întreagă a unui album, piese ambițioase cu arhitectură complexă care se dezvoltă din ele însele ca niște organisme vii: este moda rockului progresiv, deja de unii denumit, cu un gust discutabil, *rockprog*; dar, incredibil, pentru unii noul gen este deja prea limitat.

Să i se dea atunci un suflu simfonic și iată *simfoprogul*. Și, bineînțeles, după ce anul trecut a trebuit să suportăm de la Who nimic mai puțin decît o „operă rock“, de la cine putea să vină primul exemplu de *simfoprog* dacă nu de la Pink Floyd? Dacă am ascultat cu atenție dificilul *Atom Heart Mother*, credem că partea A intenționează să pună în scenă Crearea Lumii din Haos, afirmarea Luminii din Întunericul originar. Păcat însă că amorfa dezordine inițială (toate acele alame disonante!), după ce au cunoscut forma și armonia, se precipită din nou în Haos. Este vorba despre un mesaj pesimist sau, mai simplu spus, îndrăzneții noștri tineri nu au o minimă idee despre cum să folosească o mașinărie simfonică? R. B.

A paisprezecea lamentație
Joe Boyd

Am auzit deja lume diversă lamentîndu-se, dar dacă e cineva cu acest drept, atunci acela sînt eu. Cei de la Pink Floyd erau ai mei și mi i-au furat, asta ar trebui să fie de ajuns. Totul s-a născut dintr-o lipsă de claritate: nu erau încă un grup profesionist și aveau deja trei manageri, Jenner, King și eu! Dar asta pentru că eram prieteni, îi ajutam să găsească localurile unde să cînte, să-și procure echipamentul, nici unul dintre noi nu se gîndea la succes, nici noi, nici ei. Cînd Jenner și King au fondat Blackhill Enterprises, eu m-am ținut deoparte, întîi fiindcă nu aveau nici un sfanț,

și apoi pentru că singurul lor punct de referință era Syd: după ei, ceilalți constituiau o anexă irelevantă, în timp ce eu voiam să lucrez asupra grupului. Imediat ce am pus mîna pe banda cu „Arnold Layne“, i-am dus-o unui tip de la Polydor s-o asculte și a fost încîntat de ea. Am pregătit un contract care prevedea colaborarea mea ca producător independent în cadrul structurii Polydor, dar cu o zi înainte de a semna, Jenner și King au aruncat totul în aer: se asociaseră cu rechinii ăia de la Brian Morrison Agency, care duseseră totul la EMI. EMI plătea mai bine, așa că n-am putut să protestez. N-am protestat pentru că totuși m-au lăsat să produc „Arnold Layne“, promițîndu-mi același lucru și cu albumul programat, dar după ce au văzut succesul acelui single, nu s-au mai gîndit de două ori înainte să mă elimine. În locul meu au pus un producător intern, înfricoșătorul Norman „Hurricane“ Smith, denumit așa pentru că era obișnuit să devoreze grupuri rock la micul dejun. Poate că Smith a fost șansa pentru Pink Floyd, dar în mod sigur a însemnat ruinarea lui Syd. Și nu m-aș mira dacă, nețінînd cont de ciudățeniile lui Syd, Smith nu încercase, încă din primul moment, să scape de Diamant.

A zecea confesiune
Omul cîine (3)

Bătrînul Joe a ghicit, trebuie să recunosc. De la început pînă la sfîrșit munca la primul nostru album a fost un război între Norman și Syd. Norman

lucrase cu Beatles și, în interiorul EMI, se bucura de un prestigiu enorm: de la șefi la muzicieni, nu era nimeni care să-i comenteze părerile. Nimeni, în afară de Syd. Syd, din străfundurile ființei lui, era un anarhic, nu știa nici pe departe ce înseamnă disciplina, reducea totul la glumă, dar noi știam că numai așa putea să-și elibereze propriul talent. Norman l-a categorisit imediat și n-a lăsat-o nicicum mai moale: uneori mă așteptam să scoată o nuia de lemn și să-l lovească pe Syd peste mîini... Lucrul care-l înfuria cel mai tare era cînd Syd făcea intenționat pe prostul ca să scape de ordine. Syd cînta într-un anumit fel, Norman îi explica răbdător ce trebuia să modifice, el dădea din cap zîmbind cu gura deschisă, după care interpreta pasajul acela *exact ca înainte*! După ce scena s-a repetat de vreo trei sau patru ori, Norman ne arunca priviri de foc și noi trebuia să ne mușcăm buzele ca să nu izbucnim în rîs în fața lui... Dar dincolo de incompatibilitatea personală, era în spate o polemică și mai mare. Norman trebuia să se gîndească la piață, deci la melodicitate, în timp ce Syd rămăsese la invențiile nebunești din „Interstellar Overdrive", cele pe care Norman le numea gunoi psihedelic. „Sîntem într-un studio EMI, nu la UFO!", i-a strigat odată în față, iar Syd: „A, mi se părea mie că era ceva diferit..." Și totuși, în ciuda glumelor, Syd se supunea unei presiuni insuportabile: era liderul nostru, autorul textelor și muzicii, chitaristul și cîntărețul, logic că toată greutatea noului album apăsa pe el. Picătura care a umplut paharul furiei lui Norman a fost participarea la emisiunea *Top of the Pops*. Dintre piesele de pe *The Piper* Syd a pus pe masă „See Emily Play" fără ca măcar să se gîndească să-l înregistreze.

Norman a vrut cu orice preț să facă un single și tocmai datorită succesului acelui single am fost invitați la BBC. Am stat la machiaj două ore, ne-au pus haine pop țipătoare pline de volane, ne-au pieptănat, ne-au machiat. Cu o clipă înainte să intre pe scenă, Syd se vede într-o oglindă și începe să rîdă zgomotos, apoi se ciufulește, își întinde machiajul și își mototolește hainele, după care, pe parcursul întregii transmisii rămîne nemișcat, fără să scoată un cuvînt. Norman era furibund și a spus imediat că pentru Syd totul luase sfîrșit. *The Piper* era gata deja, își va lua drepturile, dar pentru EMI cei de la Pink Floyd erau trei, nu patru. Roger a fost cel care a zis că fără Syd discul nu va ieși, astfel că „The Hurricane“ a trebuit să înghită și să suporte.

Nu pentru multă vreme, însă, pentru că vom avea noi grijă să-l dăm afară pe Syd la scurt timp după aceea.

A unsprezecea confesiune
Omul șoarece (2)

Tabloul lui Nick este corect, cu excepția unui detaliu. A uitat să spună că atunci cînd Norman urla la Syd, singurul care-l apăra pe colegul nostru era Roger. Aveți în minte scena aceea din filmul *The Wall* în care profesorul este ironic în legătură cu veleitățile poetice ale lui Pink și-l lovește cu nuiaua peste mînă? Iată, reprezintă perfect relația dintre Norman și Syd... Iar Syd era atît de ironic,

încît după o ceartă îngrozitoare între Roger și Norman în legătură cu el, i-a spus lui Roger: „Mulțumesc, *Daddy*“. Roger, pentru care numai litera *D* de la *Dad* era de ajuns ca să-i evoce tatăl mort în război, a devenit stană de piatră, ca și cum în capul lui ar fi avut loc un foarte periculos scurtcircuit. Iar Norman probabil că și-a dat seama, pentru că a ieșit pe ușă în tăcere. Roger a fost cel care a vrut ca „Pow R.. Toc H.“ și „Interstellar Overdrive“ să fie semnate de toți patru, pentru că era sigur că în acest fel Norman n-ar fi avut curajul să le refuze, așa cum sigur ar fi făcut dacă ar fi descoperit că acele piese monstruoase erau ale lui Syd – obișnuiții de la UFO ne-au acuzat de vampirism, dar a fost numai un demers protectiv, vă garantez.

Un altul care îi lua apărarea lui Syd era Dave. Dave cînta la chitară și din voce într-un mod mult mai melodic și mai captivant decît Syd, cum Norman nu uita niciodată să sublinieze. Dar odată cînd și-a permis să spună ceva de felul: „Of, în sfîrșit avem aici un adevărat chitarist“, Dave a încetat să cînte și a făcut bucăți chitara într-un perete. O chitară Les Paul identică cu a lui Clapton, deloc oarecare. Și totuși a făcut-o bucăți. Și cu multe alte ocazii, cînd Norman îi sugera modificări, l-am auzit pe Dave că-l întreabă ce-ar fi făcut Syd. Norman, care avea un caracter teribil, dar nu era un idiot, îi spunea adevărul, că Syd s-ar fi prefăcut că schimbă, dar ar fi lăsat totul cum era: lui Dave îi era de ajuns ca să considere subiectul încheiat și să înceapă să repete pasajul următor.

În fine, se pare că, în afară de noi doi, toți l-au apărat pe Syd, ei, Nick?

A paisprezecea mărturie
Gnomul

Eu sînt, domnul Syd a avut amabilitatea de a-mi dedica un cîntec pe *The Piper at the Gates of Dawn*.

Numele meu, susține el, este Grimble Gromble. Nu știam, dar este un nume care-mi place.

E foarte bun domnul Syd: ca să nu mă facă să mă simt singur, a pus pe album mulți prieteni de-ai mei. Cînd a putut, le-a dedicat un cîntec întreg și lor, ca pisicii Lucifer Sam și Sperietoarei, cînd n-a putut, i-a strecurat pe ici, pe colo, ca pe Unicorn, pe șoarecele Gerald și pe omuleții de ghimbir.

Toți împreună alcătuim o gașcă pe cinste și ne distrăm grozav. Cel mai mult ne place să ne petrecem timpul ducîndu-ne într-o pădure și, în fața unui foc, să ne spunem poveștile despre domnul nostru, Marele Syd.

Uneori vine în vizită și atunci chiar e mare sărbătoare.

A cincisprezecea mărturie
David Gale

Sînt unul dintre mulții Dave ai acestei povești, însă titlul de cel mai vechi prieten al lui Syd mi-l acordă numai Johnny Gordon. Știu atît de multe lucruri despre Syd, încît aș putea să vorbesc zile

în șir despre el, și totuși, dacă revăd palida frumusețe a anilor săi cei mai buni, mi se pare că tot restul dispare.

Despre Syd s-au scris de toate... că era un spirit pur și că a fost zdrobit de mașinăria succesului... că sufletul lui delicat și liber nu putea să reziste în fața presiunilor acelei lumi... că imediat ce nu s-a mai distrat, s-a stins, că nu suporta ideea de a fi un lider, că însăși faima lui îl îngrozea... și, bineînțeles, că acidul a făcut restul... Totul adevărat, însă eu știu că încă de copil era diferit de toți ceilalți, întrebați-i pe colegii lui de școală și toți vă vor vorbi despre umbra care, din cînd în cînd, îi traversa privirea atît de luminoasă, despre impenetrabilitatea lui, despre imposibilitatea de a-i descifra zîmbetul.... Părea să știe mereu lucruri pe care noi le ignoram, lucruri atît de îndepărtate, că nici nu merita să încerce să le explice... Dar mai ales, și despre asta am vorbit îndelung cu Johnny, era ca și cum n-ar fi fost, era acolo cu noi și totuși absent, atît de absent, că își lipsea lui însuși...

Noi voiam să creștem și credeam că și pasiunea lui pentru muzică și pictură se vor supune acestei nevoi. Personal, mi-a luat ceva timp să înțeleg că pentru Syd a începe să fie star rock era un mod de a nu crește, neînțelegerea cu ceilalți trei consta în întregime în asta... Știu sigur că atunci cînd Syd a ales *The Piper at the Gates of Dawn* ca titlu al primului lor album, nici unul dintre ei nu și-a amintit că era titlul unui capitol dintr-o carte pentru copii, preferata lui: *Vîntul prin sălcii*, de Kenneth Grahame, o carte plină de acele ființe fantastice care populează discul. În plus, sălciile

sînt cele de pe rîul Cam, adică aceleași pe care doi ani mai tîrziu foarte seriosul Roger le-a evocat în al său „Grantchester Meadows“... S-a vorbit atît despre psihedelismul lui Syd, dar adevăratul psihedelic al grupului era Roger: Syd era unul care cînta povești avînd gustul absurdului, iar psihedelismul său era identic cu al lui Lewis Carroll... Primele cîntece ale celor de la Pink Floyd s-au născut așa: el fredona obsesiv fraze fără sens, zile în șir uneori, pînă cînd Roger sau Rick, năuciți de acea ecolalie demențială, *trebuiau* să scoată din ea un cîntec... Astfel de deliruri verbale i-am auzit ieșindu-i pe gură cu miile cu zece ani înainte să se inventeze Pink Floyd, și dacă e s-o cred pe sora lui, n-a încetat niciodată să producă... a desemantiza lumea pentru a-i da un sens, așa văd eu, de altfel... ei! cine sînt eu să-mi dau cu părerea? Doar un prieten.

Îi plăcea mult și I Ching: cîntecul „Chapter 24“ vorbește chiar de I Ching, despre 6 ca număr al întunericului, despre acel nenorocit de 6... Știți, nu-i așa, că, în afară de Rick, sînt născuți toți pe 6? Dar divaghez... O altă carte preferată a lui Syd era *The Little Grey Men*, de Denys Watkins-Pitchford, povestea ultimilor patru gnomi care trăiesc în Anglia. Cineva din familie probabil că și-a amintit, pentru că broșura pregătită pentru ceremonia funerară a lui Syd conținea un extras din această carte, mai precis partea în care unul dintre gnomi pleacă să descopere lumea și ceilalți trei, văzînd că nu se mai întoarce, construiesc o bărcuță ca să se ducă să-l caute în lungul unui rîu; după ce-l regăsesc, prietenul lor le va povesti despre toate minunile naturii văzute în călătoria lui...

Patru, unul plus trei, nu-i nevoie de multă imaginație ca să... Of, gata, că altfel plîng, uite, deja plîng, sînteți mulțumiți? Pentru că aceia n-au construit bărcuța, nu, au chemat un alt gnom ca să fie din nou patru, ăsta-i adevărul!

A șaisprezecea mărturie
Ann Murray

Cînd am văzut că, după atîția oameni, și un gnom și-a adus contribuția, mi-am spus: De-ajuns! Este adevărat că cele două femei importante din viața lui Syd au fost mama și sora lui și că de la vîrsta de douăzeci și trei de ani nu a mai avut relații normale cu sexul nostru, dar e tot atît de adevărat că *înainte* n-am văzut niciodată pe nimeni fermecînd femeile cum făcea el. Era frumos, era tandru, era luminos, era sentimental, era slab, cu buclele negre care-i cădeau peste obraji, era timid, dar lăsa să se întrevadă profunzimi abisale și înălțimi cerești, avea o grație înnăscută care-l făcea să pară foarte elegant, orice purta, radios ca un înger, însă de-o paloare spectrală, întotdeauna amuzant și întotdeauna melancolic, a-l vedea și a te îndrăgosti de el era același lucru și vă asigur că nu avea nici o legătură cu faima, pentru noi, fetele din Cambridge, Syd Barrett era o legendă cu mult înainte să înceapă să cînte, imaginați-vă apoi, la ușa lui era o procesiune continuă de tinere fermecate gata să-i ofere trup și suflet, iar el niciodată,

niciodată n-a profitat de asta, în general le primea amabil, le oferea un frappé, o clătită cu afine, ceva dezarmant și cu cît le dezarma mai tare, cu atît ele se topeau după el... Dintre cele care au reușit să devină iubitele lui, însă, nici una nu a rezistat mai mult de un an, Libby nu l-a uitat niciodată și a ajuns să se căsătorească cu un negustor astmatic, Lindsay trebuie să ia tranchilizante numai dacă-i aude numele, iar Gayla, ei, Gayla cred că nu și-a revenit încă după ceremonia de logodnă din casa alor săi, cînd Syd, după ce s-a comportat în mod impecabil, a cerut permisiunea, pe la jumătatea mesei, să meargă o clipă la baie ca să revină complet ras și cu capul însîngerat de la brici...

Și eu? Eu am fost cea mai bună prietenă a lui, eram complici, activitatea noastră principală era să rîdem, numărul de fețe caraghioase pe care le aveam în repertoriu! Era de ajuns ca unul din noi să zică ceva, iar celălalt adăuga o rimă sau făcea o asociere verbală și deja se dezvolta o poezie, eu făceam tot posibilul, dar el era prodigios, improviza ca un menestrel, niciodată în afara metricii, niciodată în afara ritmului, niciodată nimic forțat sau distonant, și ceea ce crea era atît de natural, deși în absurditatea care părea să existe dintotdeauna, apoi zile întregi continuam să repetăm și să variem acele cîntece, ne lăsam pătrunși cu totul... Cînd am auzit spunîndu-se că tehnicienii de sunet și colegii lui erau exasperați de faptul că Syd nu interpreta niciodată o piesă în același fel, nu m-am mirat, Syd al meu... Al meu, da, pentru că, deși eram numai prieteni, între noi se petrecea ceva unic, după atîtea laude mi-e cam rușine s-o spun, dar Emily sînt eu, era cu mine

cînd a compus „See Emily Play“, mie mi-a dedicat-o, nu pot să mă gîndesc la asta fără să nu mă simt rău, pentru că de la succesul enorm al acelui single a pornit totul, teribila presiune ca să scoată imediat un altul... Și mă întristează că toți își amintesc de acel cîntec și nimeni de partea B, pentru că pe partea B era el, sau mai bine spus era ceea ce va deveni curînd, ca și cum ar fi știut deja... „The Scarecrow“ era... fără gînduri, nemișcată pe un cîmp de orz, mai puțin cînd o biciuie vîntul, și mai tristă decît el, resemnat în fața sorții sale... Știa că va deveni așa, cînd mi-a pus să ascult acele versuri, am izbucnit în lacrimi, dar el m-a consolat trecîndu-și mîna prin părul meu și spunîndu-mi că există un paradis și pentru sperietori...

Și apoi erau copacii... Citise cărți despre animism în care se vorbea mult despre copaci, fusese atît de impresionat, că mă ducea pe malurile rîului Cam ca să le audă glasul, cu ochii închiși reușea să-i distingă de sunetul vîntului prin frunze... *Vîntul prin sălcii* era într-adevăr cartea lui preferată, probabil mi-a citit-o pe toată de cel puțin trei ori... Pe de altă parte, diamantele rezultă din cărbune, cărbunele din lemn, lemnul din copaci... Vorbea și cu animalele, nu voi uita niciodată momentul în care a ținut un lung și absurd discurs unei veverițe care-l asculta foarte atentă de pe o creangă... Of, Syd! Datorită ție pot să disting astăzi cîntecul ciocîrliei de o pasăre asemănătoare pițigoiului și de măcăleandru, datorită ție sînt capabilă să le explic copiilor mei ce tip de greier sau de broască își înalță tînguirea spre univers... Devenea un star rock, dar se înțelegea că se simțea mult mai în largul lui printre animale decît printre oameni...

Într-o noapte am sărit poarta de la grădina zoologică, ar fi trebuit să-l vedeți, cu ghetele de lac și o haină în dungi albe și roșii cu mînecile cloșate, plină de forme bufante și de dantele, părea pregătit pentru un concert, în schimb își pusese în minte să-l elibereze pe Guy, gorila de la grădina zoologică! Imensul Guy, prietenul lui trist, cum îi spunea el, de cîte ori nu i-am văzut privindu-se în ochi și *înțelegîndu-se*, odată cînd l-am întrebat ce și-au spus, s-a limitat la a clătina din cap, apoi m-a sărutat pe frunte și s-a dus să-mi cumpere vată pe băț... Syd... Cînd după o oră și-a dat seama că fierăstrăul lui nu va tăia niciodată barele cuștii lui Guy, era portretul disperării, a trebuit să-l tîrăsc de acolo în hohote în timp ce mîinile acoperite de răni îi sîngerau, era incredibilă ușurința cu care sîngera, era de ajuns un strănut ceva mai puternic și îi curgea sînge din nas, treceam printr-o zonă plină de muri și în timp ce eu mă umpleam de zgîrieturi, lui îi curgea sînge de la tăieturi, buricele degetelor îi sîngerau de-a dreptul cînd cînta la chitară cu prea multă energie... Deși n-am mai văzut niciodată pe nimeni atît de livid ca el, pînă și la soare pielea lui avea o paloare lunară, părea că sîngele de-abia aștepta să iasă din corpul său.

A douăsprezecea confesiune
Omul cîine (4)

Toată melasa asta mă face să vomit... De acord, avea un mare talent, a fost un mare păcat să-l

pierdem așa, dar în cele din urmă adevărul e că era un drogat nenorocit care ne-a făcut viața un infern, numai noi știm cîtă răbdare am avut cu el... Ne-a lăsat singuri în momentul cel mai important, așa văd eu lucrurile, dar am reușit și fără el, al dracului de bine am reușit! Nimeni nu ne credea, pînă și managerii noștri au rămas cu el, ah!, cît aș da să văd fețele lui Jenner și King cînd au ieșit primele cifre de vînzări pentru *Dark Side*! Sîntem Pink Floyd, Pink Floyd! Mai-mai că mă apucă frica... Sute de milioane de discuri vîndute, cele mai mari concerte din istoria rockului, și după tot acest timp mai există oameni care ne plictisesc cu nenorocitul ăla! E posibil să nu existe un interviu în care mai devreme sau mai tîrziu să nu fie nevoie să se vorbească despre el? Legenda lui Syd! Legendă pe dracu', noi sîntem legenda! Dar știu ce vor toți palavragiii ăștia: să ne facă să ne simțim vinovați. Mereu același lucru cînd ai prea mult succes, se duc să pescuiască în putreziciune, uitați-vă ce porcării au scris despre Lennon... Noi măcar n-am fost eliminați, cel puțin nu încă... Dar nu m-ar mira dacă într-o bună zi un fan al lui Syd ar trage un glonte în capul unuia dintre noi, în capul lui Rick, de exemplu, închipuiți-vă ce scenă, claviatura lui frumoasă mînjită toată de creieri... Și colegii, vrem să vorbim despre dragii colegi? Sînt roși de invidie, vă amintiți cînd acel Johnny Rotten rupt în cur se arăta cu un tricou pe care scria „I Hate Pink Floyd“?. Cred și eu, cînta la Sex Pistols! Probabil nu e prea frumos să fii liderul de la Sex Pistols în anii în care există Pink Floyd, trebuie să înțelegi asta... Însă pe Syd nu, nu-l ura! A spus și într-un interviu că dacă

Syd s-ar fi întors să cînte, ar fi încercat să-l aducă în grup, ei, sigur, un geniu ca el... Syd cu cei de la Sex, deveneau Six... dintre toți neuronii fix șase...

A treisprezecea confesiune
Omul pisică (6)

Vă cer oficial scuze pentru cuvintele lui Nick. Patruzeci de ani de bum-chicka-bum la baterie i-au creat probabil serioase probleme sinaptice...

În primul rînd, nu din cauza drogurilor a avut Syd sfîrșitul acela: noi toți care l-am cunoscut de tînăr știm că nu a fost niciodată normal, acidul, fără îndoială, a accelerat totul, dar Syd a înnebunit pentru că era mereu cu un pas înainte și a nu fi niciodată în sintonie cu ceilalți face din tine un naufragiat pe o stîncă sau un astronaut pierdut în spațiu... Orice făcea sau gîndea era mereu în avangardă, mereu, la un moment dat s-a trezit atît de departe, că în jurul lui nu mai era nimic și în acel gol a căzut cu repeziciune...

Nick poate să spună ce vrea, dar eu n-am nevoie de răutate ca să mă simt vinovat. Syd era irecuperabil, însă asta nu înseamnă că noi am profitat de condiția lui ca să-l excludem și faptul că nu eu l-am exclus mă consolează puțin, dat fiind că i-am luat locul... Uneori îmi spun că datorită succesului nostru am ținut în viață legenda lui, dar a făcut ceva, el, cu legenda lui? Piesele cele mai cunoscute de pe *Wish You Were Here* sînt cea care

dă titlul albumului și „Shine on You Crazy Diamond“, piese despre care nu vreau să vorbesc. Dar cele care hrănesc cu adevărat legenda lui Syd sînt celelalte două, „Welcome to the Machine“ și „Have a Cigar“, pentru că atunci a început Roger să se ia de sistem, atunci a început să trăiască succesul drept corupție... Ei bine, Syd n-a fost subjugat niciodată de mașinărie, a preferat să dispară înainte, să rămînă pur... Nu este nevoie să vă povestesc despre tensiunile dintre mine și Roger, despre chinuitorul drum care ne-a dus la despărțire: și totuși, eu știu ca nimeni altcineva cum a apărat Roger în sinea lui acea imagine de puritate și fragilitate... Cînd l-am ajutat pe Syd să ducă la sfîrșit mai întîi *Madcap* și apoi *Barrett*, eu și Roger am fost indeciși dacă să inserăm și ultimele înregistrări în care vocea lui Syd e tremurătoare și chitara lui aproape inexistentă; pînă la urmă am decis să le lăsăm, pentru că acel sentiment de vulnerabilitate și de singurătate era pe atît de discontinuu, pe cît era lumea industriei discografice cu lumea noastră... Hai, zi și tu ceva.

A paisprezecea confesiune
Omul cal (2)

Și eu ceva...

Numai noi știm cum au decurs cu adevărat lucrurile.

Trebuie să vă gîndiți la el ca la unul căzut pe front.

A cincisprezecea lamentaţie din lumea de dincolo
Siamezii (2)

— Ai auzit? Gnomul! Animăluţele!

— Am auzit, am auzit. Mă întreb...

— ... de ce nu s-a mulţumit să se poarte copilăreşte şi atît, de ce cu tot cortegiul acela de fiinţe ciudate a venit să ne ia pe *noi*.

— Vezi că oricît am fi de contopiţi, nu ai dreptul să-mi termini propoziţiile.

— Nu mai e nimic al meu, nimic al tău. Numai al lui, totul al lui.

— Ceea ce am devenit însă acum aparţine celorlalţi patru, adică trei, după plecarea calului.

— Şi cu ce se schimbă? Din cauza lui am ajuns aşa, cavalinul ne-a făcut faimoşi, ceilalţi trei ne ţin în viaţă, dar aceasta este viaţa noastră.

— Iată, nu te-ai gîndit? Dacă şi ceilalţi trei ar dispărea, poate am dispărea şi noi...

— Nu mai recuperezi cealaltă jumătate, cretinule! Vrei să pricepi că vom rămîne aşa pentru eternitate?

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

A șaisprezecea lamentație din lumea de dincolo
Glen Buxton

Oh, bineînțeles că am văzut oameni ciudați, drogați, necromanți, țicniți, psihopatici, regii desfrîului, tipi duri, punkiștii și metaliștii nu mă interesează, eu vorbesc despre nebuni adevărați, cînd vă voi spune numele meu, veți înțelege de ce. Sînt Glen Buxton, întîmplător chitaristul unuia care se numea Alice Cooper, unul în comparație cu care Marilyn Manson este o domnișoară de pension. Tăietura asta pe față mi-a făcut-o el din glumă, frumoasă, nu? Am murit în ’97, cu puțin înainte să împlinesc cincizeci de ani, dar îmi mai amintesc cîte ceva. De exemplu, povestea cu sarea... Deci, vin în turneu englezii ăștia, nu mai auzisem niciodată de ei, și la Los Angeles cîntă în deschidere. Din concert nu-mi amintesc nimic pentru că eram băut, dar mai tîrziu, la cină, văleu, o debandadă teribilă, tîrfe peste tot, lume care vomita pe sub mese, Alice furios pentru că nu mai avea ciorapi plasă de schimb, la un moment dat aud în capul meu o voce care-mi spune: „Dă-mi sarea“, iau rîșnița și i-o dau tipului așezat în fața mea, unul slab și palid care nu scosese un cuvînt toată noaptea, acela o ia și în capul meu aud vocea care spune „Mulțumesc“, dar îl priveam fir-ar al naibii și avea gura închisă, vă jur că nu mai eram pilit, chiar așa s-a întîmplat. A doua zi îi povestesc despre asta lui Alice și el zice: „Nu mă miră, nu mă miră deloc“. Apoi a mai zis ceva legat de Supernove, dar n-am înțeles nimic.

Acum, că sînt aici, poate am înțeles.

A șaptesprezecea mărturie
Jack Monk

Ce-i ăsta, un concurs cu cine minte mai bine? Acum este ascultat pînă și Glen Buxton! Oricum, dacă scopul este să punem laolaltă bucățile vieții lui Syd, cu ceva pot să contribui și eu. Cei prost informați cred că, după cele două albume cu ghinion ale lui ca solist, Syd n-a mai avut de-a face cu muzica. În schimb, după doi ani, în ’72, a revenit chiar să cînte *live* într-un grup cu numele deprimant Stars. The Stars, ce rușine! E posibil? Și totuși, am putut... Eddie Burns, chitaristul, avea o asemenea admirație pentru Syd că l-a lăsat să fie chitara întîi, apoi era Twink la baterie, iar la bas eu... Vreți cîteva coincidențe? Fiți pregătiți cu condimentele: eu mă căsătorisem cu Jenny Spires, un model care fusese și cu Syd; referitor la Twink, numele de artist al lui John Alder care ar putea însemna „de două ori Pink“, provenea dintr-un grup care, pe urmele celor de la Pink Floyd, se numea Pink Fairies și realizase un disc intitulat *Think Pink*... Ne era teamă că aceste circumstanțe l-ar putea neliniști, în schimb n-a făcut deloc caz: gîndiți-vă că într-o seară în care Jenny a venit să ne viziteze după un concert, el m-a întrebat cine era fata aceea frumoasă...

E nevoie să spun cît de dezastruoase au fost acele concerte? În al patrulea, care a fost și ultimul, Syd a rămas în fundul scenei cu chitara pe umăr, dar nemișcat ca o statuie, iar publicul s-a împărțit în două, ca Marea Roșie în fața lui Moise: o jumătate urla și arunca pe scenă cu de toate,

în timp ce cealaltă jumătate, în picioare, aplauda și îi scanda, cu voce tare, numele, „Syd! Syd! Syd!“. Te treceau fiorii, apoi, în fața acelei demonstrații de iubire, chiar și cei mai înfuriați au tăcut ori s-au alăturat corului, iar el era tot nemișcat, dar ceva din acel vuiet probabil că a ajuns la conștiința lui, pentru că la un moment dat a făcut un pas înainte – doar un pas – și și-a mișcat mîna dreaptă: în teatru s-a lăsat o tăcere absolută și, într-o atmosferă ireală, ochii tuturor erau fixați pe arătătorul acela care apăsa corzile, le apăsa atît de spasmodic, încît transmitea un tremur întregului braț, pînă cînd, împreună cu un teribil *zwiiing*, a sărit o bucățică și din deget, apoi a țîșnit sîngele îngrozind toți spectatorii. Și pe membrii Stars, niște năpăstuiți am fost.

A optsprezecea mărturie
Nigel Lesmoir

Eu și Syd ne-am întîlnit numai cînd eram tineri. Adică, la puțin timp după momentul care a făcut din mine o voce recunoscătoare barrettismului, am pierdut legătura. Vorbesc despre un filmuleț de amator, realizat în 1966 și proiectat după aproape treizeci de ani cu titlul *Syd Barrett's First Trip*. Era toamna, deci Syd împlinise deja douăzeci de ani. Trece pe la mine pe acasă și mă roagă să iau camera de filmat, apoi îmi spune să urc la el în mașină. Conduce ca un nebun, ca și cum ar avea o grabă anume; eu nu-l întreb nimic pentru că

știu că atunci cînd face așa nici nu te aude, rămîn tăcut și după ce îmi dau seama unde m-a dus, pe Gog Magog Hills, un loc unde nici un copil n-ar avea curajul să se aventureze de unul singur. Se spunea că acolo trăia un spirit Wendigo: cert e că, în ultimii ani, în Cambridge dispăruseră trei copii și o femeie și de fiecare dată fîșii din hainele lor au fost găsite pe Hills. Mai mult decît niște dealuri, erau niște dune enorme de nisip pline de arbuști: vîntul și ploaia le schimbau încontinuu forma și fusese confirmat faptul că în unele locuri se găseau nisipuri mișcătoare. Așa că vă puteți imagina starea mea sufletească atunci cînd Syd, îmbrăcat cu o haină neagră foarte elegantă, se îndreaptă spre Hills. În ciuda faptului că eu am pantofii mei sport și el nelipsitele ghete de lac, mi-e greu să mă țin după el, mai ales cînd abordează o dună foarte înaltă. Ajunși în vîrf îmi cere să-l filmez și în acel moment se transformă: din serios și taciturn devine un bufon, aleargă dînd din brațe în mod dezarticulat, grohăie, scoate țipete ascuțite, face grimase una după alta... Apoi se rostogolește pe o dună umplîndu-și părul de nisip, urcă și se rostogolește din nou, scoate arbuști din rădăcină, se rotește ca un derviș, iar eu, în timpul acesta, filmez totul... Pe vîrful altei dune găsește niște ciuperci ciudate, adică în loc de ciuperci erau mai degrabă o specie nemaivăzută de licheni, își umple mîinile și mă pune să fac un prim plan, apoi îmi întoarce spatele de parcă ar pregăti o scamatorie și, într-adevăr, cînd se întoarce din nou spre mine are două ciudățenii din alea fixate în orbite, ca o ditamai insecta oribilă, iar în gură mestecă altele pe care apoi le scuipă spre camera de filmat... Pe urmă se așază bățos ca o sperietoare,

apoi aleargă din nou ca un nebun, se rostogolește iar de pe dune...

Pe drumul de întoarcere, înspăimîntător de murdar și din nou foarte serios, mă întreabă dacă am filmat totul. Totul, îi spun, iar el: „Bine, așa avem un document al nebuniei mele“.

Nebunia lui... păcat că Syd a început să dea semne de dezechilibru doar după un an, după primele două single-uri ale celor de la Pink Floyd... și atunci? Sînt sigur că la vremea filmulețului nici măcar nu știa ce era LSD-ul, deci... deci fie știa deja ce i se va întîmpla, dar este o ipoteză pe care nici măcar nu vreau să o iau în considerare, fie se simțea deja nebun... Dar în acest caz, de ce să expună ceva atît de îngrozitor într-un mod atît de teatral? Poate tocmai pentru ca acea nebunie aparentă să acopere ceva mult mai profund și teribil...

Mi-am petrecut viața întrebîndu-mă ce sens să dau acelei după-amiezi și, dacă în cele din urmă m-am decis să fac public filmul, am făcut-o numai cu speranța că cineva găsește cheia... Cînd a început să se distrugă cu acidul, de exemplu, de ce nu mi-a zis să răspîndesc filmul? Poate pentru că acidul era o practică socială și, la rîndul ei, era o formă de acoperire?

În 1993, am trimis o copie a filmului fiecăruia dintre cei patru Pink Floyd. Rick nu mi-a răspuns niciodată. Nick mi-a trimis înapoi pachetul nedesfăcut. Roger mi-a scris că nu descoperise nimic nou. Dave a pus alături de o frumoasă scrisoare de mulțumire o fotografie din acea perioadă: pe malul rîului Cam sîntem eu, el, David Gale, Johnny Gordon și Syd. Sîntem atît de tineri, că părem niște morți.

A șaptesprezecea lamentație
Peter Jenner (2)

Prima dată m-am limitat la o discretă referențialitate, dar astăzi sînt prost dispus, așa că veți suporta un protest. Aveți idee despre banii pe care eu și Andrew King i-am pierdut din vina lui Syd? La început a avut o cădere, bine, se simțea rău, nu puteai pretinde să continue să cînte în starea aceea. A rămîne cu el în loc să-i urmăm pe restul celor de la Pink Floyd a fost o greșeală enormă și nu putem să ne supărăm decît pe noi înșine, de acord și în legătură cu acest lucru: veți recunoaște însă că a fost și o frumoasă demonstrație de încredere și afecțiune... Unde vreau să ajung? La asta, că atunci cînd a început să se simtă puțin mai bine, cînd a terminat-o cu acidul și a găsit puțin liniște, iată, atunci putea să arate un pic de recunoștință față de noi, doar nu i se cerea să redevină cel dinainte, ar fi fost suficient și ceva mic, chiar și de mîntuială, ba dimpotrivă, făcută prost ar fi fost încă și mai barrettiană, el se exilase în casă, dar în lume erau legiuni de fani în așteptare, gîndiți-vă la febra pe care ar fi produs-o vestea unui nou disc al lui Syd! Nu o întoarcere pe scenă, nici vorbă, gras și chel cum era, nu, un simplu disc, la EMI erau tehnicieni capabili să facă lucruri extraordinare, ar fi fost de-ajuns ca Syd să sugereze un acord, un pasaj, și aceia ar fi scos toată piesa, o piesă a lui Syd! Întoarcerea legendei! Pentru că nu mai era ca în ’70, cînd Dave și Roger au trebuit să se lupte ca să-și impună cele două albume ale lor, în ’70 Syd era un drogat, un ratat, dar în ’74, în ’75, în acei ani era

slăvit! Consacrat! Ca Hendrix, ca Morrison, dar viu! Gîndiți-vă... în ’74, doar ca să vă dau un exemplu, a apărut în *New Musical Express* un lung articol al lui Nick Kent în care se vorbea despre Syd ca despre unul dintre cele mai mari genii ale rockului și în ’75 a ieșit *Wish You Were Here* care, în ciuda succesivelor declarații ale celor de la Pink Floyd, a fost considerat de toți ca un omagiu pentru Syd, un omagiu din partea unei formații care în acel moment era considerată cea mai importantă formație de pe Terra...

Prin mine și King, Syd ținea încă de agenția lui Brian Morrison. Și chiar Brian a fost cel care m-a chemat ca să vadă dacă se putea obține ceva de la băiatul acela binecuvîntat. Eram în ’74 și Syd încă locuia cu mama lui pe Hills Road, la numărul 183. Prima oară cînd m-am dus la el acasă nu m-a recunoscut: a rămas în prag privindu-mă nemișcat. Dumnezeule cît era de schimbat! El nu mă recunoștea pe mine, însă, din noi doi, eu ar fi trebuit să am acel drept. Cînd i-am explicat cine eram, a zis: „Îi voi spune lui Syd“, și a închis ușa. După cîteva săptămîni m-am întors cu King: ne-a spus că nu locuia acolo, că era doar în trecere... Am hotărît să renunțăm, dar nu încheiasem socotelile cu Brian. Considerîndu-ne doi incapabili, Brian a vrut să ne demonstreze cum se lucrează și a sosit cu Buickul său negru în fața casei lui Syd. Syd, am aflat mai tîrziu, lucra în grădină, îmbrăcat într-o salopetă groasă albastră. Fără măcar să ceară voie, Brian a deschis poarta și i s-a adresat lui Syd ca unui servitor, se pare că în avîntul său a călcat din greșeală pe un anumit răzor, de care Syd era în mod special atașat, cert este că „servitorul“ l-a mușcat de mînă, aproape smulgîndu-i

un deget... Dar Brian era un om de afaceri și a trecut cu vederea acest episod, atît de mult, încît anul următor m-a sunat ca să mă convoace de urgență la EMI: trebuia să mă pregătesc pentru o mare surpriză, dar mare... Cum am ajuns, am simțit imediat atmosfera ocaziilor importante, dirijori, regizori, tehnicieni, erau toți înșirați ca personalul de la Balmoral cînd sosește regina... Și a sosit, regina, înspăimîntător de gras, foarte încet, cu privirea unui animal abia ieșit din hibernare, cum dracul reușise Brian să-l convingă nu știu, dar era acolo, Syd Barrett era în studiourile de pe Abbey Road ca să înregistreze un disc! Fără ca nimeni să-i arate, s-a îndreptat spre studioul 3, acela unde înregistra cu Pink Floyd, dar, ca să fim sinceri, părea un boxer țicnit care merge cocoșat spre ring fără măcar să-și dea seama de mulțime... Îl urmau doi tehnicieni care duceau un cufăr. „Ce este în cufărul acela?“, l-am întrebat pe Brian. „Chitarele lui, chitarele lui!“ mi-a răspuns cuprins de entuziasm. Nu știu de ce, dar în timp ce tehnicienii se agitau în jurul încuietorii cufărului aveam un presentiment sinistru... Cînd, mutîndu-mi privirea, am surprins un zîmbet pe buzele lui Syd, presentimentul a devenit certitudine și, într-adevăr, din cufăr s-au ivit trei chitare, trei chitare minunate... complet lipsite de corzi... „Ce e asta, o glumă? Duceți-vă imediat să căutați corzi!“ a urlat Brian, dar Syd i-a oprit pe toți pur și simplu ridicînd o mînă și, în consternarea generală, a spus: „Corzile sînt, nu le vedeți, dar sînt“. Apoi s-a așezat pe un fotoliu și a cerut un pahar cu apă; după ce l-a băut, a spus că imediat ce va ajunge Syd, vom putea începe sesiunea. Sesiunea!

Cînd i-am povestit asta lui David Gilmour, l-am văzut plîngînd ca un vițel. Nu doar atît: peste cîteva seri, Pink Floyd trebuia să cînte la Edinburgh, dar concertul a fost anulat în ultimul moment. Cine era acolo povestește despre o ceartă îngrozitoare între David și Rick după ce primul, în timpul repetițiilor, a tăiat toate corzile chitarelor sale cu o foarfecă. Și pe ale lui Roger le-a tăiat, dar se pare că Roger s-a limitat să spună „OK".

Și dacă s-ar fi terminat aici! În 1992, Atlantic Records a făcut să-i parvină lui Syd o ofertă princiară pentru *orice* ar fi creat Syd, *de orice durată*. În acel caz, cel direct interesat nu a putut nici măcar să decidă, pentru că s-a gîndit familia lui să-i ascundă oferta... Le era teamă că sirenele succesului îl vor tulbura din nou, dar ce mai era de tulburat? Un prost, iată ce era, de ani de zile era doar un prost – dar dracu' știe de ce facem parte din legendă! Poate doar atinși de duhul sfînt, așa am afla! Fir-ar al dracului!

Și cinemaul? Vagoanele de bani pe care i-am fi putut face și NU i-am făcut? Ridley Scott era pregătit, scenariul de asemenea, și nimic. Cei bine informați spun că intervenția lui Roger a făcut să eșueze proiectul... După cîțiva ani apare Miloš Forman. De înțeles, dat fiind banii pe care i-a făcut cu strîmbăturile lui Jack Nicholson voia să încerce din nou, dar și de data asta pică tot, se spune că familia s-a opus, închipuiți-vă... De curînd am aflat că Johnny Depp s-a autopropus candidat pentru rolul lui Syd, deja mi-l închipui, palid ca un spectru cu fața de nebun, îmbrăcat ca Mozart... Dar la cinema nu, nu-l va vedea nimeni, și ciuciu

bănuți în buzunarele lui Peter, trebuia să mă fac manager al formației Ciuciu!

Mă găsiți oribil? Vă înțeleg. Syd e cel pe care nu-l înțeleg.

A nouăsprezecea mărturie
Michael Rock

Pentru că m-am specializat în fotografii de staruri rock, numele meu chiar este de rău augur. A mea este coperta de la *Madcap Laughs* cu fotografia lui Syd pe podeaua proaspăt vopsită la Earl's Court Square, a mea este placheta de negăsit cu portrete făcute între '69 și '71.

Dar cele mai grozave două fotografii ale lui Syd nu-mi aparțin. Una, făcută de Mark Lester, este din ianuarie 1968, adică din perioada în care Syd se pregătea să-i părăsească pe cei de la Pink Floyd. Are aerul unei fotografii oficiale, pentru că sînt toți cinci în poză și privesc către obiectiv. În partea de jos sînt jumătățile de bust ale lui Dave și Rick, în spatele lor, în picioare, ca în fotografiile echipelor de fotbal, Nick și Roger. Și mai în spate, Syd. Dar în timp ce primele patru fețe au aceleași dimensiuni, a lui Syd este sensibil mai mică, semn că se poziționase la o anumită distanță de colegii lui; astfel apare și mai scund decît Nick și Roger, într-atît încît chipul său este aproape în centrul fotografiei, ca și cum ar încerca să se infiltreze printre colegi. Adăugați faptul că este singurul ușor nefocalizat și veți avea impresia îngrozitoare

că vă aflați în fața a patru ființe vii și a unei fantome.

A doua fotografie a fost făcută în iulie 1975, în timpul festivalului de la Knebworth. Într-o dimineață, cei de la Pink Floyd și tehnicienii lor au jucat crichet împotriva unei echipe locale și, la final, cele două echipe s-au aliniat pentru o fotografie suvenir. Nu se știe cine a făcut fotografia, oricum, atunci cînd cei de la Pink Floyd au primit o copie, au crezut că e o glumă, pentru că al patrulea de la stînga de pe ultimul rînd era, fără echivoc, Syd. Fără echivoc, zic eu, pentru cine îl văzuse abia cu o lună în urmă în studiourile de pe Abbey Road, cum li se întîmplase lor. Roger a fost atît de impresionat, că a dus fotografia într-un laborator specializat ca să afle dacă putea fi vorba despre un montaj – nu, trebuia absolut exclusă ideea unui montaj. De unde două posibilități: fie Syd luase trenul de la Londra la Knebworth și se strecurase clandestin în grup fără ca nimeni să-l ia în seamă, nici înainte, nici după, fie... ei, pricepeți singuri.

A optsprezecea lamentație
Sylas White

Fratele meu era Bernard White, cea mai mare autoritate mondială în materie de barrettism, cum lui însuși îi plăcea să spună. Ascultați-mă, pentru că întîmplarea lui este una instructivă.

În 1972, împreună cu cîțiva prieteni, a fondat Syd Barrett International Appreciation Society, care publica *Terrapin*, un fanzin dedicat lui Barrett – Bernard mi-a explicat că *Terrapin* era titlul unui cîntec scris de Barrett pentru sora lui care locuia chiar pe Terrapin Road și că fanzinul ar fi o revistă făcută de fani. O nebunie! E de ajuns ca doi pasionați de struguri să publice cînd vor ei o fițuică despre struguri și e un fanzin! Dar să nu divagăm. *Terrapin* a dat naștere la multe discuții deoarece conținea o rubrică intitulată „Syd Sightings“: aparițiile lui Syd, măcar să fi fost vorba de vreo pasăre rară în trecere, mărturii ale unora care susțineau că l-au văzut pe Barrett dormind sub un pod sau furînd un borcan de fasole dintr-o piață, scrisori de mitomani care pretindeau că au fost împreună cu el cu barca pe Cam, confesiuni scabroase de tinere... Dar, bineînțeles, semnalările cele mai periculoase erau cele demne de încredere, pentru că divulgau adresa lui Barrett, dădeau de știre în legătură cu deplasările lui, indicau cînd era mai ușor să-l surprinzi în grădină, la ce oră a dimineții ducea afară gunoiul. În ’76, protestele familiei și dezaprobarea publică i-au făcut pe colegii lui Bernard să desființeze societatea. De atunci pînă în ziua morții sale, care a avut loc în 2004, fratele meu a continuat singur să publice *Terrapin*, chiar dacă la intervale foarte neregulate. Și astfel, în ciuda cîtorva somații, au continuat „aparițiile“. Se pare că pentru desființarea acelei rubrici David Gilmour i-a oferit o sumă mare, dar căposul acela a refuzat. Sigur că banii aceia i-ar fi folosit, dat fiind cît cheltuia pe obiecte rare barrettiene... Avea o rețea de corespondenți răspîndiți prin toată lumea

și prin ei cumpăra, fără discriminare, orice lucru avea legătură cu Barrett, fotografii, tăieturi din ziare, bilete la concerte, ediții străine de discuri, autografe, obiecte uitate prin hoteluri, pînă și o pană ajunsă, cine știe cum, în Australia!

Un maniac, iată ce devenise fratele meu... Dar nu în asta constă răul, ci în influență... Bernard era atît de acaparat de Barrett, că nu numai că se transformase în sacerdotul suprem al cultului său, dar, puțin cîte puțin, a fost subjugat de el, a început să trăiască la fel ca el, să încerce să-i semene: și-a tăiat părul, s-a îngrășat cu artă, și-a redus la minimum ieșirile din casă, se prefăcea că nu recunoaște lumea... Nu vă puteți închipui la ce nivel ajunsese în ultimii ani, cu ferestrele mereu închise, grămezi de zdrențe peste tot, firimituri, praf, pînze de păianjen și o duhoare... Și peste tot nenorocitele alea de obiecte rare care deja ocupau aproape tot spațiul și printre care era constrîns să se miște ca un contorsionist... Cînd mi-a zis că nu-l mai cheamă Bernard, ci Syd, i-am dat o palmă, dar expresia lui de uimire m-a făcut să înțeleg că nu glumea și mi-am dat seama și mai bine că nu glumea în ziua cînd l-am văzut că ia o chitară și cîntă „Arnold Layne“, el, care nu știa nici cum se pune pe umăr o chitară...

A murit la 55 de ani fratele meu, convins că este Barrett. După vreo cîteva luni m-am dus la el acasă cu un expert ca să încerc să evaluez tot materialul acela, dar n-am mai găsit nimic: dispăruse totul, pînă la ultima tăietură din ziar. M-aș fi putut gîndi la un jaf comandat, Bernard era, într-adevăr, o celebritate și erau mai mulți colecționari cărora le curgeau balele după acea colecție

unică pe lume, dar cum de ușa blindată și ferestrele, blindate și ele, nu prezentau nici cea mai mică urmă de efracție? Astfel, în felul său, Bernard și-a cîștigat un locșor în cadrul legendei. Însă eu am pierdut un frate și era singurul pe care-l aveam.

Al cincilea raport
Enciclopedia populară Moore

TERRAPIN – 1. s.f. Specie de broască-țestoasă (Malaclemys Terrapin) care aparține genului Malaclemys, din familia Emydidae, ordinul Testudines; deosebita frumusețe a carapacei i-a adus acestei specii (mai ales pentru subspecia Terrapin Terrapin) numele popular de „Spate de diamant“ (*Diamondback*).

– 2. s.f. Nume a două văi largi din Arkansas (comitatul Boone), T. Cove și T. Hollow; în ambele cazuri referirea la o broască-țestoasă marină se dovedește inexplicabilă, pentru că T. Hollow este lipită de un meandru al rîului Arkansas, în timp ce T. Cove este în mijlocul unei zone deșertice, caracterizată de înalte dune de nisip.

– 3. s.m. Vehicul militar tip ambifie de producție britanică (1944).[1]

1. *Enciclopedia populară Moore*, Londra, Moore, 1962, fasciculul 298 (n. a.).

A douăzecea mărturie
Rosemary Breen

Mi-e greu să vorbesc despre Syd, mi se pare că le fac o nedreptate celorlalți frați ai mei, ca și cum din familia noastră ar fi existat numai el... Și apoi, după o viață trăită ca să-l protejez de curiozitate, de bîrfe... de răutatea lumii... îmi creează o senzație stranie alăturarea vocii mele acestui cor... Oricum, dat fiind că este vorba de a spulbera cîteva credințe comune... în apărarea memoriei sale...

Voi începe cu clădirile. E fals că Syd a petrecut mult timp în spitale psihiatrice. Cu excepția a trei perioade scurte, a stat întotdeauna cu noi, adică... aveam noi grijă de el, vreau să spun, mulți ani a rămas cu mama, mai întîi în casa de pe Hills Road, apoi într-o vilă mai mică pe St. Margaret Square. După ce eu și ceilalți frați plecaserăm, casa de pe Hills Road era prea mare pentru ei doi, dar Syd era atît de atașat de demisolul lui, încît mama a păstrat-o pînă la sfîrșitul anului 1974. Spun „al lui“ pentru că acolo începuse să cînte cu prietenii și pentru că, după criză, l-a transformat în apartamentul lui, mama trebuia să-i ducă jos de mîncare pentru că el nu voia aproape niciodată să urce... Acolo jos picta tablouri mari, abstracte, în culori foarte vii... Pe urmă, erau chitarele lui, bineînțeles, toate pline de praf pentru că nu se mai atingea de ele – și totuși, de puținele ori cînd ieșea din casă, se întîmpla să cumpere altele noi, a ajuns să aibă douăzeci și opt, cînd mama îl întreba de ce-i trebuia să cumpere alta, el îi spunea numele acelei chitare ca și cum aceea

ar fi fost explicația... Mai spunea și că îi plăcea mult să trăiască sub pămînt. Îmi amintesc că atunci cînd mama a pomenit despre asta, unii au luat-o ca pe un joc de cuvinte, dar eu știu că Syd nu se gîndise deloc la cultura *underground*, chiar vrusese să spună subsol... Pentru o perioadă, însă, s-a dus la Londra, n-am înțeles niciodată de ce, avînd în vedere că oricum, la anumite intervale, se întorcea la Cambridge să se închidă în subsolul lui... părea că nu-și găsește liniștea, și aspectul lui se schimba mereu, mai întîi ras complet, apoi cu părul scurt și barbă, apoi cu păr lung fără barbă, apoi din nou ras complet... Aproape tot timpul în salopetă de lucru, dar, din cînd în cînd, pe neașteptate, îmbrăcat ca un filfizon, sosea un flăcău și din cutii apăreau haine care probabil costau o avere... pentru ca apoi să le poarte o singură dată! Noroc că drepturile discografice continuau să vină, n-am înțeles niciodată cum era posibil, cu o carieră care durase puțin mai mult de un an... Oricum, în cele din urmă mama a vrut să se mute într-o casă mai mică. Syd n-a protestat, dar în ziua mutării s-a lăsat cărat ca acei manifestanți duși de poliție... Am profitat ca să scăpăm de toate lucrurile îngrămădite la subsol, dar, în mai puțin de un an, pivnița din St. Margaret Square a ajuns să arate la fel. Pentru că se subînțelege că și acolo a ales să trăiască „sub pămînt". În '82, sănătatea mamei s-a înrăutățit. Syd nu era de încredere: puteai să-l trimiți să cumpere o aspirină și să-l vezi întorcîndu-se cu o chitară, astfel că mama a venit să stea la mine. Acum Syd rămăsese într-adevăr singur, cu atît mai mult după ce tăiase cablul de telefon. Referitor la mașină, din 1970 nu mai avea una. Eu treceam aproape în fiecare zi să-i gătesc

ceva: odată, cînd n-am putut să mă duc patru zile la rînd, am descoperit că nu mîncase nimic. Stînd acolo jos devenise încă și mai palid decît era în mod natural. Dacă reușeam să-l conving, îl scoteam la o plimbare în parc sau pe malul rîului Cam, care încă de copil era ținta lui preferată. În parc îi plăcea să se uite la copii și era foarte tandru cu ei: înainte să mergem, mă punea mereu să opresc la magazin ca să ia caramele pentru ei și, într-adevăr, imediat cum îl vedeau, plozii aceia alergau spre el. Din fericire, în cartier era cunoscut de toți, așa că n-au existat niciodată episoade ostile, știți la ce se gîndesc oamenii cînd un tip oferă caramele copiilor... și-apoi unul cu înfățișarea aia... Dar adevărata lui pasiune erau animalele, imediat ce vedea o veveriță sau o pasăre era încîntat, scotea sunete ciudate ca și cum le vorbea, și ele îi răspundeau... privea fix în ochi pînă și șopîrlele, omizile... omizile au ochi, nu-i așa? Presupun că da, oricum... ce altceva pot să spun? Că era mereu o grămadă de lume interesată să-l întîlnească, dar noi ne-am făcut o datorie din a-l proteja, mai ales de lumea muzicii, și cred că mulți ani am făcut o treabă bună... Îmi pare rău numai pentru că a trebuit să-l refuz și pe domnul Gilmour, care a fost mereu atît de amabil... De trei sau patru ori pe an mă suna să afle cum se simțea Syd și dacă era ceva ce putea face pentru el; la început m-a rugat să poată veni să-l viziteze, dar după o vreme n-a mai insistat. Chiar dacă i-ar fi făcut plăcere să-l revadă pe Syd, mi-a spus, ne respecta alegerile. Și domnul Waters s-a interesat de cîteva ori, dar mereu scriind. Ceilalți doi, în schimb, n-au mai dat nici un semn: mai bine așa. Iată, dacă voi sînteți de acord, eu m-aș opri aici.

Nu, așteptați, mai e ceva, ceva ce m-a enervat mereu, dar care, în același timp, m-a emoționat. Pînă la final, cînd vorbea despre Pink Floyd, Syd i-a numit într-un singur fel: „Formația mea“. El închis sub pămînt și ei umplînd stadioanele lumii, dar erau ai lui.

A douăzeci și una mărturie
Paul Breen

Îmi cer scuze, dar trebuie să intervin imediat. Sînt soțul lui Rosemary și, de asemenea, cumnatul lui Syd. Am ținut la Syd, dar, spre deosebire de soția mea, nu sînt orbit de sentimente. După Rose, tablourile lui Syd erau foarte frumoase. Oricît de puțin mă pricep la pictură, pot să vă asigur că erau niște mîzgăleli îngrozitoare făcute în cîteva minute. Dar ideea este alta: că imediat ce-și termina opera, Syd o distrugea cu un cutter, cu o furie contrastînd cu aparenta liniște cu care pictase. Știu asta pentru că l-am văzut de mai multe ori cu ochii mei. Și mai e ceva. Știind că fanii lui Syd și-ar fi tăiat venele pentru tablourile acelea, o vreme mama lui a încercat să i le ia înainte să le distrugă: în acest caz Syd devenea foarte furios, astfel încît, după cîteva încercări, mama lui a renunțat. De atunci bătrînei a început să-i fie frică de el, ăsta e un alt lucru pe care Rose vi l-a ascuns. Din această cauză, în ’82, s-a mutat la noi, nici vorbă de motive de boală! Se simțea foarte bine! Dar probabil se întîmplase ceva, după povestea

cu tablourile, care îi stîrnise o frică insuportabilă: n-a vrut niciodată să spună despre ce era vorba, eu știu doar că într-o dimineață a sunat-o pe Rose ca să-i spună că nu va mai dormi nici măcar o noapte singură cu ăla, a zis chiar așa, „cu ăla“, îmi amintesc bine pentru că, imediat după aceea, a venit să-mi povestească plîngînd... Mai tîrziu am auzit-o pe Rose spunîndu-i la telefon că nu putea să-l părăsească, dar n-a fost chip: în aceeași seară bătrîna a venit la noi acasă cu o valiză și după cîteva zile m-a trimis pe mine să iau restul. Astfel, casa din St. Margaret Square a rămas inutil mobilată timp de douăzeci și cinci de ani, dat fiind că Syd a continuat să trăiască în pivnița lui.

Winifred Flack Barrett a murit în 1991. Syd a venit la înmormîntare într-un costum negru impecabil. Aș îndrăzni să spun că era cel mai elegant dintre toți. N-a plîns, dar, cînd l-am condus acasă, am descoperit că în grădină ridicase un catafalc pe care arsese șase chitare: era modul lui de a-și plînge mama, chiar dacă mă îndoiesc că pe lumea cealaltă bătrîna va face ceva cu tăciunii aceia de Fender.

A douăzeci și doua mărturie
Ronald Salmon

Bună ziua! Cînd mi-au cerut să depun mărturie, voiam să refuz, dar, imediat ce am aflat că era vorba de domnul Barrett, m-am răzgîndit și iată-mă aici.

Puteți să-mi spuneți Ronnie. I-o datorez domnului Barrett: în atîția ani de cînd fac pe portarul, n-am întîlnit niciodată pe cineva mai generos. M-am angajat la Chelsea Cloisters în 1974. Domnul Barrett era acolo de cîteva luni și chiar dacă adesea se întorcea la Cambridge, a rămas acolo pînă în ’79.

Probabil era foarte bogat, pentru că de fiecare dată cînd ieșea se întorcea încărcat de lucruri sau punea să-i fie duse sus – și deloc nimicuri, vorbim de televizoare, instalații stereo, haine de lux, frigidere, chitare... Odată am văzut că avea șase televizoare și trei frigidere, încît te apucă și bănuielile în legătură cu sănătatea mintală, vreau să spun... Eu, însă, sînt ultimul care poate vorbi, pentru că de fiecare dată cînd domnul Barrett se plictisea de cîte un obiect, mi-l dăruia mie și, dat fiind că nu-i trebuia mult să se plictisească, se întîmpla că eu revindeam marfa aia ca nouă... Să nu mai vorbim apoi de haine: le purta numai o singură dată, apoi mi le dădea. Păcat că era așa de gras, altfel cîte ceva puteam păstra pentru mine, vi-l închipuiți pe bătrînul Ronnie dichisit ca un lord? Odată mă cheamă la trei noaptea și, în ușă, îmi pune în mînă o chitară nou-nouță: „Ia-o de aici“ îmi zice „nu mai vreau s-o văd“. Cînd a plecat definitiv, mi-a spus că puteam să iau tot ce voiam. „Și pe aia?“, și arăt o cutie mare, plină cu benzi. El o privește, se gîndește puțin și spune: „Dar sigur, și pe aia“. Modul în care o spune mă face bănuitor, astfel, după plecarea lui, chem un prieten care se pricepe la muzică și îi arăt cutia. Cum vede benzile, pălește. Îmi cere să le poată asculta acasă la el, „*Bón*“, zic, „ascultă-le și spune-mi ce se poate face“. După două zile mă sună foarte agitat: benzile acelea fac o avere, conțin înregistrări

inedite sau foarte rare ale domnului Barrett. Bine, adică rău. Reintru în posesia cutiei și pregătesc un anunț de publicat în *Times*; pînă una alta, însă, decid să pun norocul acela într-o casetă de valori, așa că o duc la bancă. Între casa mea și bancă este o casă de pariuri: mă opresc o clipă să fac cîteva pariuri și, cînd mă întorc, cutia nu mai e. Rahat! O pusesem pe tejgheaua de lîngă mine, dar numai cît să joc pe Piper cîștigător, și dispăruse. Care apoi nici măcar n-a cîștigat, mîrțoaga aia de Piper, să-l pui la pămînt acolo pe pistă și nu alta.

A cincisprezecea confesiune
Omul pisică (7)

Îngrozitor modul în care istoria noastră este legată de separarea de Syd. Separare este cuvîntul potrivit în toate sensurile: noi am rămas mutilați, el s-a separat de lume. Dar e foarte ciudat că s-a tot vorbit despre asta, fără să se ia considerare a doua mutilare suferită de Pink Floyd.

Roger a fost întotdeauna un tip dificil. La început suporta personalitatea lui Syd și probabil se gîndea și să-și îmbunătățească cîntatul la bas, dar de la *Saucerful* încolo, disc după disc și concert după concert, a început să ia grupul de mînă, de mînă și în mînă... Poate am greșit noi că i-am lăsat inițiativa, însă el era Poetul, cel cu ideile și principiile morale, în timp ce noi ne ocupam doar de muzică. Doar de muzică! Grotesc, fiind vorba de

Pink Floyd, asta și pentru că aproape întotdeauna muzica venea înaintea cuvintelor. Dar muzica are de-a face cu ea însăși, cuvintele cu lumea...

Tehnic vorbind, singurii muzicieni adevărați de la Pink Floyd eram eu și Rick, pentru că Nick era pentru noi ceea ce Ringo era pentru Beatles, nu e frumos să o spun, dar este adevărul... De altfel, a recunoscut și el că fiind bateristul de la Pink Floyd i-a folosit mai ales ca să-și cumpere o foarte scumpă mașină de curse... În ce-l privește pe Rick, a cîntat mereu ca și cum ar fi fost la conservator, nici vorbă să-l poată deranja pe un tăvălug ca Roger. Și, într-adevăr, imediat ce Rick a izbucnit odată, lui Roger i-au trebuit mai puțin de trei minute ca să-l dea afară... Așa că singurul care putea să-i țină piept Poetului eram eu, dar pe mine mă interesa prea mult să cînt, într-atît încît am suportat dictatura lui nu numai pentru *The Wall*, dar și pentru *Final Cut*, un disc care, oficial, nu era al celor de la Pink Floyd, ci al lui și doar „interpretat“ de Pink Floyd! Critica l-a apreciat ca pe un disc repetitiv, plin de invidie, obsesiv: eu, în schimb, chiar dacă ar trebui să am mai multe motive ca să-l detest, îl consider una dintre realizările noastre cele mai frumoase. Cinste geniului lui Roger și, dacă-mi permiteți, muzicii mele.

Dar titlul s-a dovedit mai profetic. La cîteva săptămîni de la turneu, excesul de omnipotență al lui Roger a atins niveluri inacceptabile: ne trata ca pe angajații lui și lucrul paradoxal era că urla exact ca acei profesori de școală și acei militari împotriva cărora concepuse ultimele discuri. Astfel, ca într-un film western, noi doi am ajuns la încheierea socotelilor. Cînd a înțeles că nu mă voi mai supune, a încercat să mă rănească amintindu-mi

că oricît de bun eram, rămîneam tot un substitut: ultimul lucru pe care trebuia să mi-l spună. Atunci, pentru prima dată, i-am spus ce credeam despre el. Răspunsul lui a venit ca un glonte: „Foarte bine, din acest moment Pink Floyd nu mai există". Astfel, bietul Nick s-a trezit că e desființat fără măcar să fie consultat... Dacă vă întrebați de ce Roger nu m-a înlocuit și pe mine înseamnă că n-ați înțeles la ce punct ajunsese: era convins că nu mai are nevoie de Pink Floyd, după pierderea lui Syd, Pink Floyd era el, întotdeauna fusese el și numai el... De aceea, despărțirea noastră n-a fost niciodată anunțată. Fanii vorbeau despre asta cu voce scăzută ca despre o catastrofă iminentă, dar nu s-a ajuns niciodată la oficializare. Eram în vacanță, și atîta tot. Și în acea vacanță fiecare și-a realizat propriul disc, ca patru copii certăreți care se joacă fiecare cu piesa lui – după atîția ani îmi spun că probabil eram chiar într-o formă proastă ca să scoatem asemenea patru discuri.

Îmi cumpărasem o casă mare victoriană, care plutește pe Tamisa, și ultimul lucru pe care mi-l doream era un război cu Roger. Dar pînă la război era doar o chestiune de luni. Cînd am început să mă dedic albumului *A Momentary Lapse of Reason*, mă gîndeam încă la un album solo, dar după ce-i respinsesem pe toți muzicienii disponibili, am înțeles că mai mult decît orice îmi doream să lucrez din nou cu colegii mei. Astfel că i-am rechemat pe Rick și Nick: neputînd să fac același lucru cu Roger, de data asta cuvintele le-aș fi scris eu. A ieșit un disc frumos, cu cîteva cîntece de care sînt într-adevăr mulțumit, „On the Turning Away" sau „Sorrow", de exemplu. Atît de mulțumit, încît să-mi

fac iluzii că Roger ne va da binecuvîntarea lui sau chiar se va decide să ni se alăture. În schimb, cu puțin înainte de apariția discului, a intentat un proces ca să ne împiedice să folosim numele Pink Floyd. La sfîrșitul lui ’86 un judecător i-a dat dreptate, dar după cîteva luni, la apel, un alt judecător ne-a dat dreptate nouă. Astfel, discul a apărut precedat de o publicitate care a contribuit la extraordinarul lui succes, lucru care l-a otrăvit pe Roger aproape aducîndu-l în pragul unei căderi nervoase. A spus de toate: că Pink Floyd fără Waters era o contradicție în termeni, că discul era un fals pentru că era realizat „în maniera“ Pink Floyd, că textele erau penibile și chestii de felul acesta. Dar punctul cel mai de jos a fost atins cînd am mers simultan în turneu, noi cu *Lapse*, iar el cu *Radio K. A. O. S.*: la concertele lui erau oferite sute de tricouri imprimate cu „Which One’s Pink?“, un vechi vers din „Have a Cigar“ care acum avea un alt sens. Cred că pentru oricine i-a iubit pe cei de la Pink Floyd, aceasta a fost pagina cea mai tristă din istoria noastră și sînt bucuros că Syd n-a știut nimic despre ea. Syd... Plecaserăm de la el și la el ne întoarcem, pentru că ce voiam să spun este că odată cu pierderea lui Roger, Pink Floyd a retrăit aceeași dramă. Nu știu ceilalți, Rick e un sfinx, iar Nick un tip simplu, dar în ce mă privește am trăit despărțirea de Roger cu aceeași durere cu care o trăisem pe cea de Syd. Erau diferențe substanțiale, știu: Syd era fragilitatea în persoană, iar Roger, o stîncă; Syd se simțea rău și Roger nu; cel puțin nu în sensul comun al termenului; Syd alimenta în noi un sentiment de vinovăție pe care Roger nu putea să-l

moduleze în nici un fel. Dar erau și asemănări la fel de substanțiale: ambii erau liderii noștri, ambii scriau aproape toate textele noastre, ambii erau de neînlocuit. Da, hotărîndu-mă să scriu eu textele pentru *Lapse* eram conștient de imposibilitatea de a înlocui talentul liric al lui Roger și probabil este adevărat că în comparație cu ale lui, multe dintre textele mele sînt „penibile“, dar pentru a regăsi entuziasmul pierdut era necesar să schimb, să risc. Și poate aceasta este analogia cea mai puternică: că în ambele circumstanțe, ca să meargă mai departe, Pink Floyd a trebuit să renunțe la partea ei cea mai prețioasă.

De altfel, nu este Roger cel care a vorbit despre căzuți pe front?

A douăzeci și treia mărturie
Duncan Waters (2)

Am ascultat cuvintele domnului Dave și pentru că știu că fratele meu nu va răspunde, mă simt dator să o fac eu. Să ne înțelegem: domnul Dave mi-a fost mereu foarte simpatic, și pentru că Rog mi-a vorbit întotdeauna bine de el, chiar și după ce s-au certat, în ciuda a ceea ce apărea în ziare. Spunea că nu văzuse niciodată pe nimeni născut să cînte la chitară ca el și că era muzicianul pe care toți textierii visează să-l aibă. Însă nu pot permite să se vorbească despre Rog ca despre un dictator. E temperamental, asta da, copil fiind, jucase rugby și l-au obligat să nu mai joace din

cauza felului în care își tăbăcea adversarii, iar eu, care eram cel mai mare, trebuia să fiu atent să nu-l enervez. Dar dacă între ei s-a terminat cum s-a terminat nu e din cauza caracterului său, este pentru că Rog cunoștea secretul grupului și știa că, fără el, ceilalți n-ar fi reușit – sau pentru scurtă vreme poate că da, dar nu pentru mult timp... Pentru că secretul acela era important și el îl primise direct de la domnul Syd, așa îmi spunea cînd a fost procesul pentru numele grupului, că erau nebuni, că nu știau ce făceau, că el primise de la domnul Syd un gaj și că numai el putea să comunice cu domnul Syd pentru că avea un canal privilegiat și că, deși domnul Syd se simțea foarte rău, era mereu alături de ei, mult mai aproape decît își puteau imagina ceilalți, iar acum că el pleca, singura soluție era să dizolve grupul... Cînd l-am întrebat ce secret era, n-a vrut să mi-l spună, a spus numai că domnul Syd era special pentru că atunci cînd scria cîntecele lor, cobora nu numai în propriul „subconștient“, a zis chiar așa, ci și în al celorlalți trei și că-i explicase cum se făcea, acum nu-mi amintesc bine, dar era un discurs întreg referitor la cuvintele copilăriei, și apoi îmi amintesc un alt lucru pe care Rog mi-l spunea adesea, că, datorită acelui secret, peste o sută de ani Beatles și Rolling Stones vor stîrni rîsul în comparație cu Pink Floyd și că dorința lui era ca Pink Floyd să rămînă în amintire ca muzicienii subconștientului, of, încă aștept să iau în taxi un profesor care să-mi explice, în schimbul unei curse gratis, ce e subconștientul ăsta! Și apoi îmi spunea că domnul Syd era îngerul lor, dar că trebuiau să fie foarte atenți pentru că putea deveni și foarte periculos: „Syd este forța noastră“, mi-a spus într-o

seară, „dar este și o amenințare: uită-te la *The Wall* și vei înțelege". Of, de două ori am văzut filmul acela, dar dacă spun că am înțeles ceva, spun o minciună. Astfel, doar așa, ca să-mi dau aere, cînd îl văd din nou pe fratele meu îl întreb dacă și cei de la Abba sînt atît de buni deoarece coboară în subconștient: of, credeți că a socotit vreodată că merit vreun răspuns?

A șaisprezecea confesiune
Omul cîine (5)

Merge să joci rolul ultimului, dar să treci drept fraier... Aș vrea să menționez că subsemnatul este singurul dintre cei cinci care a făcut mereu parte din formație, deci singurul element de continuitate: pleacă Syd, vine Dave, apoi Roger îl alungă pe Rick, apoi pleacă el, apoi Dave îl cheamă din nou pe Rick, numai un du-te-vino în jurul bietului Nick... Chiar și în ziua cu siluetele eu eram singurul dispus să fiu acolo, dar ceilalți mi-au interzis... Nu cunoașteți povestea siluetelor? Tocmai terminasem *Dark Side* și EMI a organizat o conferință de presă invitînd vreo două sute de jurnaliști. Cînd Roger a văzut platoul conferinței s-a enervat îngrozitor: vreun geniu al casei de discuri pregătise o scenografie SF, cu fotografii enorme cu Luna și sunete „spațiale", știți, sunetele unui teremin... Astfel, Roger ne spune că nu trebuie să ne prezentăm: mie mi se părea o chestie antipatică, dar el

era hotărît. Cu două ore înainte de conferință, un tip de la EMI ne arată patru mari siluete ale noastre făcute din carton în mărime naturală, realizate în grabă mare din fotografii mărite. Dacă nu ne prezentăm, a amenințat, în spatele mesei vor sta acele siluete. Ceilalți n-au clipit, dar eu, să fiu reprezentat de o siluetă... Cînd mi-a intuit disponibilitatea, i-a spus lui Roger că s-ar fi mulțumit și numai cu prezența mea, evident bunul Nick în carne și oase valora mai mult decît patru Pink Floyd de carton, dar Roger mi-a spus că dacă decid să mă duc, n-o să mai bat o singură dată la bateria celor de la Pink Floyd. Și vreți să știți ceva caraghios? Siluetele acelea au fost considerate de toți o găselniță sublimă a geniului nostru imprevizibil: atunci, cred, a înțeles Roger că sistemul are întotdeauna ultimul cuvînt și a început să conceapă cîntece ca „Welcome to the Machine"...

Oricum, pînă la sfîrșit, singurul care n-a enervat pe nimeni niciodată am fost eu. Dacă ar depinde de mine, cei de la Pink Floyd s-ar reuni chiar astăzi. N-oi fi un mare muzician, dar măcar apreciați-mi fidelitatea: nu vă emoționez nici măcar puțin? Și pe urmă, cine e cel care a scris biografia noastră oficială? Oricare altul ar fi suscitat o grămadă de interdicții din toate părțile și de condiții. Pentru mine, în schimb, cunoscîndu-mi imparțialitatea, au semnat în alb. Cînd *Inside Out* a apărut, mulți au spus că îi dedicasem prea puține pagini lui Syd, dar eu trebuia să scriu istoria unui perioade de patruzeci de ani, să încercăm să fim obiectivi.

Și apoi, doar n-am știut niciodată prea multe despre Syd.

Al șaselea și al șaptelea raport
Marile descoperiri științifice
Cînd știința este poezie

DIRAC, Paul Adrien Maurice, Bristol 1902 – Tallahassee 1984. Provenind dintr-o familie de origine elvețiană, Dirac este unanim considerat unul dintre cei mai mari oameni de știință din toate timpurile. Premiul Nobel pentru fizică în 1933, la numai 31 de ani, a legat numele lui de demonstrarea teoretică a existenței antimateriei (1927-30), care unește mecanica cuantică cu teoria relativității. Lui i se datorează și formalizarea definitivă a mecanicii cuantice, precum și contribuțiile fundamentale în domeniul teoriei cuantice a cîmpului, a electrodinamicii cuantice și, independent de Fermi, în statistica fermionilor (legea lui Fermi-Dirac) [...]. În ultimii ani de viață s-a dedicat studiilor cosmologice.[1]

Pe 20 octombrie a.c. s-a stins, la Tallahassee (Florida), Paul Dirac, poetul antimateriei. Cum să definești al tfel un geniu care, cu o fantezie egală numai cu rigoarea teoretică, a imaginat existența de lumi alternative revoluționînd pentru totdeauna percepția noastră asupra Ființei? Anticipînd cu doi ani descoperirea lui Carl Anderson, Dirac a demonstrat, într-adevăr, existența pozitronului, un antielectron cu sarcină pozitivă și energie negativă: de aici ipoteza unei lumi separate de a noastră (așa-zisa „mare a lui Dirac“) în întregime formată

1. *Le grandi scoperte scientifiche*, Ed. Cremisini sub licența Azimuth Press, fasciculul 68 (n. a.).

din antiparticule. O intuiție asemănătoare ni se pare că aparține mai mult visului și poeziei decît științelor exacte: o confirmă insistența lui Dirac asupra conceptului eterodox de „frumusețe matematică“ și convingerea lui că o teorie caracterizată de frumusețe formală și de eleganță are mai multă probabilitate să fie corectă.

De altfel, cum a trăit Dirac? Predînd aproape patruzeci de ani la Universitatea din Cambridge, dar dacă se exclude acest important profesorat, viața lui a fost un neîntrerupt infern marcat de singurătate și nevroză. Antisocial la limita autismului, Dirac nu avea relații personale; nu ieșea din casă decît pentru a face lungi plimbări în zona cea mai pustie din Cambridge, Gog Magog Hills. Reiese, dimpotrivă, din caietele sale, păstrate la Royal Science Museum din Cambridge, că, tocmai cu ocazia acestor excursii solitare, Dirac avea obiceiul să aibă cele dintîi larvare presimțiri ale propriilor teorii.[1]

A douăzeci și patra mărturie
John Peel

În decembrie ’67, l-am invitat pe Syd Barrett la emisiunea mea televizată. De cînd îl văzusem cîntînd în clubul UFO îmi propusesem să-l invit, dar mă gîndeam că aveam tot timpul din lume. În

1. M. Pirajno, *Quando la scienza è poesia. Ricordo di Paul Dirac*, „Galassia“, decembrie 1984 (n. a.).

schimb, un prieten m-a pus în gardă: dacă îl voiam pe Barrett, trebuia să mă grăbesc, pentru că nu-i mai rămînea mult timp. Pe moment am crezut că vorbea de viața lui, nu de capul lui; în orice caz, m-am grăbit să-l contactez pe Barrett care a acceptat. Una peste alta, avînd în vedere modul în care se comporta pe scenă deja de ceva vreme, oaspetele meu s-a descurcat destul de bine, chiar dacă, revăzînd înregistrarea, mi-am dat seama că vorbisem mai mult eu decît el. Emisiunea prevedea și interpretarea unei piese *live* și atunci am simțit că mă trec fiorii: Barrett, atît de palid că părea machiat cu alb de plumb, a cîntat „Jugband Blues“ stînd nemișcat ca un mort și interpretînd cîntecul în mod abstract și pierdut, ca și cum într-adevăr, ceea ce spune și textul, el deja n-ar mai fi. În mod evident, era vorba despre un testament, iar în autodiagnosticarea ca schizofrenic, Barrett demonstra că știe încă să fie spiritual. Dar lucrul cel mai impresionat era că „Jugband Blues“ reușea, cu o precizie ucigătoare, să reprezinte în timp real ultimul act al schizofreniei, clipa în care mintea delirantă se cufundă pentru totdeauna în întuneric: e momentul cînd melodia pare încheiată și se aude un bizar sunet de fanfară – acolo, în emisiune, Barrett a trebuit să îl schițeze din voce – după care, pronunțate într-un mod și mai impersonal încă, sînt patru versuri deja *din interiorul* nebuniei, nebunie care consideră că marea nu e verde și care se întreabă ce este „exact“ un vis, ce este „exact“ o glumă... Eram atît de impresionat, că imediat ce s-au stins camerele, am alergat să-mi revăd fața din timpul interpretării piesei. După cinci minute, întors în studio, am descoperit că Barrett plecase lăsîndu-și chitara acolo.

A șaptesprezecea confesiune
Omul șoarece (3)

Mereu rîdeau de mine fiindcă, în timp ce ei puneau mîna pe instrumente, eu compuneam muzica scriind. Iată ce se întîmplă cînd un muzician adevărat se aventurează în lumea rockului... Cîntam la orgile cele mai solemne din Regatul Unit și ei mă tratau ca pe un țîrcovnic, ceva incredibil... Și observînd că ei, colegii mei, au fost mereu cunoscuți pentru aplombul lor, gîndiți-vă ce ar fi trebuit să suport dacă aș fi cîntat în formația Who, cu nebunii ăia furioși de Townshend și Moon care se agitau pe scenă ca niște maimuțe și distrugeau chitare și baterii... Oricum, deși erau considerați niște tipi reci, Dave și Roger mă considerau pe mine rece, așa că, la dracu'!, nu e chiar imposibil de înțeles că-mi doream contactul cu publicul, așa de gheață cum eram... Astfel, cînd după succesul cu *Dark Side* am început să umplem stadioanele din toată lumea, eu eram mulțumit, muzicianului de la conservator îi plăcea, cel căruia nu-i plăcea era Roger, care a început un război personal cu publicul... Se vorbește atît de mult de antimilitarismul lui, despre luptele lui împotriva sistemului școlar sau a mașinii comerciale, dar se uită că *The Wall* s-a născut mai ales din aversiunea lui pentru public... Turneul cu *Animals* a fost semnificativ: Roger nu suporta ideea ca 80 000 de persoane să producă haos în loc să urmărească atent concertul, nu suporta urletele, rumoarea, mîinile care băteau ritmul, cererile de cîntece care nu erau în program, nu suporta nimic... Într-o seară, înainte să iasă pe scenă, în timp ce trăgeam cu ochiul din culise,

ne-a spus: „Îl vedeți pe băiatul acela care-și face un joint? Credeți că-i pasă vreun pic de muzica noastră?“. Și chiar și în timp ce cînta părea un profesor care se uită în clasă să-i descopere pe elevii neatenți, tocmai el care va scrie „We don’t need no education“... La un moment dat a început să vrea tot mai multă pază: șaizeci de matahale nu mai erau de-ajuns, acum era nevoie de optzeci, o sută, o sută cincizeci... Cred că l-au lăsat nervii la Montreal, în ’77, cînd un tip foarte agitat a reușit să sară peste grilaje și să se urce pe scenă. Agenții l-au blocat, dar văzîndu-l atît de aproape, Roger i-a tras un picior zdravăn, după care a cîntat tot restul concertului într-un mod dezlînat, cu o privire plină de ură pe care n-o voi uita niciodată. Ne-a mărturisit apoi că, atunci cînd era pe scenă, îl alina în mod special să-și închipuie că trage cu sute de grenade în public: dar, dat fiind că a fost mereu corect politic, Poetul nostru a trebuit să găsească o justificare și a găsit-o scriind *The Wall*, unde publicul este o mulțime de naziști. Aceasta este ideea de bază a operei, că toți fanii sînt, prin definiție, niște naziști. „Fan“ vine de la „fanatic“, Roger a luat acest fir etimologic și a brodat pornind de la el... Deci, zidul folosea în principal să ne apere pe noi, bieții Pink Floyd, de acea mulțime asasină. Cînd Roger ne-a explicat că în concertele *live*, ținute numai în teatre-arenă, se va construi un zid adevărat care, de la jumătatea spectacolului încolo, înainte de prăbușirea finală, va face scena invizibilă, eu am înțeles că timpul meu luase sfîrșit. Îmi trebuiseră mulți ani și mult efort ca să ies din carapacea mea, și tocmai acum, cînd cunoscusem plăcerea comuniunii cu publicul, mi se spunea că va trebui să cînt în spatele unui zid! Nu, sincer, era prea mult. Și partea dramatică

era că Roger părea perfect conștient de contradicțiile implicite ale ideii sale: într-adevăr, pentru lungi momente din spectacol, a vrut să ne înlocuiască cu acea îngrozitoare Surrogate Band, patru zombie cu măștile noastre mortuare, ca și cum dacă, pe de o parte, zidul ne apăra de pericole, pe de alta ne aliena... Am ascultat ce a zis Alan Parker și sînt de acord cu el: povestea aceea voia să spună totul și contrariul lui... Pink, de exemplu: a înnebunit din cauza drogurilor, dar este vorba de drog în sens literal sau un drog al succesului? Și de ce să vorbim generic despre nebunie cînd textele și spectacolul pun în scenă tipuri de nebunie ireductibile unul la altul? La început, Pink e nebun-năucit fiind drogat; apoi e nebun-delirant pentru că e în sintonie cu publicul lui nazist; apoi e nebun-disperat pentru că, renegîndu-și succesul, nu i-a mai rămas nimic, numai nervii care-i mănîncă creierul... Și Surrogate Band? Sînt niște biete fantoșe deoarece cîntă, autistic, în spatele unui zid, dar în alte momente sînt naziști care cîntă pentru publicul „lor".

Odată, într-o conferință, Roger a avut curajul să recunoască că zidul era proiecția angoaselor sale și că în el se reificau pulsiunile sale sadomasochiste... Oroare! Eu nu voiam să am de-a face cu chestia asta, cîtă vreme era vorba despre nebunie saturniană, mai mult, lunatică... Există o întreagă tradiție clasică pe această temă, Cambridge are rolul său important în cadrul ei... Dar aici se năștea sub ochii noștri un alt tip de monstru. Pentru Roger, noi eram monștrii, nu-ți trebuie mult să înțelegi că, dacă familia, școala, armata te închid într-un zid care este, totodată, salvarea și închisoarea ta, la fel este și o formație, și Pink Floyd... De aceea cred că, din acel moment, Roger a devenit

atît de intransigent, pentru că voia să ducă lucrurile într-un punct de ruptură, voia să facă să se prăbușească un zid denumit Pink Floyd... Iar cînd Dave a reconstruit zidul acela, Roger a înnebunit de furie, el în afară și noi înăuntru, „Is there anybody in there?“ *In* sau *out*? Intitulînd *Inside Out* „autobiografia“ noastră, Nick s-a arătat mai puțin naiv decît părea... Și oricum, izolîndu-se în furia lui, Roger a reînceput să construiască un zid de jur împrejur, el însuși ne vorbise despre cărămizi care reprezintă problemele personale și suferințele în spatele cărora fiecare dintre noi se adăpostește, nici vorbă de profesori răi, nici vorbă de doamna Thatcher...

Atunci știți ceva? Mai bine pivnița lui Syd.

A douăzeci și cincea mărturie
Clive Welham

Ei, da, pot să vorbesc despre anii aceia, dat fiind că între ’62 și ’64 am cîntat la baterie atît cu Syd, cît și cu Dave! Cu Syd la Mottoes, cu Dave, care era colegul meu la Perse School, la The Ramblers și la Jokers Wild, astfel, datorită proprietății tranzitive, e ca și cum aș fi fost un Pink Floyd *ante litteram*... Fiind prieten cu amîndoi, am trăit alternarea lor ca și cum m-ar fi privit și pe mine și mi-a părut într-adevăr rău. Deoarece, cunoscîndu-i bine, știam că Pink Floyd va deveni altceva... Cu oricine cînta, Syd își impunea stilul său discontinuu, incertitudinile sale, imprevizibilitatea sa, în timp ce Dave era Dave, avea o siguranță și o liniște

pe care ți le transmitea... Cîntecele lui Syd erau stridente și șchioape, nu aveau nici un început adevărat, nici o încheiere adevărată, păreau mereu neterminate, ale lui Dave erau armonioase, rotunde și același lucru era valabil pentru modul lor de a cînta la chitară, Syd o explora, o interoga, se lupta cu ea, Dave o mîngîia, o urma, erau două planete la distanță de milioane de ani lumină... Și totuși lui Dave nu i-a trebuit mult să cînte ca Syd, chiar dacă apoi, treptat, stilul lui și-a recîștigat poziția. Dar cînd, în '70, l-a ajutat pe Syd pentru cele două albume solo, Dave a renunțat din nou la stilul lui ca să nu forțeze arta lui Syd. Sînt unii care i-au reproșat că a lăsat pe acele două albume atîtea imperfecțiuni și atîtea pasaje neplăcute, dar acela era Syd, iar Dave n-a făcut decît să-l respecte. Ceea ce n-am înțeles niciodată este de ce au rămas pe dinafară cîntece teribile ca „Vegetable Man" și „Scream Thy Last Scream", fără să fi fost incluse nu numai pe cele două albume sau pe *Opel*, acea ciudată amestecătură de piese inedite și de variante puse laolaltă, nu știu de cine, în '88, dar nici pe oricare dintre colecțiile aniversare scoase de EMI în ultimii douăzeci de ani... Poate fiindcă este conținut în ele un autoportret prea dureros, fără necesarele medieri artistice? Și totuși piesele acelea au început să circule clandestin aproape imediat, astfel că nu există un singur fan al lui Syd care să nu le știe... Ei bine, cu cîțiva ani în urmă am descoperit că numai auzind numele acelor cîntece, dacă se pot considera cîntece, atît Dave, cît și Roger pălesc și schimbă subiectul. Dacă ar depinde de ei, cred, ar cumpăra toate copiile pirat aflate în circulație ca să le distrugă, dar este vorba despre zeci de mii de bucăți...

Eu însă știu că acasă la ei le au, copiile acelor două cîntece, și că uneori, cînd sînt singuri, le ascultă din nou.

Al optulea raport
Enciclopedia populară Moore (2)

OPEL – 1. Întreprindere de automobile germană, fondată, în 1899, de Adam Wilhelm Opel (1871-1948; din 1917, A. W. von O.) și adusă la mărimea actuală de fiul său, Fritz (1899-1971). Producția de mașini de cusut și de biciclete marca Opel datează, în schimb, din 1862 datorită lui Adam Opel, tatăl lui Adam Wilhelm.

– 2. Nume propriu indian, de origine sanscrită, cu semnificația de „bijuterie, piatră prețioasă“. La originea expresiei idiomatice engleze „a diamond is an opel, not an opal“.[1]

A nouăsprezecea lamentație
Robyn Hitchcock

Da, sînt eu, regresivul, menestrelul trist, anarhistul rockului, experimentatorul rătăcitor, nenorocitul, ultimul dintre lisergici, solitară fosilă psihedelică

1. *Enciclopedia populară Moore*, Londra, Moore, 1960, fascicului 219 (n. a.).

care a traversat anii ’80 și ’90 și e încă aici, cam jalnic, dar e aici.

Natura lamentației mele este foarte simplă și foarte complexă, depinde de punctul de vedere. După cum se știe, eu nu sînt eu. Sînt un altul. Și am făcut tot posibilul ca să fiu, m-am străduit: chestie de iubire și devotament. Însă apoi, cînd m-am simțit la înălțimea celuilalt și m-am amăgit că-l pot onora cu opera mea, *a mea*, n-am mai fost recunoscut. Pentru toți eram doar copia lui, clona lui. În cel mai bun caz, un epigon, o ramificație, o crenguță. Și eu tot din Cambridge, de altfel! Dacă aș fi început să-l urăsc, poate m-aș fi eliberat, dar îl iubisem prea mult ca să încetez să o fac, astfel, pentru toți, ecuația rămînea inatacabilă. Eram Syd, dar fără legenda lui Syd. Măcar mi-a fost întotdeauna recunoscută autenticitatea: nimeni nu și-a permis niciodată să insinueze că l-am imitat, dimpotrivă, în mod normal stîrnesc uimire prin profunda afinitate ce ne leagă. Însă... întocmai... el este originalul, eu copia, o problemă diacronică banală, chiar dacă nu există proba contrarie, dacă aș fi venit mai întîi eu, aș fi devenit oricum ceea ce am devenit? Apoi, ca să spun totul, să fac pe cinicul adică, există discursul despre moarte sau ne-moarte... Știm toți că, dacă n-ar fi murit foarte tînăr, Jim Morrison ar avea astăzi, mai mult sau mai puțin, aceeași aură ca Eric Burdon care oricum, vai!, nu e deloc un oarecare, așa cum, dimpotrivă, o moarte precoce și violentă ar fi făcut din Robert Plant legenda cea mai legendară dintre toate. În schimb, Morrison a murit și, la Père Lachaise, groparii trebuie să strîngă în fiecare zi chintale de flori de pe mormîntul lui, în timp ce Plant este acum o tanti bătrînă la care ții foarte mult, dar care nu mai face pe nimeni

să-și smulgă părul din cap. Însă... scuzați-mă, trebuie s-o spun... însă Syd n-a murit... n-a murit *atunci* vreau să spun, a înnebunit, da, dar a dus o viață liniștită acasă la el. Prin comparație, viața mea a fost mult mai dramatică... atunci de ce? De ce el trebuie să facă parte din mit și eu din patetica notă de subsol a epigonilor? Și fiți atenți că nu vorbesc numai despre mine: gîndiți-vă, de exemplu, la Peter Green, care fondează Fleetwood Mac, obține cu ei un succes enorm, apoi, aparent fără motiv, îi abandonează, realizează singur un album extraordinar ca *The End of the Game* și, imediat după aceea, dispare în neant timp de zece ani, zece ani în care, se va descoperi, face pe groparul sub un nume fals, iar cînd nu face pe groparul este internat într-un spital de psihiatrie... Apoi, așa cum dispăruse, reapare, mai face alte cîteva discuri, după care dispare din nou. Îi vor da de urmă cîțiva ani mai tîrziu la Richmond, unde trăiește ca un vagabond și copiii din cartier îi spun Omul Lup... Iată, întrebați în jur cine e Peter Green, nu știe nimeni, și totuși a lăsat niște capodopere, pe lîngă un grup care a continuat să aibă succese și după dispariția sa... Syd Barrett, în schimb, este un simbol, e ca Morrison sau Hendrix fără însă să fie mort, eu sînt primul lui fan, dar e ceva nedrept... Sau gîndiți-vă la Brian Wilson, sufletul de la Beach Boys, cu un cap mult, dar mult mai complex decît al acelor Boys, un geniu autentic, atît de inteligent, încît înnebunește de la o zi la alta (cred și eu, în mijlocul tuturor acelor plăci de surf!), cu diferența că o vreme a continuat să-i dirijeze din spatele cortinei pe colegii lui, să scrie pentru ei pînă cînd psihicul lui a cedat definitiv... Existau toate elementele legendei, geniul chinuit care scrie cîntecele tîmpite pentru surferii

californieni, experimentalismul său ascuns, ambițiile sale frustrate, nebunia, apoi tragica moarte a fraților săi, totul era acolo, în schimb, și el reprezintă materie pentru specialiști... Și cînd te gîndești că a fost chiar experiența lui cea care le-a sugerat celor de la Pink Floyd să-l înlocuiască pe Syd, care, conform planurilor lor, ar fi continuat să scrie pentru ei din umbră, în timp ce Gilmour l-ar fi înlocuit pe scenă exact cum mai întîi Campbell, apoi Johnston l-au înlocuit pe Wilson... Și nenorocitul ălălalt de la Thirteenth Floor Elevators, Roky Erickson? Imediat cum a făcut un disc, a devenit pentru toți „Barrett din America“ – nu se poate spune că i-a purtat noroc, ei! O poveste cu unul care, pentru a evita o condamnare pentru droguri, se internează singur la balamuc ieșind de-acolo nebun de-adevăratelea nu e deloc rea și totuși nu dospește legenda, nu dospește, nu...

Sînt perplex... Nu voiam să vorbesc despre asta, ci despre relația mea cu el... el care, atunci cînd compun sau cînt, îmi stă cocoțat pe cap ca un uliu... este obsesia mea, *horlà* al meu... mă posedă, mă copiază, dar numai așa reușesc să creez... scuturat de demon creez, dar *ce* creez?

A optsprezecea confesiune
Omul pisică (8)

Am avut întotdeauna multă simpatie pentru Robyn Hitchcock, dar referitor la problema legendei sînt obligat să-i amintesc că elucubrațiile sale nu vor

folosi la nimic cîtă vreme nu vor ține cont de un element fundamental: Syd face parte din Pink Floyd, el din Soft Boys și din Egyptians și, cu tot respectul, am spus tot. Dar, ca să-i ridic moralul bunului Hitch, voi adăuga că, atunci cînd am fost angajat să-l înlocuiesc pe Syd, senzația tuturor, inclusiv a mea, era că am fost chemat la căpătîiul unui muribund. Joe Boyd, care deși avea pentru mine o foarte măgulitoare considerație, a ajuns să-mi spună că îmi pierdeam timpul, pentru că fără Syd, destinul celor de la Pink Floyd era deja hotărît. În fine, exista trupul acestui grup muribund și trebuia să-i sugem tot sîngele rămas cît mai era timp, lucru care, după cei răuvoitori, n-am încetat niciodată să-l facem pînă la dizolvarea noastră... Începînd cu al doilea nostru album auzim, din partea anumitor critici, că nu mai avem nimic de spus, dar că spunem în continuare foarte bine: o idee care, după *Dark Side*, a devenit un loc comun, vă dați seama după *Wish*... Și totuși, dacă am continuat mult timp datorită autotransfuziilor înseamnă că nu ne-a mers rău, nu?

Gîndește-te la asta, Hitch, gîndește-te și încearcă să binecuvîntezi blestemul tău.

A nouăsprezecea confesiune
Omul cal (3)

Să nu crezi că nu mi-am dat seama, prietene-dușman, știu că intervii numai ca să mă faci pe mine să vorbesc. Vrei cuvîntul Poetului? Îl vei avea.

Mai întîi, o anecdotă. Dintre toate cîntecele lui Syd conținute pe cele două albume din ’70 n-am ascuns niciodată că preferatul meu e „Dark Globe“. Bine, acum cîțiva ani, la Londra, mă duc la un concert R.E.M. Deși nu-i cunosc personal, înainte de spectacol intru în cabină să-i salut. Mă primesc toți cu foarte mare amabilitate, ba chiar cu un respect de-a dreptul stînjenitor – toți, mai puțin unul, Michael Stipe, care stă într-un colț fără măcar să se uite la mine. La sfîrșitul concertului, în timp ce se retrag, tocmai Stipe se întoarce în mijlocul scenei și, surprinzîndu-i pe colegii lui, începe să cînte „Dark Globe“ *a cappella*. Trebuia să o iau ca pe un omagiu? Eu am luat-o ca pe un reproș, tu ce zici, frumosule chitarist?

Și eu m-am gîndit adesea la noi ca la niște supraviețuitori, nici eu, cînd a înnebunit Syd, n-aș fi pariat doi bani pe viitorul nostru. Pe primul nostru album era o asemenea concentrare de idei muzicale, idei de-ale lui Syd de la prima la ultima, că era nepermisă speranța de a repeta ceva asemănător. Pentru că acele idei erau splendid infantile și, dintre noi toți, numai Syd era făcut să nu crească niciodată. De acest principiu m-am agățat mereu scriind cîntecele mele, prinde ideea de bază și ține-o pe loc, tot restul e tehnică, decorațiuni, abilitate. Îmi vine să rîd cînd aud vorbindu-se despre *Dark Side* ca despre „discul perfect“, ca și cum toate acele griji maniacale ar fi făcut din el cel mai mare succes din toate timpurile: nu, este teama din interior, furia, disperarea, este ceea ce cuvintele mele și muzica ta au lăsat intact în ciuda oricărui rafinament. Într-o zi am încercat să-i explic lui Rick, dar după cinci minute m-am oprit pentru că am înțeles din privirea lui că nu avea nici cea mai mică idee despre ce vorbeam.

Dar și cea mai mare lecție, dacă lipsesc protagoniștii, este parțial irosită. Syd ne-a învățat valoarea simplității pentru că avea curajul simplității, toate acele cîntece monotone demențiale, acele rime puerile, ia un cîntec ca „Bike“, este Syd acolo, bucuria unui copil pentru prima lui bicicletă, entuziasmul pentru coșulețul agățat de ghidon, suferința *very British* că nu-l poate da fetiței care-i place atît de mult pentru că a luat bicla aia cu împrumut, intuiția că fetița aceea ar fi perfectă pentru el, dar... și pe acest „dar“ cîntecul se termină cu glasul absurd al unei gîște înnebunite, cine o mai avea curajul să facă astfel de lucruri? Am avut ghinionul să-l pierdem, dar și norocul să-l avem și să-l avem la început... Începutul e cel care contează, Dave, ca în viața fiecăruia... Se decide totul în primii șase-șapte ani, apoi este numai o chestiune de aducere la zi... Așa a fost și pentru Pink Floyd, sîntem un copac crescut din acel vlăstar, de aceea l-am ținut în viață, de aceea l-am trădat, așa cum fiecare adult îl trădează pe copilul care a fost... Cred că am fost primul care am înțeles asta, lumea ne ovaționa pentru *Dark Side* și eu simțeam că nu mai puteam fi prieteni, că *acei* Pink Floyd muriseră, că între mine și tine vor începe problemele... Și dacă am reușit să mai realizăm ceva bun, a fost numai pentru Syd, dar aici trebuie să mă opresc, tu știi de ce.

A treia interogație
Marzio Acquaviva (2)

Ei nu spun povestea cum trebuie, mi se pare evident. Syd aici și pe dincolo, Syd în sus și în jos: foarte bine, dar atunci de ce atîtea vorbărie care tulbură apele? Ascultați din nou interogația lui Johnny Gordon, dintre toți cei care au intervenit pînă acum e singurul care a ridicat problema crucială, și apoi spuneți-mi dacă ăștia nu-și bat joc de noi. Mai ales Roger. Vreți un exemplu? În „If“, partea B din *Atom*, vorbește la persoana întîi ca și cum ar fi Syd, dar la sfîrșit se adresează unui interlocutor care nu poate fi decît Syd; la fel în „Fearless“, partea A din *Meddle*, și în „Nobody Home“ unde Roger atribuie de-a dreptul pantofilor săi elasticele cu care și-i încheia Syd pe-ai lui... Rezultatul, apoi și textele din epoca post-Waters i-au fost atribuite lui Roger: „Sorrow“, ultima piesă de pe *A Momentary Lapse of Reason*, așa, pentru început. Dacă o ascultați cu atenție, veți fi de acord cu mine că vorbește despre Syd. Cred și eu! În *The Wall* Roger reușise, în ciuda dificultății unui astfel de demers, să vorbească despre tatăl lui și despre Syd ca și cum ar fi o singură persoană, păstrînd ambiguitatea de la început pînă la sfîrșit; dar în *Final Cut* echilibrul se rupe și figura paternă iese în față. Astfel, imediat ce are ocazia, și adică tocmai cu *Lapse*, Dave restabilește centralitatea lui Syd. Și dacă n-ar fi fost destul de clar, dat fiind că deja Rick și Nick îl ascultă cum îl ascultaseră pe Roger, revine peremptoriu la rană în *The Division Bell*, unde, pe lîngă o piesă instrumentală intitulată „Marooned“, adică cel care este

abandonat într-un loc pustiu, poți asculta „Poles Apart“, un concentrat al sentimentului de vinovăție, dintre cele mai sfîșietoare care au fost compuse vreodată... Trebuie să ai o inimă de piatră ca să nu suferi cînd Dave îi spune lui Syd „Știai...“, știai că ție îți va merge totul rău și mie de minune, și-l întreabă de ce i-a lăsat să-i spună că era tot băiatul lor de aur, că nu-și va pierde niciodată lumina din ochi... Și cînd te gîndești că sînt unii care au avut curajul să susțină că albumul acela e numai un produs bine realizat care nu adaugă nimic istoriei Pink Floyd... Ce bestii!

A douăzeci și șasea mărturie
Alan Barrett

Biata Rose, se încăpățînează să nu vorbească despre Syd... Ca să fiu sincer, nici eu nu prea am chef să vorbesc, dar în calitate de frate mai mare nu pot să nu apar în această anchetă (pentru că este o anchetă, nu?).

În primul rînd, vreau să spun că e fals că în anii ’70 fratele meu s-a îngrășat atît de mult din cauza multelor beri Guinness pe care le bea. Cauza principală au fost dulciurile. Nu e nevoie de un psiholog ca să interpretezi acea lăcomie inedită în termeni de regres. Rose și, de asemenea, portarul din Chelsea au vorbit despre chitare, electrocasnice, haine de lux; e adevărat, dar au uitat să adauge că Syd, fie că era la Cambridge sau la Londra, nu se întorcea niciodată acasă fără o pungă cu

dulciuri: caramele, chewing-gum, sugiucuri, ciocolățele, biscuiți, marshmallow, praline, bezele, chec cu prune, tarte, frișcă la tub, fructe însiropate, jeleuri, budincă, și aș putea continua încă o jumătate de oră... Aceea era dieta lui, toate dulciurile acelea și berea, oricine s-ar fi îngrășat. Și cînd te gîndești că era cel mai slab din familie... La cincizeci de ani a fost diagnosticat cu diabet și la un nivel atît de ridicat, încît e un miracol că a trăit încă zece ani... De curînd, am văzut la televizor un interviu cu Roger Waters care spunea că l-a întîlnit pe Syd ultima oară spre 1977 sau 1978: se dusese la Harrods să caute ceva și l-a văzut lîngă clădire, cu două pungi enorme de hîrtie maro în brațe; cînd s-a apropiat a descoperit că erau pline vîrf cu dulciuri de toate tipurile. Însă imediat ce a auzit că i se adresează, fratele meu a lăsat pungile să-i cadă și a fugit.

Apoi o amintire. La Cambridge, în vara lui '73, a fost un mare eveniment cu muzică și poezie. Într-una dintre primele seri, fratele meu era amestecat în mulțime. La un moment dat, unul pe nume Brown îi dedică o poezie celui care, tocmai din Cambridge, își adusese contribuția decisivă la nașterea „mișcării": Syd Barrett. Mi s-a comunicat de către cei prezenți că la acele cuvinte fratele meu a fugit urlînd: „N-am fost eu! N-am fost eu!".

O altă amintire. În '81, sau era '82?, un grup rock de care nu mai auzisem a avut un oarecare succes cu un cîntec intitulat „I Know Where Syd Barrett Lives". În '84, n-am înțeles niciodată de ce, David Gilmour i-a luat după el ca invitați într-un turneu; ei bine, într-o seară, nenorociții ăia au introdus în cîntecul acela adresa fratelui meu, adresa adevărată, înțelegeți? Gilmour i-a alungat chiar

în seara aceea, dar deja răul era comis și sute de fani au început să dea tîrcoale în fața casei din St. Margaret Square. Grupul se numea TV Personalities, vă spun asta pentru că dacă îi întîlniți, puteți să-i scuipați în față din partea mea.

Ce altceva pot să spun... destul de puțin... de exemplu, că la un moment dat, nu-mi amintesc bine cînd, dar destul de repede, fratele meu ne-a comunicat că nu mai vrea să i se spună Syd, ci Roger, care era numele lui adevărat... La început n-a fost prea ușor pentru noi, asta și pentru că era și numele șefului de la Pink Floyd, dar cu timpul ne-am obișnuit... Și apoi da, ceea ce a spus domnul Jenner e adevărat, Syd... adică Roger... avea un mod de a se sustrage încercărilor de a fi intervievat, care nu era studiat – cînd spunea cuiva „Syd nu poate vorbi", „Syd nu e aici", „Eu nu locuiesc aici, sînt doar în trecere" era sincer, cel puțin așa mi-a zis Rose, care uneori era prezentă... Îmi amintesc că, la sfîrșitul anilor '80, un jurnalist a publicat un articol în care susținea să a reușit să schimbe cîteva replici cu el în timp ce era în grădină; conform jurnalistului, fratele meu ar fi repetat de două ori fraza „Nu sînt cine credeți".

Iată...

Al nouălea raport
The making of „The Dark Side of the Moon"

La sfîrșitul albumului *The Dark Side of the Moon*, cîntecul „Eclipse" se încheie cu aceeași bătaie de inimă cu care începe albumul: totuși, dacă se ascultă

cu atenție, imediat înainte ca bătaia să se oprească, se pot auzi, în depărtare, cîteva cuvinte pronunțate cu un clar accent irlandez. A cui este această voce? Pentru a o recunoaște, a se vedea dvd-ul *The making of „The Dark Side of the Moon"*, Eagle Vision, seria Classic Albums (2003), în care Jerry Driscoll, custodele-șef de la sudiourile EMI de pe Abbey Road în anii '60 și '70, a făcut următoarea declarație:

There's no dark side in the Moon, really. Matter of fact, it's all dark. The only thing that makes it look alight is the Sun. There's no dark side in the Moon, really. Matter of fact, it's all dark. The only thing that makes it look alight is the Sun.[1]

A douăzeci și șaptea mărturie
William Wilson

Este numele meu, da, și cînd te gîndești că părinții mei nici măcar nu știau cine a fost Poe... Deloc ușor să fii baterist cu un astfel de nume, eu însă am fost, toată viața n-am făcut altceva decît să bat la tobe și în cinele: bate tare, mottoul lui Willie!

Sînt aici deoarece cred că sînt destul de implicat în povestea asta, spuneți-mi voi dacă nu e așa. La început am cîntat cu Dave la Jokers Wild, apoi l-am urmat la Flowers și am rămas și după ce

---

1. Nu există o față întunecată a Lunii, de fapt. Adevărul este că e toată în întuneric. Singurul lucru care o face să pară luminată este Soarele. Nu există o față întunecată a Lunii... (în engl., în orig.) (n. r.).

am devenit Bullitt; cînd el a apucat-o pe calea lui regală și eu pe cărăruia mea, am cîntat cu alte formații din Cambridge, dar, nici în plină splendoare, Dave nu a uitat de bătrînul Willie: în ’69 și în ’70 m-a rugat să-l ajut să-l ajute pe Syd, astfel că bateria pe care o auziți pe *Madcap* și pe *Barrett* e a mea... În ’78, cînd eram la Quiver, m-a chemat să cînt pentru primul lui album ca solist (să nu spuneți nimănui, dar, la sfîrșitul acelui proiect, mi-a zis că eram mai bun decît Nick!); și anul următor, cu puțin înainte să plece în turneu cu *The Wall*, m-a întrebat dacă puteam să fiu bateristul de la Surrogate Band – și mă mai întreba? Îmi amintesc că într-o seară, înainte de spectacol, Nick a venit să mă salute; de departe, Dave mi-a făcut cu ochiul și tot concertul mi s-a părut că sînt în paradis și cînt...

Dar se pare că toți vor să audă vorbindu-se despre Syd. Atunci vă voi spune că acele două sesiuni interminabile din ’69 și ’70 m-au marcat profund. Să-l văd pe băiatul acela atît de bun, atît de inteligent, de spiritual, să-l văd că scoate bucăți minunate și după cîteva minute că se oprește pentru că nu mai știa să continue, apoi o ia de la capăt cu un alt cîntec, greșește începutul o dată, de două ori, de trei ori, apoi, în sfîrșit, îl nimerește, „L-am găsit“ spunea, însă apoi lăsa chitara jos pentru că era obosit, se întindea, făcea două sărituri, avea din nou ochii aceia frumoși zîmbitori, rîdea de noi, ne încuraja, el ne încuraja pe noi! Într-adevăr, Dave avea nevoie de asta, de mai multe ori l-am surprins întorcîndu-se ca să nu ne lase să vedem că avea ochii umezi, cînd venea și Roger era același lucru... Cine nu era acolo nu-și poate imagina tensiunea care se respira în studioul acela,

eu urmăream tot și știu despre ce vorbesc, erau dăți cînd, în timp ce Dave îl asista pe Syd, Roger îl privea parcă vrînd să-i spună: „Oh, poartă-te frumos cu el, da?“, te treceau fiorii... Toată iubirea aceea, vreau să spun, se înțelegea că Syd era lumina ochilor lor, îl priveau cu tandrețe, dar și cu admirație, ca și cum ar fi fost simultan părinții și copiii lui... Cînd își venea pentru o clipă în fire și îi apuca de turul pantalonilor erau fericiți, îmi amintesc de o seară în care, lăsîndu-ne pe toți fără respirație după felul în care cîntase „Dominoes“, care pentru mine este unul dintre cele mai frumoase cîntece care s-au scris vreodată, i-a întrebat pe Dave și pe Roger cît ar fi dat ca să o poată introduce pe un disc al formației Pink Floyd: pe moment au rîs, apoi i-a cuprins o tristețe infinită. Dar el a reușit din nou să-i facă să zîmbească, țopăind de jur împrejur și spunînd continuu: „Oricum nu vi-l dau, oricum nu vi-l dau“... Și nu pot uita nici semnele lui Dave cînd mă făcea să înțeleg, prin gesturi, că trebuia să cînt mai ușor, foarte ușor, pentru că Syd începuse să cînte cu un firicel de voce și tot cîntecul se subția și chiar și ultimul tehnician își ținea respirația de frică să nu întrerupă firicelul acela...

Din fericire, cea din urmă imagine pe care o am cu el... nu știu, e frumoasă, mie mi se pare frumoasă... Terminasem ultima sesiune din *Barrett* și Dave m-a dus la el ca să ne luăm rămas-bun. Syd m-a privit fix, apoi, dîndu-mi mîna, mi-a mărturisit că nu-și mai amintește numele meu. I l-am spus și el, cu zîmbetul viclean al unui copil: „Încîntat, Toby Dammitt“.

A douăzecea confesiune
Omul șoarece (4)

Chiar încep să mă satur de povestea asta. Puțin cîte puțin se dorește demonstrarea faptului că eu sînt practic lipsit de suflet și că Nick... ei, să se apere singur. Presupune un efort atît de mare să-ți imaginezi că există persoane care nu-și manifestă propria interioritate? E ușor să verși o lacrimă, încă și mai ușor este să o vezi și să te emoționezi. Dar viața e dură, viața e aspră, dramatică: ce sînt toate aceste văicăreli? Syd a avut sfîrșitul pe care-l știm, de acord, dar i-am fi făcut un bine ținîndu-l cu noi? Amăgindu-l ca să ne amăgim? Pentru că asta au făcut Dave și Roger cînd l-au ajutat pentru acele două albume, au vrut să țină în viață un cadavru. Și, în fond, singurul mod de a aprecia acele cîntece este să le celebrezi defectele, oh, cît sînt de incomplete, oh, cît sînt de imperfecte, oh, ce minune! Muzica în stare germinală, pură, necoruptă încă de tehnică! Și ce prospețime, ingenuitatea aceea! Păi, sigur, să dăm înapoi, să facem din nou pipi pe noi! Dar dacă ei ar fi studiat serios, dacă ar avea o cultură muzicală demnă de acest nume, ar ști că toate astea sînt o orbire romantică, un lucru de proastă calitate căruia istoria i-a făcut dreptate de secole. Fanii, se știe... cînd spui „fan“ evoci o specie de maimuțoi imbecili... că-l iubesc pe Syd în mod religios, asta nu mă uimește, un zeu care mormăie în propria ta limbă cu greșeli de gramatică este zeul ideal, m-ar uimi contrariul, dacă, de exemplu, ar prefera extraordinara complexitate din „Echoes“ puerilismului din „Bike“, rafinamentul epico-liric din „High Hopes“ lui „Baby

Lemonade“, iată, asta într-adevăr ar fi ciudat, dar ca să înceapă și criticii să acorde cinci stele în enciclopediile rockului pentru *The Piper* și trei pentru *Meddle*! Ei, nu! Și pentru că, dacă sînteți atenți, am spus enciclopedii ale rockului, nu ale *pop*-ului, și e o mare diferență. Pînă acum toți au vorbit despre rock, dar uită că, atunci cînd am început noi, se vorbea numai despre pop: grupuri pop, pop psihedelic, muzică pop. Atunci, în afară de acea amestecătură din „Interstellar Overdrive“ și „chestia“ aia intitulată „Pow R.. Toc H.“, nu mi-e greu să recunosc că *Piper* este un album pop splendid: cinci stele pentru *Piper*! Dar deja începînd cu *Saucerful* noi am apucat-o pe alt drum, nu știu ce s-ar fi întîmplat dacă Syd ar fi rămas, mă întreb asta pentru că el era chiar pop, era pop pe dinăuntru: psihopop, dar pop. „Arnold Layne“ și „See Emily Play“, iată-l pe Syd, e deja în întregime acolo.

Alt lucru care mă scoate din sărite e cînd cineva se extaziază datorită irepetabilelor noastre prime interpretări: oh, ce fior, niciodată de două ori aceeași versiune! E singurul motiv pentru care „Interstellar Overdrive“ a devenit o piesă legendară, deja la clubul UFO era calul nostru de bătaie, lumea ni-l cerea imediat, fără să mai vină niciodată vorba de „A Whiter Shade of Pale“, într-adevăr un cîntec... Ba, într-o seară, am cîntat chiar cu Procol Harum, dar publicul voia numai „Interstellar“, iar eu voiam să mă înghită pămîntul de rușine, n-am reușit să-l privesc pe Gary Brooker în ochi... Un prieten mi-a spus că printre colecționari circulă șaisprezece versiuni diferite din „Interstellar“, de la cea istorică de 18 minute realizată la UFO în septembrie ’67, la cea finală de pe album, lungă

de numai 9 minute, chiar dacă unii vorbesc despre o versiune de peste jumătate de oră de care, sincer, nu-mi amintesc... Așa cum văd eu lucrurile, această multiplicare este moartea formei, un artist trebuie să aibă personalitatea și autoritatea să spună: „Domnilor, aceasta este versiunea oficială, tot restul lăsați-l pentru documentariști“... Și-mi pare rău s-o spun, dar aceasta este moștenirea lui Syd, el era cel care schimba încontinuu, fie că erau repetiții, concerte sau înregistrări, o schimbare continuă, acorduri, cuvinte, durată, ordine în plan, niciodată nimic stabil... Eu înnebuneam, dar ceilalți îl urmau, păreau că se distrează... S-au distrat mai puțin cînd au ajuns la EMI sub aripa lui Norman Smith, Norman cel care face norme... Numai Dumnezeu știe cît i-am fost de recunoscător acelui om! Ne-a dat o regulă, iar Syd a încercat să o desființeze pînă la sfîrșit, dar nu știa cu cine avea de-a face, un băiețel drogat împotriva lui Hurricane! Și eu țineam cu Norman, da, nu mi-e rușine s-o spun. Și pentru că avea bun-simț, îmi amintesc că într-una din primele dăți ne-a spus: „Băieți, *live* faceți ce credeți, faceți-vă de cap, faceți piese de cîte o oră, cîntați fals, jucați-vă, dar în studio...“, și a spus „în studio“ ca și cum ar fi spus „în biserică“, „în studio trebuie să respectați programul ca niște soldați“. El ne-a impus o conduită care nu ne-a mai părăsit, să fim într-un fel pe scenă și altfel în sala de înregistrări... Acest lucru explică și de ce Pink Floyd, ca nici un alt grup, a avut obiceiul să anticipeze, în turnee, piesele albumului următor. Colindam să promovăm *Dark Side*? Puțin cîte puțin, concert după concert, se insinuau în plan piesele care ar fi alcătuit *Wish You Were Here*, mereu s-a întîmplat așa, turneul începea cu un

disc și se încheia cu altul care încă nu exista... La început, cei de la EMI erau perplecși, se temeau că, știind deja piesele, lumea n-ar mai fi cumpărat discul, apoi și-au dat seama că era o formă de drog, îi hrăneam ca niște pescari și, cînd ieșea noul album, erau deja cozi de oameni care, avîndu-l pe tot în cap, trebuiau să-l asculte și cu urechile ca să nu înnebunească... Acum, dacă la conducerea grupului sînt oameni serioși ca Roger sau Dave, anticipările *live* folosesc pentru a pune la punct piesa, astfel, cînd o înregistrezi, o interpretezi fără ezitări, și, într-adevăr, Pink Floyd este faimoasă pentru scurtimea sesiunilor lor, consultați discografia analitică și veți vedea că după titlul piesei se află mereu indicația „First Take"... Dar Syd? Pentru Syd cuvîntul „a perfecționa" nu avea sens, el cînta *live* ca să cînte *live*, nu ca să pregătească un disc, și asta i-ar fi îndepărtat pe Pink Floyd de drumul lor.

Atunci, de ce să regretăm că nu au parcurs drumul lui Syd, dat fiind că pînă la urmă nici el nu l-a parcurs pe tot?

A douăzeci și una confesiune
Omul cal (4)

Nu: există pop-ul, există rockul și există Pink Floyd. Pînă în 1983.

A douăzeci și opta mărturie
David Gale (2)

E caraghios că ultimul film al lui Alan Parker se numește *The Life of David Gale*, nu vi se pare? Mă întreb dacă pe vremea cînd apăruse *The Wall* cineva i-a spus numele meu, rămas apoi îngropat în vreo ansă a circuitului său cerebral... Caraghios, o, Doamne... ar trebui să spun tragic, dat fiind că este vorba din nou de un sacrificiu... Oricum, m-am întors să vă vorbesc despre Syd, nu despre mine. Cînd a murit, am fost intervievat de *Observer*. Cred că o să vă facă plăcere dacă vă redau pasajul cel mai important: „Timp de patruzeci de ani Syd ne-a furnizat ceva extrem de consolator: imaginea fugii fără moarte. E viu chiar dacă nemișcat de mort. Syd nu moare. Acest lucru este teribil de atrăgător. E posibil să mori fără să trebuiască să dispari cu totul. Cel mai bun lucru al celor două lumi". În asta stă secretul legendei sale? Eu sînt prea implicat, decideți voi.

A murit pe 7 iulie 2006, pe 11 a fost dată știrea, pe 17 a fost înmormîntarea. Nu era nici un membru Pink Floyd, dar dacă familia nu s-ar fi opus, sînt sigur că ar fi venit toți. În timpul ceremoniei am încercat să calculez de cîte ori l-am revăzut după ce s-a izolat de lume, dar n-am reușit: continuam să-l văd cum era la început, și așa îl văd și acum. Am vorbit cu Johnny Gordon despre asta și mi-a zis că la fel e și pentru el. Ne-am amintit de momentul acela în care Syd i-a convins pe Roger și pe Nick, cînd încă se numeau Leonard's Lodgers, să cînte o zi întreagă la metrou ca să scoată niște bani; evident, Rick nu s-a dus, cine altcineva, dacă

nu el, putea să refuze? Apoi ne-am dus într-un pub și am redactat o listă cu toți falșii prieteni ai lui Syd de care ne-am putut aminti din trecut, oameni beți și drogați care locuiau cu el pe Cromwell Road și care-i puneau acidul în ceai și în cuburile de zahăr fără ca el măcar să-și dea seama, am văzut eu cu ochii mei odată cînd m-am dus să-l vizitez... Și alți oameni care frecventau apartamentul din Earl's Court, acolo, mai mult decît acid, circula Mandrax, mi-a spus pictorul care împărțea apartamentul cu el și chestia teribilă e că i-l dădeau ca să devină prietenii lui, legenda lui începuse deja și erau unii care voiau să facă imediat parte din ea...

Syd era de pe altă lume și înainte să se drogheze, am spus-o deja și o confirm. Cred, de asemenea, că mintea lui avea în ea, droguri sau nu, ceva care l-ar fi împiedicat oricum să-și continue cariera alături de Pink Floyd sau orice alt grup. Asta nu înseamnă că cine i-a dat toate porcăriile alea nu merită focul etern, pentru că înainte să se drogheze, oricît de anormal, Syd era persoana cea mai prietenoasă din lume, mereu amuzantă, mereu fascinantă. Focul etern: iată de ce eu și Johnny am decis să facem publică lista noastră, invitînd pe oricine să ofere completări sau rectificări:

Cromwell Road 101 (1967):

Alex „Jock“ Findler și Sue „Jockie“ Kingsbridge, titulari ai contractului de închiriere

Charlie Butts

David Powie, zis Slim, fotograf

Jane Cochrane (angajată la Harrods)

Edith? (logodnica lui Butts)

Adam „Harley“ Middleton, flautist

Robert Conaughy, zis Bob, actor

Earl's Court Square (1968/69):
Samantha Wooley, dansatoare de streaptease
Phil Craxton, saxofonist
Tom? (prieten cu Phil)
Lily Winnicote, fotografă
Fred Shapiro, impresar de teatru
Sonny? (balerin)

Al zecelea raport
Articol din *Washington Post*

Des Moines, 8 iulie 1983. Vă amintiți de acei patru bandiți care jefuiau băncile purtînd măști ale președinților Johnson, Nixon, Ford și Carter? Ei bine, unii s-au gîndit să-i imite, dar, ca să țină pasul cu vremurile, au ales să se camufleze în membrii uneia dintre formațiile rock cele mai vizibile: britanicii Pink Floyd. Astfel, ieri-dimineață, patru indivizi cu măștile lui Roger Waters, David Gilmour, Richard Wright și Nicholas Mason au năvălit în sediul Chase Manhattan Bank din Des Moines (N. M.) și, după ce au tras cîteva focuri de intimidare, au dispărut cu o pradă de 160 000 de dolari. Recunoașterea măștilor a fost posibilă datorită prezenței la locul faptei a lui Eddy Mendoza, un băiat de șaptesprezece ani pasionat de muzica rock. Tot Mendoza și-a exprimat opinia că acele măști sînt identice cu cele folosite de formație pentru un spectacol intitulat *The Wall*. Contactat imediat, managerul formației Pink Floyd nu a știut să spună ce s-a întîmplat cu măștile după sfîrșitul turneului,

astfel că nu este de exclus faptul că, sustrase de vreun amator, au ajuns pe piața colecționarilor... da, dar de dolari!

A douăzeci și noua mărturie
Mary Waters

Numele meu de domnișoară era Mary Ward; m-am căsătorit cu Eric Fletcher Waters în 1937 și am avut doi copii, Duncan și Roger. Războiul m-a lăsat văduvă, circumstanță pe care, datorită fiului meu mai mic, o cunoaște toată lumea. Am fost mereu profesoară de gimnaziu. Instituția unde lucram se numea Morley Memorial Junior School, la doi pași de casa noastră, așa încît, la începutul anilor '50, a fost și școala lui Roger și, cu două clase mai mic, a lui Syd Barrett. Noi locuiam pe Rock Road, gîndiți-vă ce destin, iar familia Barrett pe Hills Road, cam la vreo șaptezeci-optzeci de metri distanță. Așadar, o cunoșteam pe doamna Winifred și, prin noi, s-au cunoscut și cei doi copii. Syd venea adesea să ia gustarea cu Roger și, întrucît nu se descurca foarte bine la școală, îl ajutam să facă niște exerciții. Dar, bineînțeles, pe vremea aceea Syd nu se numea încă Syd. Se numea Roger, ca fiul meu, astfel, cînd îl strigam pe unul, îmi răspundeau amîndoi... Era caraghios să văd căpșoarele acelea care se întorceau deodată... O perioadă am încercat să-l strig Keith, care era al doilea lui nume, dar nu-i plăcea, așa că am trecut la „Roger mare" și „Roger mic", obținînd doar enervarea amîndurora... Pînă

la urmă, au rămas Roger amîndoi și eu trebuia doar să spun: „Roger, spălați-vă pe mîini, e gata gustarea“... Era frumos, însă uneori mă treceau fiorii, ca și cum aveam un fiu dedublat... La asta contribuind și ei, ca atunci cînd au făcut împreună un desen și l-au semnat „Roger Barrett-Waters“, și altă dată „Roger Barrers“... Un alt lucru puțin straniu era însăși prietenia lor, vreau să spun că atunci cînd ai șapte, opt, nouă ani, doi ani diferență sînt o enormitate, aproape o generație: și totuși, ei doi se căutau, trecînd cu vederea compania celor de vîrsta fiecăruia. Observîndu-i în timp ce se jucau, uneori mi se părea că era fiul meu care cobora la nivelul lui Syd, pentru că îl vedeam comportîndu-se la fel ca în urmă cu doi sau trei ani, de exemplu, era din nou interesat de jocuri și de cărticele abandonate de ceva vreme; alteori, în schimb, era Syd cel care părea să facă un salt înainte, folosind un limbaj mai matur decît vîrsta lui și tratîndu-l pe fiul meu fără nici o teamă.

După ce au terminat școala elementară, Roger, Roger al meu, a intrat la County High School, unde l-a întîlnit pe celălalt chitarist care, apoi, n-a mai făcut parte din Pink Floyd, Klose... și pe graficianul lor, Storm... Și, firește, după doi ani, Syd s-a dus după el, dar între timp lucrurile se schimbaseră puțin... Ei doi erau încă foarte buni prieteni, dar nu se mai întîlneau ca înainte, pentru că... Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar a depins de doamna Barrett... N-aș ști să vă spun motivul, dar lui Winifred nu i-a plăcut niciodată că fiii noștri petreceau atît de mult timp împreună, cît au mers la gimnaziu a tolerat, apoi a început să-i interzică lui Syd să iasă după-amiaza... Cred că era o femeie foarte posesivă și că a devenit și mai

posesivă după moartea soțului... Ca să spun adevărul, fiul meu n-a putut-o suporta niciodată și cred că s-a gîndit la ea cînd a scris îngrozitoarele cuvinte ale acelui cîntec intitulat „Mother“, cel în care mama, cu tonul cuiva care emite o sentință, îi spune fiului că pentru ea va rămîne mereu un copil... Și știți ce a zis Roger după ce Syd s-a simțit rău și s-a închis în subsolul lui? „Uite, acum bătrîna îl are numai pentru ea.“

A douăzeci și doua confesiune
Omul cîine (6)

Știu că îmi spun omul cîine, ce cred ei? Dar cîinele este animalul cel mai credincios, așadar, vă rog, puțin respect. Sînt cel care a dat mai puțin pe plan muzical? Foarte bine, probabil că sînt cel care a dat mai mult pe planul disponibilității și al bunăvoinței. Dave a amintit cîteva momente din istoria noastră: să încercăm să completăm tabloul.

La sfîrșitul lui ’84, cînd cele două primadone ale noastre păreau lansate într-o mîndră carieră de soliste, membrii Pink Floyd s-au reunit în separeul unui cunoscut restaurant londonez ca să discute despre viitorul lor: nu că a ieșit cine știe ce din asta, dar țin să precizez că invitațiile au pornit de la subsemnatul.

Anul următor, vara, Bob Geldof ne invită pe toți la Live Aid. Roger refuză categoric, iar Rick și eu, nefiind niște tipi care să se opintească, ne supunem. Dacă Rick a făcut-o de teamă, nu știu,

dar eu m-am gîndit numai la binele grupului. Cel care, în schimb, nu ține cont de refuz este Dave, cum altfel: și asta nu-i tot, pe scenă, insulta supremă față de Roger, cîntă în formația lui Brian Ferry!

Și ajungem la anii de foc. Cînd Roger descoperă că Dave plănuiește un nou disc Pink Floyd, se dezlănțuie apocalipsa. Rick fusese deja dat afară, eu nu contasem niciodată deloc, Dave înregistrase deja două albume ca solist și, tot mai des, cînta ca *sessionman* în alte grupuri, deci nu era nimic îngrijorător: așa se gîndea Poetul cînd a ajuns la el știrea. Prima lui greșeală a fost să-i telefoneze lui Dave ca să-i urle în telefon: „Tu nu vei face niciodată discul acesta!“. Dave e un tip liniștit, dar dacă-l provoci... A doua greșeală a fost să recurgă la căile legale, lucru care, trezind un interes mediatic, a făcut din noi emblema shakespeariană a războiului intestin. Astfel, Dave s-a organizat și, din cartierul lui general plutitor, a declanșat o contraofensivă fără precedent. Și aici însă, îmi pare rău, trebuie să rectific versiunea lui. E adevărat că a fost o dublă sentință a tribunalului, dar, fără intervenția mea, disputa s-ar fi prelungit, sofistic, pe alte baze. În fond, care era nodul principal? Să avem toți contract cu aceeași casă de discuri, care n-ar fi putut să fie niciodată, separat și simultan, producătoarea formației Pink Floyd și a celui care deținea drepturile majorității cîntecelor lor. Astfel, i-am ținut un mic discurs lui Dave și el, după ce a obținut mai mare libertate de manevră de la EMI, m-a însărcinat să-i propun lui Roger o întîlnire privată în casa lui plutitoare... Morala, într-o după-amiază s-a obținut lucrul pe care cele mai importante firme legale din Londra

nu reușiseră să-l rezolve în luni și luni de confruntări: EMI îl elibera pe Roger de orice obligație, permițîndu-i să-și ia propriile drepturi și recunoscîndu-i, de asemenea, exclusivitatea totală pentru *The Wall*, asupra căruia Dave pretindea nu puține credite; în schimb, Roger se angaja să nu intenteze alte acțiuni împotriva utilizării, din partea noastră, a numelui Pink Floyd. După cîteva zile, ambele părți erau din nou în turneu.

Și ajungem la vremuri mai apropiate. Pe 17 ianuarie 1996, formația Pink Floyd, într-o mare amestecătură care-i cuprinde pe David Bowie, Jefferson Airplane, Velvet Underground și Pete Seeger, își face intrarea la Rock'n'Roll Hall of Fame. Cine e singurul care încearcă să-l convingă pe Roger să vină cu noi la Cleveland? Nu e nevoie să vă spun. În ce privește răspunsul lui, mai bine nu-l comunic.

Dar ce e mai important urmează. În ianuarie 2002, din pură întîmplare, eu și Roger ne întîlnim în vacanță pe o insulă din Caraibe: petrecem zilele pălăvrăgind ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Rezultatul este că, după cîteva luni, Roger mă invită să cînt cu el într-o etapă a turneului său, și ce etapă! Nici mai mult nici mai puțin decît Wembley! Și, gîndiți-vă un pic, la claviatură era fiul lui, Harry, finul meu! După doi ani iese un număr special din *Mojo* despre Pink Floyd. Întrebați în legătură cu posibilitatea unei reuniri, răspundem după cum urmează: „De neconceput“ (Roger); „Ar fi ca și cum te-ai culca cu fosta soție“ (Dave); „Da, cu condiția să fie o ocazie specială care să ne motiveze suficient“ (eu); în ce-l privește pe Rick, veșnic cu barca pe Marea Egee, răspuns neprimit. Ei bine, care din acele răspunsuri credeți că a

încolțit în mintea lui Bob Geldof ca o sămînță bună într-un pămînt fertil? După cîteva luni, n-a fost cumva G8? Iată ocazia specială! Astfel, Bob plănuiește un alt Live Aid și mai întîi mă sună pe mine, care accept, apoi pe Dave, care refuză; așa că mă roagă să-i pregătesc terenul cu Roger, și execut atît de sîrguincios, că, atunci cînd Bob îl sună pe Roger, incredibil, acesta acceptă fără măcar să întrebe ce a decis Dave. Și asta nu-i tot, după o altă încercare eșuată a lui Bob, este Roger cel care ia telefonul și-l sună pe Dave... Roger care-l sună pe Dave, unul dintre ultimele lucruri pe care mi le-aș fi imaginat... Iar Dave a fost atît de luat prin surprindere de gest, că acceptă la rîndul lui, spre dispreţul lui Shakespeare! În acest punct, lipsește numai Rick, care, în sfîrșit, găsit pe iahtul lui, își dă seama că nu poate să aleagă decît într-un singur fel: să accepte, deși ideea de a-l întîlni pe Roger îl terorizează. Obținută formația Pink Floyd, Bob ne folosește pentru a avea în 24 de ore adeziunea tuturor starurilor rock din lume. Scrie o jurnalistă: „dacă Pink Floyd se vor pune de acord în legătură cu programul, G8 nu va avea scuze pentru nerezolvarea problemelor Africii..." Astfel, sîmbătă, 2 iulie, pe Hyde Park, încheiem concertul interpretînd totul din memorie și totul la perfecție. În zilele următoare, interviuri kilometrice luate lui Roger și Dave, și nici unul mie, care aruncasem sămînța...

Și acrobațiile făcute în primăvara lui 2006 cînd, în aceeași săptămînă, am cîntat cu Dave la Royal Albert Hall și cu Roger în turneu? Dar întrucît cei doi au hotărît să fie precum cei doi pești din bolul din *Wish You Were Here*, subteran, reîncepe dansul! Astfel, pe 10 mai 2007, în concertul în

memoria lui Syd, la Barbican Hall, în ciuda eforturilor mele, noi și Roger am cîntat separat... Și au curajul să pretindă exclusivitatea iubirii pentru Syd ăia doi, în timp ce eu și Rick... doi ingrați, se știe... doi oameni reci... unuia îi plac numai bărcile și celuilalt mașinile de curse... da, da... vruum.... vruum!

A treizecea mărturie
Andrew King

A vorbit Peter Jenner, a vorbit Joe Boyd, n-ar fi fost frumos să mă sustrag. Asta și pentru că am observat că toți se învîrtesc în jurul un subiect anume, ca și cum le-ar fi frică să nu se ardă. Mai exact: *cînd* s-a întîmplat?

Nu-mi amintesc data exactă, dar sînt sigur că era vorba de un sfîrșit de săptămînă din iunie 1967. Pînă în acel moment, Syd fusese minunat, scriind cîntece cu o ușurință incredibilă și cîntînd tot mai bine. După spusele multora, cel mai bun *performance* al lui a fost cel din 29 aprilie, la Alexandra Palace, dar în iarna aceea și în primăvară eu îmi amintesc anumite concerte la UFO sau la Marquee în care părea un înger, atît era de inspirat...

Acel sfîrșit de săptămînă, deci. Vineri după-amiază, Pink Floyd trebuie să înregistreze ediția nu știu cărei emisiuni televizate. Trec ca de obicei să-l ia pe Syd, dar nu e în apartamentul lui... Pe atunci locuia în bordelul ăla din Cromwell Road. Îi întreabă pe ceilalți chiriași, dar nimeni nu știe

nimic... Astfel, mă anunță pe mine și pe Peter, apoi și pe Joe: îl căutăm prin toată Londra, telefonăm cîtorva persoane la Cambridge, dar nimic, dispărut. Bineînțeles, înregistrarea pică. Sîmbătă continuăm să-l căutăm, ne ducem din nou acasă la el, însă nu se întorsese, așa că în cele din urmă renunțăm. Luni dimineață mă trezește telefonul: ridic receptorul și aud vocea lui Peter care-mi spune aceste cuvinte: „Trebuie să vii, s-a întîmplat ceva cu Syd".

Cînd am ajuns acasă la Peter, Roger era deja acolo; după puțin timp au sosit Rick și Nick, apoi Joe. Syd era întins pe patul lui Peter, complet îmbrăcat. Era treaz, dar ochii lui păreau goi. Primul lucru la care m-am gîndit cînd l-am văzut a fost: Acesta nu e Syd. Am descoperit apoi că a fost și reacția tuturor celorlalți. Se uita fix la tavan, dar, dacă-l strigai, își muta privirea spre tine sau mai bine ar trebui să spun *prin* tine: vă jur că m-am simțit o fantomă. Ca urmare, cînd a urcat din nou pe scenă, dădea impresia că mai mult era altundeva decît că era altul, sau că nu voia să fie acolo. Acum, că am mai aflat cîte ceva despre schizofrenie, cred că era vorba despre o viclenie a minții sale, pentru că a fi altundeva nu implică neapărat să nu mai fii tu însuți. În schimb, în dimineața aceea, complet fără apărare, se lăsa văzut cum devenise: un altul.

N-am reușit niciodată să aflăm unde își petrecuse sfîrșitul de săptămînă, cine îi dăduse monstruoasa doză de acid care-l preschimbase în halul ăsta. Au trecut decenii, bibliografia despre Pink Floyd numără mii și mii de titluri și totuși nu există un biograf, nu există un istoric, nu există

un maniac care să facă lumină în legătură cu acel nenorocit sfîrșit de săptămînă. Într-atît încît ți-ar veni să te întrebi dacă adevăratul „altundeva“ nu trebuie să fie amplasat acolo, în acele două sau trei zile, și dacă pe Syd nu l-a transformat trecerea și întoarcerea dintr-o dimensiune în alta.

A douăzecea lamentație din lumea de dincolo
Siamezii (3)

— I-ai auzit?

— Mă mai întrebi? Dezgustul ăsta care te apucă, cum să-l explici altfel?

— Beah! Unul avea genul ăla de temperament, dar pentru el și-ar fi dat viața, iar celălalt l-a înlocuit, dar i-a fost mereu alături...

— Amîndoi îi erau prieteni, de copii, de mici, o consolidare fatală...

— Și unul a fost continuatorul, iar celălalt restauratorul...

— Și celălalt a avut meritul să-i țină uniți, blîndul diplomat...

— Și afecțiunea fanilor, fidelitatea față de preistorie...

— Obligația de a onora trecutul...

— Ca o condamnare, cînd au conceput antologia de lăsat urmașilor, au fost constrînși să o înceapă și să o încheie cu două bucăți de-ale lui...

— Ai spus bine: bucăți de carne.

— Tu închipuie-ți cum e să ajungi unde au ajuns ei: după treizeci și cinci de ani ți-ar mai păsa de ceva, de cîntecele alea două? Dar ei nu puteau alege.

— S-au înjunghiat reciproc ca să stabilească cine era adevăratul Pink, cine avea dreptul la acel nume.

— Cu rea-credință s-au înjunghiat, pentru că știau foarte bine cine era.

— Cine îi ținea uniți.

— Cine îi ținea în viață.

— Cine le trimitea cîntecele în vis.

— De departe...

— Și cu ce se schimbă? Uite ce ne-a făcut nouă, fără să ne întîlnească vreodată...

— Știi ce mă mai roade? Că nimeni nu vine niciodată să ne mulțumească. Mai demult, au întrebat-o pe felină cît valora, după el, în termeni de vînzări, simplul nume Pink Floyd: minim cîteva milioane de discuri, a spus.

— La naiba!

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-și colții în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obișnuit să procedeze în asemenea momente, și-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîșiindu-i carnea în profunzime. Și un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea și tot curgea pe pămînt.

A treizeci și una mărturie
Eric Clapton

În ’84, Roger mi-a cerut să cînt cu el pentru albumul *The Pros and Cons of Hitch Hiking* și să-l însoțesc în turneul respectiv. Am făcut asta cu plăcere, pentru că dacă este o persoană pe care o stimez în lumea rockului, aceasta este Roger Waters. Și apoi, dacă nu ne ajutăm între noi, dinozaurii... și după pestilența punk-ului... Trebuie să spun însă că am rămas impresionat de tensiunea pe care Roger o transmitea oricărui lucru: poate că, pentru mine, a cînta relaxat este o deviză, poate că trăia un moment dificil cu Pink Floyd, dar dacă aș fi știut înainte în ce furtună de obsesii și de intransigență mă băgam, nu cred că aș fi acceptat. După cîțiva ani am avut posibilitatea să vorbesc cu Dave, care între timp avusese o experiență similară cu a mea cîntînd în noul grup constituit de Pete Townshend. Și Pete e un tip dificil, dar totuși Dave nu a suportat atmosfera sufocantă pe care am suportat-o eu în timpul acelor înregistrări și acel turneu, cînd toți vorbeam instinctiv cu voce scăzută ca să nu fim auziți de Roger. Era ca și cum l-ar fi ars ceva pe dinăuntru sau ca și cum ar fi îndeplinit o misiune de o importanță vitală... De asemenea, ca și cum ar fi executat niște ordine, el care tiraniza globul pămîntesc, ordine venite din înălțimi.

Ba dimpotrivă, dacă mi-e permis un joc de cuvinte, de jos.[1]

---

1. În italiană, cuvîntul *basso* înseamnă, printre altele, „jos“, dar și „bas“, chitara la care cînta Roger Waters (n. t.).

A douăzeci și una lamentație
Rachel Fury

Cine a fost la concertele Pink Floyd în a doua jumătate a anilor ’80 sau cine a văzut cîteva dvd-uri cu ei știe cine sînt eu, chiar dacă, poate, pînă acum, nu-mi cunoștea numele. Sînt coristă: singura albă, înainte să apară Claudia Fontaine, sînt cea scundă, cu părul negru și strungăreață, care, sincer, cred că este singurul meu defect. Dacă întrebați puțin în jur, veți descoperi cîtă lume s-a convertit la Pink Floyd datorită mie, mai ales pentru video-ul faimosului concert de la Veneția, unde port o rochiță violet foarte mulată și am mănuși negre care trec de cot. Am primit multe cereri în căsătorie datorită acelei vestimentații. Într-o zi, David Gilmour mi-a adus un colet de scrisori pentru mine, avînd ca destinatar fie EMI, fie doar „Pink Floyd, Anglia“.

De ce să mă lamentez, vă întrebați probabil. Voi încerca să vă explic. În turneul cu *Dark Side*, cînd cei de la Pink Floyd erau încă uniți, coristele erau Vanetta Fields și Carlena Williams; după aproape cincisprezece ani, începînd cu *Lapse*, am intervenit noi, eu și cele două surori Mc Broom. Trei coriste, dar într-un caz eu eram, de asemenea, solistă – în foarte celebrul solo din „The Great Gig in the Sky“. Acum, nu-ți trebuie mult să înțelegi că a te angaja în acea bucată înseamnă să te măsori cu fantoma lui Clare Torry, vocalista care a interpretat-o divin, adică cea care a inventat-o, pentru înregistrarea albumului. Eu am făcut mereu tot ce-am putut, dar știam că nu era niciodată suficient. Publicul avea în minte acea interpretare și, orice aș fi făcut eu nu era la înălțime.

M-a apucat o depresie nervoasă, pînă în punctul în care am ajuns să-i propun lui David Gilmour să mă lase să cînt *play-back*: „Cu vocea ta sau *a ei*?“, mi-a spus, făcîndu-mă să încremenesc, și ideea a picat. Însă probabil că sugestia a rămas pe undeva, căci în video-ul concertului de la Veneția solo-ul e al lui Clare, nu al meu.

Oricum, fantasma ei a început să mă obsedeze. Probabil știți toate circumstanțele acelei miraculoase înregistrări: Pink Floyd se gîndea la o adevărată cîntăreață lirică, precum Cathy Berberian, dar Alan Parsons, care atunci era directorul lor de sunet, a impus-o pe vocalista aceea necunoscută de blues, care a venit, i s-a spus să cînte cum vrea, cu condiția să se gîndească la moarte, a scos nu se știe de unde acele orgasme divine, a băgat în buzunar 30 de lire sterline ca recompensă și a dispărut. O „casnică englezoaică tipică“ a definit-o unul din grup referindu-se la aspectul ei și, într-adevăr, singura ei fotografie cunoscută oferă exact această impresie. Cîte prietene n-au încercat să mă consoleze spunîndu-mi lucruri ca: „Tu îi înnebunești pe bărbați, chiar ai vrea să faci schimb cu fălcile alea?“, dar obsesia a crescut. Astfel, am făcut cercetări și am aflat că despre femeia aceea nu se știe nimic – unde s-a născut, unde locuiește, dacă mai trăiește... Am regrupat zvonuri care o dădeau moartă de o boală urîtă sau de-a dreptul sinucigașă, altele care semnalau, eronat, participarea ei la un disc sau altul; am vorbit cu un inginer de sunet după părerea căruia Clare Torry n-a existat niciodată și e o invenție a celor de la Pink Floyd ca să acopere o drăcie electronică ce produce voci sintetice... Dacă vă întrebați de ce, de la un moment dat încolo, nu m-ați mai văzut,

răspunsul este pentru că m-am prăbușit. Cu vremea, urmărirea unei fantome face și din tine o fantomă. Dar lovitura de grație mi-a dat-o știrea care a început să circule cu puțini ani în urmă: în 2003, Clare Torry ar fi luat legătura cu Pink Floyd ca să ceară redevențele care îi reveneau pentru acea piesă, dat fiind că suma de 30 de lire sterline i se părea puțin pentru un album care, de treizeci de ani, vindea mai mult de un milion de copii pe an... Dar cine, mă întreb, are nevoie de treizeci de ani ca să-și dea seama că *The Dark Side of the Moon* a fost un succes monstru? Ce a făcut în acei treizeci de ani, *unde era*? Astfel, i-am scris lui David Gilmour ca să-l întreb dacă e adevărat: voi nu mă veți crede, dar mi-a răspuns că da! Și că ajunseseră la un acord privat! A mai precizat însă că o clauză din acel acord o obliga pe Torry să nu facă public procentul acordului, iar pe Pink Floyd să nu divulge nimic care să o privească. Atunci eu vă întreb: de ce atîtea mistere?

Și de ce, în ciuda a tot, continui să ascult discul acela?

Și, mai ales, ce e un *Gig*?

A treizeci și doua mărturie
Clive Metcalf

Între ’63 și ’64, cînd cei care vor deveni Pink Floyd se numeau la început Sigma Six, apoi Abdabs și, în intervalul unei dimineți, Megadeaths, componența grupului era următoarea: Roger Waters

chitară, Richard Wright clape, Nick Mason baterie și eu la bas. Plus vocile lui Keith Noble, Sheila Noble și Juliette Gale, care se va căsători cu Rick cîțiva ani mai tîrziu. După cum vedeți, nu erau încă Bob Klose și Syd Barrett, a cărui sosire, în '64, a coincis, mai mult sau mai puțin, cu separarea clanului Noble-Gale, din care, din păcate, făceam parte. Dacă mă gîndesc că aș fi putut fi eu basul de la Pink Floyd, dacă mă gîndesc că cei doi Noble m-au convins să-i las pe „ăia care nu-s buni la nimic“ cu destinul lor...

Dar nu mă aflu aici ca să mă lamentez. Aici fiecare își aduce propria contribuție, unul dînd date concrete, altul abandonîndu-se elucubrațiilor inconsistente. Eu vreau să mă alătur primilor și să pun pe masă o informație care pînă acum a rămas în întuneric: chitarele lui Syd.

Fără să o luăm în considerare pe prima, o Futurama roșie, Syd a sosit cu două Fender: o Telecaster Esquire albă, decorată cu mici oglinzi rotunde, și o Stratocaster alb cu negru. Puțin după plecarea mea am aflat că-și cumpărase și o Danelectro Silvertone și cînd, în '67, l-am văzut cîntînd la Alexandra Palace avea o altă Telecaster, complet neagră. Preferata lui era cea cu oglinzile, chiar dacă, în realitate, doar el le considera astfel, pentru că era vorba de un plastic transparent foarte lucios. Pretindea că era un model special, în producție foarte limitată, dar Roger mi-a spus că-l văzuse în timp ce-i lipea el acele discuri de plastic și că rațiunea lor ar fi fost aceea de a garanta un sunet mai stelar.

A douăzeci și treia confesiune
Omul cîine (7)

În 2004 a apărut *Inside Out*. Chiar dacă am scris-o și am semnat-o eu, se prezintă ca „autobiografia“ noastră, așa că era necesar ca înainte de publicare ceilalți trei s-o citească și s-o aprobe. Le-am dat o copie lui Roger și lui Dave; cea pentru Rick a rămas în studioul meu în așteptarea descoperirii insuliței grecești la țărmul căreia acostase iahtul său. După o vreme primesc înapoi copiile lui Roger și Dave: în mod curios, ambii își scriseseră observațiile cu o cariocă verde. În realitate, cuvîntul „observații“ este potrivit numai notițelor lui Dave, ca întotdeauna foarte măsurat și rațional; ale lui Roger erau, în general, semne: sublinieri, semne de întrebare, de exclamație, comentarii ca „Numai prostii“ sau „Ești nebun?“, mîzgăliturı care ștergeau pagini întregi... Am ținut cont de ele, bineînțeles, dar nu cît ar fi vrut el. În orice caz, a fost un domn, pentru că atunci cînd l-am sunat să-i spun că unele lucruri rămăseseră neschimbate, mi-a spus să fac cum doream. Dar nu despre asta voiam să vă vorbesc, ci despre a treia copie.

Rick nu era de găsit, iar copia aceea zăcea pe un raft de mai mult de o lună. Într-o zi, văd că topul de hîrtie e ușor în dezordine: l-o fi atins femeia de serviciu, mă gîndesc, oricum, întrucît nu suport dezordinea, mă duc să-l aranjez puțin. Știți cum e cu topurile de hîrtie, dacă foile sînt ieșite puțin de la locul lor, se pot rearanja cu cîteva lovituri, dar e de-ajuns ca unele foi să iasă cu un milimetru în plus și ești nevoit să le rearanjezi una cîte una; bine, e ceea ce trebuie să fac și o

fac, o fac și mă izbește ceva. Fiindcă acea copie a fost citită și corectată de cineva, nu știu de cine. Știu doar că a folosit o cariocă roșie și că semnele se găseau numai în partea inițială, mai mult sau mai puțin cea care-l privește și pe Syd... Două note în margine m-au impresionat în mod deosebit: unde spun că am fi putut să-l ajutăm mai mult, carioca roșie a scris: „Nu vă faceți griji“, iar unde spun că-l pierdusem, a scris: „Nu“.

A douăzeci și patra confesiune
Omul șoarece (5)

Și ce? Nu mai poți să mergi cu barca, acum? În formația Pink Floyd există Poetul și Cîntărețul, o fi loc și pentru Navigator. Să afle, însă, Nick că el ar fi Automobilistul.

Și apoi, ce plictiseală! Tîmpit eu că m-am amestecat în discuția asta sterilă despre pop, despre rock, de parcă chiar mi-ar păsa... Toate aceste etichete, muzică psihedelică, cosmico-științifico-fantastică, progresivă îmi spuneți ce înseamnă? Ca și cum n-ar exista doar muzica bună și cea proastă... Îmi amintesc de unul dintre primele interviuri luate grupului: la întrebarea care erau muzicienii noștri preferați, ceilalți au spus, mai mult sau mai puțin, aceleași nume, Beatles, Cream, Who, Hendrix, Syd l-a pus pînă și pe Bo Diddley! Eu am început cu Bach și am ajuns la Beatles după șase sau șapte poziții. O altă întrebare se referea la ce detestam cel mai mult: eu am răspuns vacarmul,

bețivii, dezordinea, violența. Nu i-am adăugat pe drogați numai din respect pentru Syd. Dar poate am fost și puțin laș și n-am insistat ca să nu-i enervez pe fanii noștri... Roundhouse, UFO, Marquee, Alexandra Palace, Olympia, oriunde cîntam, eram înconjurați de o mare de drogați, închipuiți-vă că odată, cînd Syd s-a oprit brusc din cîntat și a rămas cu ochii holbați, în loc să continuăm ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, ne-am oprit și noi din cîntat și ne-am retras toți ca să încercăm să-l facem să-și revină; ne-am întors pe scenă după douăzeci de minute bune: credeți că publicul și-a pierdut răbdarea, că a protestat, că ne-a primit înapoi printre fluierături? Nu, rămăseseră acolo în perfectă autosuficiență, ghemuiți pe jos cu iarba lor, ușor unduioși, privirea opacă, un zîmbet tîmp pe buze... Atunci m-am întrebat pentru prima oară ce sens avea să cînți pentru un astfel de public. E curios, pînă la urmă, Roger a fost cel care a izbucnit, dar primele semne de întrebare despre fanii noștri eu le-am avut... Cert e că pentru Roger există un singur subiect pe lume: Roger. Că scrie despre război sau despre școală, despre copii sau despre fani, Poetul scrie mereu despre sine. Dar n-a încheiat socotelile cu Syd, care se tîrăște în toate cuvintele lui și i le contaminează. De aceea, doliul după tată poate deveni doliul pentru Syd, de aceea, Roger e de bună-credință cînd susține că „Wish You Were Here“ are o semnificație generală care trece dincolo de Syd, fiindcă atunci cînd a scris cuvintele pentru cîntecul acela își făcea socotelile cu propriile angoase personale, fără să-și dea seama că angoasa lui cea mai mare era Syd... Nick s-a aliniat ca un cîinișor ce e: înțeleg mai puțin complicitatea lui Dave... Dar vă spun ceva:

nu vă lăsați înșelați de zîmbetul lui frumos și de cordialitatea lui, Dave e o enigmă. V-ați uitat cu atenție în ochii lui? Și vă mai spun un lucru despre care nimeni nu vorbește niciodată: el este cel care l-a învățat pe Syd să cînte la chitară. Dave.

A treizeci și treia mărturie
David Gale (3)

Intervin la cald, ca să confirm ce a spus Rick la sfîrșit. Dave și Syd se cunoșteau de tineri, lucru care l-a făcut gelos de moarte pe Roger întotdeauna. Oricum, trebuie spus în onoarea lui, cînd a fost vorba să-l înlocuiască pe Syd, l-a ales pe Dave tocmai datorită acelei vechi prietenii. Nu că s-ar fi întîlnit des, însă de fiecare dacă cînd era ceva de făcut la Cambridge sau de ascultat muzică, puteți fi siguri că drumurile lor se intersectau. Syd era înscris la County High School, Dave la Perse, dar, în ’64, s-au regăsit la Technical College. La vremea aceea, Syd, care cîntase deja într-un grup denumit Geoff Mott and the Mottoes, făcea parte din grupul Those Without, dar se pare că tehnica lui nu era cine știe ce. Dave, în schimb, venea de la Newcomers, unde deja steaua lui își găsise modalitatea de a străluci, și tocmai înființase Jokers Wild, în acel moment grupul cel mai vizibil din Cambridge. Astfel, în timpul pauzelor de prînz, Dave a început să-l învețe pe Syd cîteva trucuri și, dat fiind că înainte de sfîrșitul anului Syd s-a transferat la Camberwell College of Arts

din Londra, trebuie să deducem că Dave a fost un profesor foarte bun sau Syd un elev foarte bun sau ambele. Dar încercați puțin să vă imaginați ce se întîmplă pe urmă: Dave intră în grupul Pink Floyd și, la început, trebuie să imite modul de a cînta al lui Syd, mod în care coexistă propriile lui lecții; ia în stăpînire stilul acela în mod extraordinar, dar după renunțarea definitivă a grupului la Syd, trebuie să-și redobîndească modul propriu de a cînta, în care va trece însă și ceva de la Syd... Mă apucă amețeala, dar nu din cauza aspectului tehnic al problemei. Ci al celui morbid.

A treizeci și patra mărturie
Peter Stevens

Toată viața am proiectat automobile și i-am învățat pe alții cum să le proiecteze; domeniul meu de specializare este aerodinamica automobilelor de cursă: cred că asta e de-ajuns ca să explice intimitatea mea cu Nick Mason, pentru care am desenat mai mult de un bolid.

În 1994, cînd Pink Floyd a revenit cu un nou album, cineva de la Volkswagen a avut ideea să le sponsorizeze turneul în schimbul drepturilor de a denumi „Pink Floyd“ ultimul model Golf. Știu că David Gilmour s-a opus, dar că managerul lor l-a convins arătîndu-i devizul estimativ al turneului. Astfel, au acceptat, dar cu condiția nebunească, pusă de Nick, să colaboreze la proiectarea mașinii

și să-i deseneze interiorul! De altfel cine, dacă nu Pink Floyd, putea să pretindă atît? Directorii de la Volkswagen acceptă, contînd pe faptul că inginerii lor îi vor devora pe profanii aceia, și... nu vă puteți închipui fața acelor ingineri cînd formația, însoțită de mine, își face intrarea în fabrica din Wolfsburg, de mine care fusesem profesorul multora dintre ei la Wolfsburg și la Londra!

Oricum, ne hotărîm să nu-i sîcîim prea mult și ne limităm să dăm cîteva sugestii. Problemele apar cînd cei de la Pink Floyd descoperă că nu e prevăzută o versiune roz, pe care noi o dădusem ca sigură. Ce sens are să-ți cumperi o mașină care se numește „Pink Floyd“ dacă nu este roz? Nick se duce să discute personal cu șefii care-i spun limpede că nu vor să producă nimic care să poată fi asociat cu mișcarea *gay*! Și frumusețea e că Nick este destul de convins de motivație, în timp ce Dave este cel care nu o acceptă și amenință că renunță la tot. Astfel, în cele din urmă, se ajunge la un compromis: Volkswagen va produce o serie limitată de Golf de culoare roz cu un preț ușor mai ridicat. N-am știut niciodată din cîte unități era formată acea serie, cert e că eu am văzut un singur Golf roz, într-o fotografie.

Recent, am primit un telefon de la Nick. Voia să mă informeze, foarte bucuros, că frații Gallagher le propuseseră celor de la Ford să dea numele „Oasis“ unei versiuni a modelului Ka, dar că Ford a refuzat.

Al unsprezecelea raport
Articol din *Guardian*

OROARE LA CAMBRIDGE

Cambridge, 8 mai 1996. Cine știe dacă agentul de poliție John Coxton și-a amintit de un cîntec al celor de la Pink Floyd intitulat „The Happiest Days of Our Lives“. În acel cîntec, introdus în opera rock *The Wall*, se insinua că sadismul unor învățători era consecința directă a perversiunii soțiilor lor: ei bine, ieri după-amiază, agentul Coxton, înștiințat de unii trecători că din apartamentul soților Wallace, de pe Lancaster Street 152, proveneau urlete înfricoșătoare, a pătruns cu forța în locuința amintită, tocmai la timp ca să asiste la ultimele clipe de viață ale lui James Wallace, învățător la pensie. Complet dezbrăcat și devastat de răni sîngerînde, trupul lui Wallace era prins într-o mașină complexă de tortură, asemănătoare cu un război de țesut antic, cu niște cîrlige care-l țineau atîrnat trecîndu-i prin diferiți mușchi și altele, mai mici, înfipte în obraji și în sfincterul anal. Aflat încă în stare de șoc, agentul Coxton a mormăit că în momentul în care a dat buzna în apartament, doamna Wallace se agita în jurul mașinii infernale și că numai recurgînd la toată puterea lui a reușit să-i smulgă mînerul unui tirant din mîini. Nu e indiferent un detaliu apărut la începutul anchetei: James Wallace lucrase la Morley School la începutul anilor ’50, adică în aceeași perioadă în care elev al aceluiași institut era un anume Roger Waters, autorul cîntecului citat.

A patra interogație
Marzio Acquaviva (3)

Cîteva întrebări pentru cei de la Pink Floyd.

De ce, cu enormitatea maxiecranelor pe care le-ați expus în timpul concertelor, nu ați vrut absolut niciodată să fiți filmați în prim plan în timp ce cîntați, cum fac toți ceilalți artiști?

De ce, mai puțin la primele două albume, unde chiar și imaginile voastre sînt alterate de suprapuneri și *trompe d'oeil*, v-ați făcut un punct de onoare din a nu apărea pe coperțile discurilor voastre, ajungînd, uneori, ca în albumul cu vaca, să suprimați pînă și numele vostru?

De ce pentru coperta de la *Meddle* Storm Thorgerson a orientat fotografia unei urechi astfel încît să pară un nas? Dar mai ales de ce, după ce i-a scăpat că era vorba despre urechea unuia dintre voi, ați refuzat mereu să spuneți a cui era?

De ce, deși fiind o formație care cîntă *live*, cum sînt puține, în toată cariera voastră ați publicat numai două albume *live*, din care primul are foarte puține piese și al doilea corespunde nu unui adevărat concert, ci unui spectacol de teatru?

Și, în sfîrșit, o ipoteză de-a mea: e legitim să se creadă că titlul piesei instrumentale „Careful with that Axe, Eugene", inclus de voi pe *Ummagumma* și, deci, relativ timpuriu, ascunde un joc de cuvinte? Nu mă refer la faptul că „axe" indică, în jargon, și chitara electrică, evident, ci la asta: Eugene se pronunță *iugín*, care ar putea fi apocopa lui *iuginius*, adică „you, genius", adică o anticipare a altei, și mult mai celebre, alocuțiuni, „you crazy

diamond"... Și dat fiind că am ajuns aici, cum se face că, spre sfîrșitul piesei, apropiate între ele, sînt trei urlete înspăimîntătoare ale lui Roger Waters, chiar trei vreau să spun, unul pentru fiecare zdrăngănit la chitară violent... unul pentru fiecare coleg al nebunului?

A treizeci și cincea mărturie
Alan Barrett (2)

Consideram încheiată participarea mea, în schimb, dreptul de prim-născut mă convoacă din nou. Pe de altă parte, cînd cineva e special, ai tot timpul de zis ceva despre el... Eu nu pot să spun nimic despre măreția lui, pentru că genul acela de muzică nu e pentru mine, în familie am rămas toți la Monteverdi și la Dowland, înțelegeți și voi că saltul de la coruri madrigale la muzica psihedelică e prohibitiv, însă am înțeles că era special cînd a murit, din toate acele articole apărute în ziare, de la emisiunile televizate, pînă și la telejurnal au spus asta.... Unii s-ar putea mira fiindcă nu ne-am prins mai devreme, văzînd cîtă lume voia să-l intervieveze, de exemplu, să-l spioneze, să-l întîlnească... Adevărul e că am pus întotdeauna acel interes în relație cu celebritatea formației Pink Floyd, credeam că toată lumea aceea voia să afle de la el ceva nou despre apariția grupului, ceva picant despre ceilalți, în schimb, acum că a murit, am descoperit că în toți acești ani ei au fost cei intervievați încontinuu în legătură cu el, el era cel

care îi interesa pe oameni, chiar dacă nu mai cînta, erau mai multe știri despre el decît despre ei... Astfel, cînd te afli în fața unor asemenea paradoxuri, te gîndești, prin forța lucrurilor, că cineva trebuie să aibă ceva special, dacă apoi adăugați că încă de mic a fost diferit... de noi, de ceilalți copii... iată... și chestia ciudată e că a început să semene cu copiii normali ca adult, mîzgăliturile pe care le făcea, rimele acelea absurde, toate dulciurile acelea... V-am spus că din cauza dulciurilor s-a îngrășat, dar cînd a murit era slab cum era în tinerețe, mai întîi un ulcer, apoi tumoarea... A murit în același spital în care tatăl nostru fusese medic și unde, cu patruzeci și cinci de ani înainte, murise de aceeași boală; mă corectez, spre sfîrșit, Roger ne-a rugat să-l ducem acasă, acasă la noi, la el, în pivnița lui, astfel, pe rînd, l-am vegheat acolo jos, ca într-o catacombă... Trei zile l-am vegheat, externat pe 4 iulie a murit pe 7, ziarele au ținut să remarce că era lună plină și că lucea ca un diamant pe cer.

Prima exortație
Michel Rémy

Colecționar floydian, director al *Cahiers du Pink* și, evident, fan. Am ascultat cu interes intervențiile colegului meu italian, dar aș vrea să mut centrul discuției asupra unei probleme de care toți s-au ținut pînă acum departe într-un mod sistematic cel puțin suspect. Pe fanii din toată lumea vreau

să-i întreb direct: între Dave și Roger, de partea cui sînteți? Pentru o clipă uitați-l pe Syd și spuneți-mi unde vă aliniați. Problema nu e lipsită de importanță, pentru că, evident, este în joc însăși apariția formației Pink Floyd.

Ca să nu ne învîrtim în loc, vă spun imediat că eu sînt de partea lui Roger și vă explic de ce.

Roger este Poetul, dar, cînd s-a pus la încercare cu muzica, a fost magnific: în afară de „Comfortably Numb“ și alte cîteva, *The Wall* e în întregime al lui. Nu se poate spune același lucru despre Dave care, pentru a scrie textele, a avut nevoie de ajutorul soției sale, Polly.

Roger a știut să scoată ce-i mai bun din Dave și în momentele de tensiune, ca în acea capodoperă subevaluată, *Final Cut*. Nu se poate spune același lucru etc.

Roger face o obsesie din tot ce atinge, obsesia e raportul lui cu lumea. Dave, în schimb, topește totul în melancolie. Văd asta bine la Beatles, cîntînd „The Long and Winding Road“ sau „While My Guitar Gently Weeps“. Dar Pink Floyd nu este Beatles, și tocmai obsesia e cea care-i distinge. Deci...

Roger trebuie redescoperit ca muzician. Nu este adevărat că faimosul „Floyd Sound“ este legat exclusiv de vocea lui Dave sau, mai bine spus, este adevărat cu condiția, tocmai, ca mai întîi să fii de partea unuia sau a altuia. Dar ale cui sînt acele îngrozitoare și fundamentale urlete din „Pow R. Toc H.“ și din „Careful with That Axe“? A cui amprenta alienată din „Brain Damage“, al cui otrăvitorul semifalset al celor trei părți din *Animals* care poartă nume de porci? A cui e vocea palpitantă din „Mother“ sau cea metalică din „Empty Spaces“,

a cui forța de operă din „Bring the Boys Back Home“, a cui trecerea din „One of My Turns“ de la delicatețea intensă a începutului la isteria sfîrșitului? Și cine ar fi capabil să interpreteze „Comfortably Numb“ cu același elegant sadism al său? Comparați prima și a treia parte cîntate de el și a doua și a patra cîntate, chiar dacă minunat, de Dave și spuneți-mi. Spuneți-mi și dacă în „The Trial“ Roger nu pare versiunea masculină a lui Lotte Lenya. Spuneți-mi dacă în „The Thin Ice“ vocea lui Roger nu se subțiază ca gheața aceea. Și spuneți-mi cine ar fi capabil să cînte în întregime *Final Cut* fără să se repete niciodată.

Roger o avea caracterul pe care-l are: dar nimeni nu poate nega că a încercat mereu să mențină formația Pink Floyd pe drumul lor pavat cu orgoliu și unicitate. Dave, în schimb, inconștient, gradual, fatal, i-a împins mereu spre malurile mieroase ale acelui *easy listening*: cum demonstrează primele lui două albume ca solist, în care natura sa a putut să se exprime și să se extindă liber. E adevărat că în *A Momentary Lapse of Reason* și în *The Division Bell* a scos cîntece care te pot face să treci dintr-o parte în alta, dar nu-ți trebuie mult să înțelegi că, apărînd acele două discuri în numele formației Pink Floyd, Dave s-a autocenzurat, adică a interiorizat și și-a însușit vechile, colțuroase, dramatice exigențe ale lui Roger. Acele discuri au apărut polemizînd cu Roger: dar tocmai ca să demonstreze că Pink Floyd rămînea Pink Floyd și fără Roger, Dave a trebuit cumva să transforme o parte din el în Roger. Astfel a putut cînta „High Hopes“ cu aceeași forță cu care pe *The Wall* cîntase „Hey You“. Psihologie de doi bani, dar de o ucigătoare exactitate.

Roger, pînă cînd n-a plecat din dorința lui, a condus. Asta înseamnă că i-au permis acest lucru, că le convenea și lor, că-i recunoșteau charisma, că aveau mai puțină personalitate decît el. Nu vorbesc numai despre ceilalți doi, care, mă rog... Nu, vorbesc și de Dave, care, numai ca să-și facă treaba a continuat să colaboreze cu el și cînd Roger devenise un dictator... Să încercăm să ne imaginăm ce s-ar fi întîmplat dacă Roger n-ar fi plecat. Rick nu s-ar mai fi întors, iar Nick ar fi continuat să bată la tobe ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Dar Dave? Eu cred că Dave ar fi continuat să cînte alături de Roger, poate nu pentru totdeauna, dar sigur pentru alte cîteva discuri. Și apoi? Poate că, în cele din urmă, amorul propriu l-ar fi împins să plece, dar în acest caz n-ar fi pretins niciodată ca numele Pink Floyd să dispară odată cu el, niciodată – cum a pretins, în schimb, Roger, aparent dînd dovadă de egoism și de aroganță, în realitate riscîndu-și reputația printr-un gest de iubire nemaivăzut pînă atunci. Pentru că ținea atît de mult la Pink Floyd, căreia îi oferise totul, încît nu putea să riște să devină altceva, nu putea! Și bine că Dave a educat și crescut un mic Roger în el, altfel firea lui ar fi făcut într-adevăr de nerecunoscut grupul, cum s-a întîmplat întru cîtva cu Genesis cînd au fost preluați de Phil Collins. Gîndiți-vă la muzicienii pe care i-a tras înăuntru, de la Guy Pratt la Phil Manzanera, oameni pe care i-aș vedea mai degrabă într-un grup californian... De altfel, pe cine a dorit pentru ultimul lui album ca solist? Pe David Crosby și Graham Nash! Încă puțin și eram nevoiți să asistăm la Crosby Stills Nash Young & Gilmour....

Roger, în fine, îmbătrînește mai bine. Priviți-i acum, în toiul anilor 2000, și spuneți-mi dacă Roger

nu pare mai tînăr, dacă nu e cel mai exuberant dintre toți, și dacă Dave nu s-a moleșit și nu s-a îngrășat... Cine ar fi zis că va face așa o gușă?

Am fost dur, știu asta. Dar tocmai pentru că-i iubesc pe amîndoi a trebuit să fac o alegere și să resimt sfîșierea pe propria piele. Trebuie s-o faceți și voi.

A cincea interogație
Friedrich Ruhle

În numele tuturor fanilor Pink Floyd din Germania vreau să răspund invitației prietenului francez cu o întrebare: dacă Syd ar fi cel care ar trebui să aleagă, de partea cui ar merge? Trebuie să aflăm, pentru că acolo va trebui apoi să mergem noi toți.

A doua exortație
Yorgos Panafiotis

În calitate de grec, pot foarte bine să spun: astăzi, Eschil ar fi Roger, iar Safo ar fi Dave. Dar este deplasat să întrebăm de partea cui s-ar situa Syd. Ei doi se duc către Syd, doar că merg pe drumuri diferite. Îl țin în viață, fiecare pe partea lui. Puțin ca Pink Anderson și Floyd Council. De aceea refuz să mă aliniez de o parte sau de alta și îi îndemn

pe fanii din toată lumea să facă la fel ca mine, deoarece, așa cum spune ultimul vers din „Hey You“, uniți rezistăm, separați ne prăbușim.

A douăzeci și cincea confesiune
Omul șoarece (6)

Copiii, dragii de ei (copii, ușurel, or fi și ei bătrîiori de-acum), n-au nici cea mai vagă bănuială că, în legătură cu o problemă atît de delicată, numai noi avem dreptul să spunem ceva... Și frumusețea e că unul ca Roger ar spune același lucru despre mine și Nick... Dar v-am spus deja ce cred despre fani și nu vreau să mă repet.

Vreau să spun, în schimb, un lucru care mi-a venit în minte în această dimineață auzind la radio un cîntec al celor de la Beach Boys. Cînd a devenit clar că Syd nu ar fi scos-o la capăt, ideea a fost să nu mai apară în concertele *live*, lăsîndu-l să continue să compună pentru noi, cum făcuse Brian Wilson pentru Boys. Aveam nevoie, credeam noi, numai de un *frontman*, de cineva pe care să-l punem pe scenă în fața publicului și, chiar și după ce a fost angajat Dave, ne-am făcut iluzii că lucrurile ar putea să meargă așa. Abia acum îmi dau seama că dacă pe scenă e un *frontman*, cine compune în umbră e un *rearman* și că a sta în spate e doar primul pas înspre a fi sub pămînt.

A treizeci și șasea mărturie
Mary Waters (2)

Am ascultat cu îngrijorare ce a spus acel Nigel despre filmulețul făcut la Gog Magog Hills și mă simt responsabilă. Syd avea o pasiune pentru locul acela, petrecea acolo după-amiezi întregi, singur sau cu fiul meu, și am aflat de la sora lui că multe dintre tablourile sale, după spusele lui, reprezentau dealurile. Ei bine, mi-e teamă că eu i-am inspirat acea pasiune.

Era o după-amiază de iarnă, cei doi copii abia își terminaseră gustarea și Roger mi-a cerut să le spun o poveste. Mie mi-a venit imediat în minte basmul cu nimfa Granta și pe acela, în mod nefast, l-am povestit. Syd m-a ascultat cu gura deschisă și, din ziua aceea, mi-a cerut de multe alte ori să i-l spun – părea să nu se sature niciodată de el, ca și cum de fiecare dată ar fi descoperit ceva nou. Aici, la Cambridge, toți știu povestea și totuși, nu e dintre cele pe care părinții le-o spun, de bună voie, copiilor. Iar eu, avînd în vedere cum s-a desfășurat viața lui Syd, dacă aș putea să mă întorc înapoi, n-aș mai povesti-o, i-aș lăsa să dea de ea cînd ar fi fost puțin mai măricei...

Dacă nu sînteți din Cambridge, povestea, redusă la esență, e aceasta. Un uriaș monstruos, cu numele Gog Magog, se îndrăgostește de nimfa Granta; ca să scape de el, nimfa se preschimbă în rîu și, de durere, ditamai corpul uriașului se preschimbă în dealurile de nisip. Asta e tot. Granta e vechiul nume al rîului Cam, exact cum Grantebrycge e vechiul nume al orașului Cambridge; rămîne o urmă în Grantchester Meadows, cărora fiul meu

le-a dedicat un cîntec frumos. Spusă așa, pare una dintre metamorfozele lui Ovidiu, iar acest lucru dă de gîndit: pentru că forma este ovidiană, ambianța este anglo-saxonă, dar unul dintre personaje este biblic. Gog Magog se găsește la Ezechiel și în Apocalipsă, unde, în mod evident, reprezintă coșmarul. Uneori pare că este vorba despre un tărîm îndepărtat, alteori despre un popor barbar, alteori despre un prinț sîngeros, dar este coșmarul. Uneori Gog și Magog sînt doi, alteori unul. Dar este coșmarul.

În prima mea intervenție am menționat un cîntec al fiului meu intitulat „Mother". În același cîntec este un vers care te înlemnește, mămica va face reale toate coșmarurile tale... Iată, și dacă aceea am fost eu cumva?

A douăzeci și șasea confesiune
Omul cîine (8)

Oameni simpli, noi bateriștii, stăm acolo în spate, ascunși de tobele noastre și batem cu bețele. Cînd nu cîntăm la baterie, apăsăm accelerația mașinilor noastre de cursă cu aceeași vehemență. Știți cu cine am schimbat mai mult de o mașină? Cu Keith Moon, bateristul de la Who. Știți pe cine am avut coleg în cursa de 24 de ore de la Le Mans? Pe John „Bonzo" Bonham, bateristul de la Zeppelin. Cu Bonzo am rîs pe cinste: mă întreba mereu cum făceam de cîntam împreună cu niște uscățivi, cred și eu, el era obișnuit cu sirena de Robert

Plant care apărea în fața publicului cu pieptul lui dezgolit, lucind de transpirație, cu vocea aia senzuală, mișcările alea, frecîndu-se de microfon, chestii care să-l facă să ezite și pe cel mai convins heterosexual, nu e de mirare că Bonzo rămînea perplex în fața aplombului lui Dave și Roger, practic două statui, începeau și încheiau concertul într-un punct precis al scenei, fără să verse o singură picătură de transpirație, mereu îmbrăcați clasic și sobru, niciodată dezbrăcați... Și apoi, vi-l imaginați pe Dave cîntînd „Black Dog"? Cînd scoate acel faimos „Aah-Aaah, Aah-Aaah"? Lansînd primul „Aah" și apoi întinzînd microfonul spre public ca să provoace marele cor? Nu știți de cîte ori, gîndindu-mă la toate aerele pe care și le dădeau Roger și Dave, mi-a venit să le spun: Voi doi ați fost vreodată tineri? V-ați îmbătat vreodată în viață? Ați văzut cum cîntă Roger Daltrey și Robert Plant? Cum cîntă Pete Townshend și Jimmy Page? N-ați vrea să faceți cîteodată o pagubă în camerele de hotel sau chiar trebuie să le lăsați mereu foarte ordonate, așa cum le-ați găsit? Pentru Dumnezeu, eu știu că, datorită lor, Pink Floyd înseamnă aristocrația, știu că, din punct de vedere conceptual, am fost cei mai mari, dar fizic? În plan animalic am dat ceva? Cunosc atîția oameni pentru care noi și Led Zeppelin sîntem complementari ca mintea și corpul, exact, în realitate, dacă ați observat, fanii respectivi își poartă stimă și respect, vorbiți-le de Genesis sau Rolling Stones, vomită, rostiți numele Deep Purple sau Kiss, se prefac că nu-i știu, dar Floyd-Zeppelin și-a creat o alianță ciudată, întrebați-l pe unul dintre fanii noștri pe cine preferă dintre Who și Dirijabil, nu-și va crede urechilor, apoi, după ce va termina cu rîsul, vă va spune

că Townshend, cu morișca lui, n-are decît să se ascundă în fața lui Page, că Daltrey trebuie să se închine în fața lui Plant, cel mai mare cîntăreț pe care l-a avut vreodată rockul, efectiv nu mai sînt multe de spus, asta și pentru că, în calitate de baterist, deși sînt prieten cu amîndoi, trebuie să adaug că Bonzo era puțin mai bun decît Moon... Însă Moon a fost cel care a inventat numele Led Zeppelin, știați asta? S-a gîndit la un dirijabil de plumb, apoi a deformat *lead* în *led*, fără să se înțeleagă încă de ce... A făcut mișto de noi intitulîndu-și un album de solist *Two Sides of the Moon*, Roger s-a enervat foarte tare, eu am fost cel care l-a potolit... Ce figuri, Moon și Bonzo! Nu pot să mă gîndesc la sfîrșitul lor fără să mă cuprindă neliniștea, morți amîndoi în somn, la scurt timp unul după altul, Keith din cauza unei supradoze de medicamente, Johnny sufocat de voma de la tot alcoolul pe care-l înghițise în seara aceea, el, așa de mare și puternic, să moară ca un nou-născut... Who au continuat și fără Moon, Zeppelin s-a desființat imediat, lucru pe care cineva dintre noi se gîndea să-l facem cînd Syd a înnebunit... Oare face mai rău o nenorocire la începutul sau la sfîrșitul unui grup, eu cred că la sfîrșit, uitați-vă la Beatles, uitați-vă la Stones, toți cu cîte un brav mort la început, dar apoi... cine s-a mai gîndit la ființa aceea care se pulveriza sub pămînt, în întuneric?

A douăzeci și doua lamentație
Archie „Pork“ O’Reilly

În calitate de foarte credincios *roadie* al celor de la Led Zeppelin (am o anumită vîrstă, ei, și?) nu mai pot să tac. Cît s-a vorbit despre Pink Floyd, dreptul lor, dar, dacă vă atingeți de sacrul dirijabil, trebuie să vă informați ceva mai bine... Înainte de toate, numele nu l-a găsit Moon, ci Entwistle, pe modelul Iron Butterfly: Moon s-a limitat să aprobe cu preistoricul lui cap mare. În al doilea rînd, deformarea în Led a fost ideea lui Jimmy Page. Se pare că dacă nu distrugi ceva, demonii nu-ți vor fi favorabili – Procul nu a devenit cumva Procol, Van de Graaff nu a devenit Van Der Graaf, Fluid nu a devenit Floyd? Și dacă era cineva care cunoștea bine aceste mici trucuri, acela era Jimmy, care încă de mic a citit numai chestii ezoterice.

Apoi, iertați-mă, dar dacă tot sînt aici, mai adaug ceva. Ascultîndu-i pe cei care au intervenit, totul e foarte frumos, foarte special, unic: cred și eu, v-ați înșurubat în jurul unui singur subiect, evident că, la un moment dat, subiectul acela devine lumea în sine! Însă dacă deschideți puțin fereastra, iată... cel puțin se văd analogii, dublete... atîtea lucruri frumoase și pe pajiștea vecinului... Să ne înțelegem, trebuie să știi ce fereastră să deschizi, doar n-o poți face la întîmplare, aici, de exemplu, ne aflăm în casa Pink Floyd? Bine, deschizi ferestruica *easy pop* și te-ai ars! O deschizi pe cea *heavy metal*, te arzi din nou! Abba și Iron Maiden, aceeași marfă ieftină dacă în salonul tău sînt cei de la Pink Floyd, dacă în bucătărie se îndoapă cei de la Led... anularea oricărei alte valori, nici nu discut...

Dacă, în schimb, trecem de la o excelență la alta, atunci... de la legendă la legendă... Dacă, de exemplu, aș spune că Jimmy și-a decorat chitara sa Telecaster cu solzi de sticlă artificială care reflectau lumina, exact cum a făcut Syd cu a sa? Am auzit și povești cu dealuri blestemate, cu stafii, cu influențe... Dar, cînd spui că Jimmy era un discipol al lui Aleister Crowley, că toate nenorocirile au început după ce a cumpărat locuința lui Crowley pe malul lacului Loch Ness, spui totul, nu? Așadar, un subiect cam coclit de pudoare, cînd umbra dirijabilului se profilează peste case.

Mai vreți? Jimmy era student la pictură: ca Syd. Avea o casă plutitoare pe Tamisa: ca Gilmour. Cînd era la Yardbirds, a cîntat în *Blow up*, ca Pink Floyd în *Zabriskie Point*: n-aș vrea să greșesc, dar mi se pare că regizorul a fost același, un nume de genul Antoniazzi. Jimmy și-a început adevărata lui carieră mai întîi secondînd, apoi înlocuindu-l pe Jeff Beck de la Yardbirds, exact cum un anume Gilmour a făcut cu un anume Barrett: cu diferența că Beck îl înlocuise deja pe Eric Clapton, ca să vezi, întotdeauna *e mors tua vita mea*...

Și apoi o observație medoto.... metodosofică... cum dracu' se spune? Oricum, despre asta e vorba: e ușor să vezi lucrurile de la sfîrșit, ți se pare că destinul este evident de la început, sculptat cu litere de foc în piatră, astfel, cei aleși au imediat o lumină specială, iar cine se oprește din drum ți se pare un amărît, un sinucigaș – cum, ești în barca gloriei și cobori? Mă gîndeam ascultînd toate poveștile voastre despre primii colegi ai celor de la Pink Floyd, cînd încă nu se chemau Pink Floyd... Se realizează un film foarte dramatic, un film în care totul este fatal, o întîlnire, un cuvînt spus

la întîmplare... Astfel, cine ajunge la glorie, ajunge acolo pentru că trebuia, pentru că era special, și noi, de jos, îl adorăm... Nici nu ne trece prin cap gîndul că ceva putea să meargă diferit, dacă ne trece, îl respingem indignați.... Dar gîndiți-vă la toți cei care au făcut parte din grupurile lui Barret sau ale lui Gilmour și care s-au pierdut pe drum, să ne punem în locul lor... Dacă eu, acum, v-aș înșira toate grupurile în care au fost cei de la Led, separat, înainte să se unească, dacă v-aș spune toate numele tuturor celor care au cîntat cu ei, nu m-ați crede... Dacă ne gîndim că era de-ajuns un fleac pentru ca în dirijabil să urce lume de calibrul lui Rod Stewart, al lui Steve Winwood, al lui Joe Cocker, al lui Steve Marriott, dacă a fost un moment în care Moon și Entwistle voiau să-i părăsească pe cei de la Who ca să se alăture lui Jimmy... Înțelegeți și voi, n-ar fi existat Traffic, istoria lui Small Faces și Who ar fi fost incompletă, atingi o bucată din marele castel și marele castel dispare, este un altul, absurd, cumplit și absurd...

A șasea interogație
David Gale (4)

Dar cine conduce această discuție? Cine le-a dat cuvîntul fanilor? Mai întîi au folosit aceste spații ca să-și încheie socotelile, dar erau socoteli care îi priveau, totuși, pe cei de la Pink Floyd: acum, în schimb, se vorbește despre cu totul altceva, mă întreb cu permisiunea cui? Ați observat, de asemenea,

că, în prealabil, conversația se desfășurase democratic, într-o alternanță corectă de glasuri și păreri, în timp ce acum uzurpatorii monopolizează tribuna. Ridic deci un protest formal pe lîngă organele însărcinate să garanteze corecta desfășurare a anchetei.

Al doisprezecelea raport
Telegrama lui Roger Waters

Către domnii Gilmour David, Mason Nicholas, Wright Richard, Gale David

A se lăsa cuvîntul fanilor STOP A se susține tema Zeppelin STOP Mai puține discursuri Floyd, mai mult Floyd STOP

Waters

A treizeci și șaptea mărturie
David Gale (5)

Convenabil, fără îndoială... Chiar aș vrea să știu ce încearcă Waters să ascundă... Dacă e ceva ce-i privește pe cei de la Pink Floyd, treaba lor, dar dacă îl privește pe Syd sau și pe Syd... Waters este un artist minunat, nu se poate comporta ca un funcționar orwellian... Gilmour n-a mai luat

cuvîntul de ceva vreme, Mason a pilotat discuția spre Led Zeppelin... Wright e ca și cum ar fi mereu în barca lui, o fi în barcă pentru eternitate... Familia e ce e... Despre fani, nici măcar nu vreau să vorbesc... Singura cale cred că e să mergem mai în adîncime cu Syd... să nu renunțăm... să recuperăm amintirile pierdute pe drum, este o invitație oficială către prieteni... Mie, de exemplu, mi-a venit în minte un lucru, atît de trist, că poate de aceea îl uitasem... Începutul lui ’68, Syd părăsește în sfîrșit bordelul ăla de pe Cromwell Road și se mută pe Egerton Court, în apartamentul lui Storm Thorgerson... Storm îl găzduia deja pe Aubrey Powell, cu care va proiecta aproape toate coperțile celor de la Pink Floyd, și pe Mick Rock, plus un alt tip despre care nu știu nimic. Cine știe dacă nu cumva locuind cu Storm, Syd se simțea mai aproape de colegii lui, în orice caz, căderea lui nu s-a oprit. Într-o zi, mă duc să-l vizitez, dar în casă nu sînt decît ceilalți trei care joacă cărți. Îmi pun de băut și observ partida o vreme, apoi aud niște lovituri, ca și cum ar bate cineva într-un perete de lemn. Cineva care face lucrări într-un apartament vecin, mă gîndesc: de altfel, ceilalți continuă să joace ca și cum nimic nu s-a fi întîmplat. După puțin timp, loviturile se reiau, mai puternice. De data aceasta am impresia că vin din apartamentul lui Storm și întreb dacă e vreun muncitor prin casă. Răspunde Powell: „Nu, e Syd într-una dintre călătoriile lui urîte“. Îl închiseseră într-un dulap.

Am aflat că nu era prima oară, astfel l-am luat pe Syd și l-am dus la Duggie.

Duggie, ești rugat să vorbești.

A treizeci și opta mărturie
Douglas Field

Vorbesc numai pentru că nu mi-ar folosi la nimic să tac, oricum, toți știu că locuiesc în apartamentul celebrei fotografii de pe *Madcap*. Bineînțeles, am acoperit acele dungi oribile roșii și albastre pictate de Syd, dar casa e tot aceeași, Wetherby Mansion 29 pe Earl's Court Square. De la sfîrșitul lui '68, pentru aproape un an, am împărțit-o cu Syd sau, mai bine zis, cu Syd și toți neghiobii pe care-i tîra după el. Ne-au distrus relația: eu nu voiam străini, el promitea că vor sta numai o noapte și ăia se instalau pentru două săptămîni... Astfel, casa era împărțită în două: partea curată și ordonată unde locuiam eu, iar haosul unde locuia el. Zona critică era bucătăria: nu aveți idee despre lucrurile pe care Syd le-a lăsat să ardă, e într-adevăr un miracol că n-am luat foc cu toții.

Cînd era singur, Syd petrecea zile întregi în camera lui, întins pe pat. Camera lui era lîngă atelierul meu. N-aș ști să vă spun cum, dar, în timp ce pictam, eu știam că dincolo de peretele acela Syd era treaz și se uita în tavan. Aș fi putut să-i fac portretul, oricum, imaginea era clară: ca și cum peretele acela ar fi fost transparent. Uneori se întîmpla, fără să-mi dau seama, să pictez forme ciudate, dar eu nu sînt unul dintre acei pictori impulsivi care se lasă duși de mînă, eu proiectez, fac schițe și desene pregătitoare, așadar, cînd se întîmpla, rămîneam năucit, numai după o vreme m-am gîndit că ar putea să-mi trimită el formele acelea... Cert este că imediat ce Syd a plecat, fenomenul ciudat a încetat și eu am respirat ușurat.

Pentru că imaginile alea parcă erau slobozite de Francis Bacon și dacă există o pictură care mă terorizează, a lui e.

A treizeci și noua mărturie
Jeremy Chanceling

Tehnica, deci... Chitarele lui Dave... Ca inginer-șef de sunet pentru *The Division Bell* pot să mă limitez la a spune ce se găsea în Astoria la jumătatea anilor ’90. Astoria, pentru cine nu știe, este marea casă plutitoare transformată de Dave într-unul dintre cele mai sofisticate studiouri de înregistrări văzute de mine. Acolo este un salon, încrustat tot în lemn vechi, numai pentru chitare.

Șapte chitare clasice printre care una mare andaluză, plus două chitare flamenco; vreo cincisprezece chitare acustice printre care o Martin Dreadnought (mai precis o D35), o Levin, trei Ovation Legend (dintre care una electrică), o Gibson Everly Brothers, o Gibson J200 Celebrity și o Martin cu 12 corzi (cea cu care a improvizat cele patru note faimoase din „Shine on...“); două chitare rezonator Dobro; patru chitare semiacustice, printre care o Epiphone Emperor și o Rickenbacker; treisprezece chitare electrice și, cu precizie, două Gibson Les Paul, două Gretsch (una White Falcon și una Penguin), o Fender Esquire, două Fender Telecaster (din care una cu numele precedent Broadcaster) și șase Stratocaster, dintre care una este numărul 001 din seria limitată White-Gold Mary Kaye, una dintre

piesele cele mai apreciate din lume alături de D45 a lui Hendrix; în fine, o Fender *lap steel* și, cu condiția să poată fi considerate chitare, două Fender *pedal steel*, una 1000 și una 2000.

P. S. Clive Metcalf îi atribuie lui Syd o Telecaster Esquire. În realitate, Esquire a fost prima Fender pusă pe piață (1950). Anul următor, Leo Fender s-a gîndit să adauge un al doilea *pick-up*: această nouă chitară, identică în rest cu Esquire, a fost denumită Broadcaster, dar Gretsch l-a dat în judecată pentru că înregistrase deja numele acela. Pentru cîteva luni, deci, Fender a pus în vînzare acel instrument fără nume. Astăzi, acele rare exemplare sînt indicate ca „Nocaster". La sfîrșitul lui '51 a fost ales numele Telecaster: și pentru că cea cu două *pick-up*-uri a avut mai mult noroc decît celălalt model, Esquire a ajuns să fie considerată de cei mai mulți o variantă de Telecaster.

Deci, să corecteze și amicul O'Reilly: Jimmy Page a decorat o Telecaster, dar Syd a decorat o Esquire.

Al treisprezecelea raport
Inside Out

Am muncit sub căpitani severi. Nebunul căpitan Barrett a fost primul; ochii lui aprinși de legende cu comori și viziuni ciudate aproape ne-au dus la dezastru, pînă cînd o răscoală ne-a pus sub comanda Crudului Căpitan Waters... Ca urmare,

Waters va coborî nepăsător puntea ca să fie înlocuit de Expertul Lup de Mare Gilmour. În timpul tuturor acestor aventuri, în ciuda unor neîncetate promisiuni de înaintare în grad, am rămas mereu Bucătarul de Bord.[1]

A patruzecea mărturie
Peter Dockley (2)

Dacă criteriul este originalitatea contribuitorilor, atunci cuvîntul îmi revine de drept. Sînt cel care a înșirat destul de multe dintre animalele (nu toate, nu toate!) convocate de Pink Floyd în opera lor. Deschisesem drumul, dar nimeni nu m-a urmat. Ei, sigur n-oi fi eu cel care trebuie să spună ce înseamnă toate acele animale. Prefer să deschid un alt drum.

Băieții aceștia au produs o muzică inconfundabilă, cu concursul oricărui tip de zgomot: bătăi de inimă, ciripituri, murmure, rîsete, orăcăituri, zgomote de automobile, de elicoptere, de mașini de spălat, de case de marcat, uși trîntite, pași, țăcănituri, voci de jurnaliști sportivi, anunțuri publicitare, unde radio stridente, scîncete, sfîrîituri de ouă și bacon în tigaie, schelălăieli, șuierat de vînt, gîfîieli, tunete, sunete de monede, ropote de apă, explozii, prăbușiri, foșnet de frunze... Ascultați

---

1. N. Mason, *Inside Out. La prima autobiografia dei Pink Floyd*, Milano, Rizzoli, 2007, *P.S.* la a doua ediție, p. 346 (n. a.).

albumele lui Roger după ce a plecat: recursul la toate aceste surse sonore extramuzicale poate fi trăsătura care-l ține legat de Pink Floyd. Și deci, încă o dată, trebuie să ne întrebăm: de ce? Este evident că nu e vorba de o formă de realism mimetic, așa cum cred că se poate exclude o intenție alienantă, antimelodică sau anticlasică ce se dorește presupusă. Și atunci? Ne găsim în fața unei manifestări reiterate a unui sentiment panteistic al naturii? Ce oroare, nici măcar nu vreau să mă gîndesc! În fața ideii că totul este, din punct de vedere muzical, fatidic și că ține numai de deschiderea către ascultare? Mă înfior la parfumul dulceag al *new-age*-ului pe care această explicație ar purta-o cu sine... Nu, nu, este urgent să ne gîndim la Pink Floyd ca la niște aspiratoare-sugătoare de sunete, o formație de vampiri acustici... În fond, nu este ceea ce a făcut la început Syd cu numele lui Pink și cu numele lui Floyd? Dar nu e obligația mea să dau răspunsuri, eu vreau să fiu aici ca să vă fac să vă gîndiți.

A patruzeci și una mărturie
Jeff Brigham Jr.

Bună ziua tuturor, mă numesc Jeffrey Nicholas Brigham Jr. și, la fel ca tatăl meu, predau Istorie la Peabody College din Oxford. Spre deosebire de tatăl meu, însă, nu m-am oprit la Britten, de aceea știu despre ce vorbim.

Domnul Gordon, în mod sigur mult mai informat decît mine, dată intimitatea lui cu Syd Barrett, cel puțin o dată a fost cam inexact. A vorbit despre filmul pe care Storm Thorgerson l-a turnat pentru „Shine on You Crazy Diamond“, în 1994, cînd în turneul cu *The Division Bell* cei de la Pink Floyd interpretau chiar și întreaga secvență din *Dark Side of the Moon*. Astăzi, toate scurtmetrajele realizate cu acea ocazie se pot vedea pe dvd-ul *Pulse*, fie ca parte integrală a spectacolului, fie ca filme de sine stătătoare. M-am dus să văd filmul cu „Shine on...“ și am avut un șoc: deoarece „controfigura lui Syd“, despre care vorbește Gordon (în realitate, puțin mai mult decît un copil), nu trece un prag metafizic în mijlocul cîmpiei: intră, în schimb, într-un loc care nu e unul oarecare, ci un loc pe care noi, istoricii, îl cunoaștem foarte bine, deși evităm, în general, să ne ocupăm de el.

Știți ce este Syon House? Este o vastă și articulată clădire în Syon Park, la Brentford, ce corespunde fostei proprietăți imense a Ducelui de Northumberland, la vest de Londra. Partea ei cea mai spectaculoasă este o seră enormă construită, spre 1825, de Charles Fowler. Dacă vă uitați bine la ea, veți înțelege cît s-a inspirat Paxton pentru al său Crystal Palace. În punctul precis în care sera își înalță eleganta sa boltă centrală se ridica, odată, abația din Syon, în interiorul căreia, în timpul unei furtuni, în drum spre Westminster, la Windsor, a fost pus la adăpost trupul neînsuflețit al lui Henric al VIII-lea. După cum se știe, acel suveran teribil desființase ordinele monastice, atrăgînd asupra sa toate anatemele și profețiile funeste. Conform uneia dintre ele, apărută în mediul franciscan, cîinii din infern ar fi lins sîngele suveranului

chiar într-una dintre abațiile de el profanate. Ei bine, dimineața, oamenii din cortegiul funerar au găsit gărzile dormind și, cînd au intrat în camera unde era ținut sicriul, s-au trezit în fața acestui spectacol: patru cîini mari negri lingeau sîngele ce picura din cadavru; conform altei versiuni, cîinii ar fi devorat o parte din membrele regale, nelăsînd prea mult de îngropat...

Deci, mă întreb: Storm Thorgerson a ales locul acela pentru că-i știa istoria sau a fost o întîmplare? Din obișnuință, istoricii nu cred în întîmplare, toți știu asta, și, de fapt, cum continuă filmul? Explicînd natura blestemată a acelui loc, un loc în care intrînd înseamnă să te prăbușești, să-ți pierzi sufletul, să cunoști Răul... Intră acolo copilul Syd și imediat e înconjurat de o mulțime de hipioți care nu au nimic floral în privire: îl abat de la drumul drept oferindu-i spineli și doze de acid, după care, cu un coif de miner care ar vrea să sugereze curiozitatea ingenuă, copilul se aruncă într-o baltă: imediat apoi îl vedem aruncîndu-se din nou de pe o trambulină foarte înaltă într-o piscină a cărei apă este acoperită de flori roz; se aruncă, ignorantul, și în apă este înșfăcat de o dublură a sa care-l strangulează făcîndu-l să cadă prin lumi suprarealiste, pînă cînd, deja adult, se regăsește pe fundul uscat al piscinei, ținînd în mînă un șpaclu de om de serviciu... Totul prea didactic, cred: florile roz care fac aluzie la formația sa, dubla crimă care reprezintă impulsul său autodistructiv, scenariile suprarealiste care corespund nebuniei, în fine, piscina uscată care este viața lipsită de afecțiune a alienatului... Dar, dacă ne gîndim că, tînăr, Syd era un rege, frumos,

iubit și curtat de toți, nu putem să nu ne gîndim la Henric al VIII-lea, care a fost sfîșiat de patru cîini, numărul celor de la Pink Floyd...

A patruzeci și doua mărturie
David Gale (6)

Îi mulțumesc profesorului Brigham în numele tuturor celor care l-au iubit pe Syd. Sîngele lui Henric al VIII-lea mi-a reamintit de un cîntec scris de Roger pentru *Radio K.A.O.S.*, un album-concept concentrat pe figura lui Billy, un fel de vegetală al cărei canal de comunicare cu lumea este un creier ce funcționează ca un aparat de emisie-recepție de unde radio. Cîntecul se numește „Sunset Trip“ și în el Billy spune că stă într-un canion cu spatele la mare și că un dragon roșu sîngeriu îl cheamă înapoi, spre dealurile negre... Atunci, pe lîngă elocvența sinistră a acelui „trip“, noi avem și aici divorțul de apa care însuflețește; avem monstrul de sînge care-l domină și îl cheamă; avem infernul lui personal, acele dealuri negre care nu pot să nu evoce Gog Magog Hills și care, mai ales, conțin un joc de cuvinte semnificativ din moment ce Blackhill Enterprises era societatea lui Jenner și a lui King... Cînd nu vrei să te gîndești la întunericul din pivnița casei de pe Hills Road...

Bietul Roger, mă înfior gîndindu-mă la ce furtuni îi agită mintea ca să scrie astfel de texte după atîția ani, texte care nu se desprind de acel eveniment obscur, de acel eveniment stacojiu...

A treia exortație
Nemăsuratul Ego al lui Roger Waters

Sînt nemăsuratul Ego al lui Roger Waters și vă somez să nu-l compătimiți, căci chiar nu este cazul. Credeți-mă.

Vă somez, de asemenea, să nu-i atribuiți vini care sînt ale mele. Vini, desigur, în limbajul vostru, nefericiților, pentru că în lumea noastră este vorba, în schimb, de merite evidente.

A patruzeci și treia mărturie
Donald Barrett

Fratele meu și sora mea și, de asemenea, soțul ei au uitat să spună că celebra pivniță a lui Syd era atît de joasă, că nu puteai sta în picioare acolo decît încovoiat de mijloc: nu știu cum a putut să reziste Syd atîta timp, pentru că nici pivnița din St Margaret Square nu era mai înaltă.

Oricum, dacă e pe-așa, Alan a trecut sub tăcere multe alte lucruri. De exemplu, că Syd rîdea mereu de el, încă de pe vremea cînd abia știa să vorbească... Aveți în minte bucata aceea foarte ciudată de pe partea B a lui *Atom Heart Mother* intitulată „Alan's Psychedelic Breakfast“? Aceea în care se aud chibrituri care se aprind, ouă și slănină care sfîrîie, lichide vărsate, voci care spun „toast“, „coffee“, „marmalade“? Toți spun că Alan din titlu este Alan Styles și nu cred că cei de la Pink Floyd

au dezmințit vreodată acest zvon. Dar eu știu, pentru că eram acolo, că atunci cînd ne adunam dimineața cu toții la micul dejun, Roger, adică micul Syd, rîdea de Alan imitîndu-i gesturile și sunetele: zgomotul pe care-l făcea cînd sufla în laptele prea cald și-l bea, modul lui de a plesni din buze, foșnetul fulgilor de porumb în ceașca lui... Și ce se mai enerva, Alan! Cu cît se enerva mai mult, cu atît Syd îl imita mai mult, a încasat și cîteva pălmoaie pentru asta...

Apoi... iată... odată s-a întîmplat un mare tărăboi, tata trăia încă, deci era sigur înainte de '62... Dar Roger era puțin mai mare decît un băiețel, deci o fi fost spre '59 sau '60, nu mai mult... A fost o scenă îngrozitoare, mama noastră care coboară scara în fugă ținînd în mînă un caiet și agitîndu-l prin aer ca pe ceva dezgustător... Voia ca tata să-l răsfoiască atunci, pe loc și, cu dezgustul schițat pe chip, căuta, în mod evident, să-i sugereze reacția... Roger stătea lîngă cămin și nu spunea nimic, dar noi, toți frații, știam că era vorba despre el. Ne-am întins peste tata, așezat în fotoliu, ca să vedem cu ochii noștri: avea în mînă un caiet negru plin cu scrisul lui Roger, dar nu era un jurnal, cu atît mai puțin notițe de la școală. Era un lung și neîntrerupt discurs pe care, pe vreo sută de pagini, Roger îl adresa propriului sînge. Și titlul era „My Blood Red, Oh, Listen". Cînd tata l-a întrebat ce însemna chestia aia, Roger a explicat, cu cea mai mare naturalețe, că sîngele are o memorie formidabilă și că tot ce i se spune rămîne ca tipărit într-o carte. „Chiar și dacă tatăl tău aruncă acum caietul acesta în foc?", a spus mama, la care Syd, fără măcar să se uite la ea, a observat că tata avea chef să-l citească înainte să-l distrugă. S-a

iscat o ceartă între părinții noștri care ne-a făcut să fugim în camerele noastre. Nu-mi amintesc dacă Roger a venit cu noi: știu doar că atunci cînd ne-am reîntîlnit cu toții la cină, nimeni n-a mai pomenit de caietul acela.

I l-am menționat eu, după mulți ani, unui foarte apropiat prieten al lui Roger, David Gale. Cînd i-am povestit episodul, s-a albit la față și mi-a destăinuit că acele cuvinte, „my blood red, oh, listen", erau într-un cîntec de-al lui Syd intitulat „It Is Obvious", unul dintre cele mai cumplite, mi-a spus.

A patruzeci și patra mărturie
Jon Carin

Am un nume urît, știu (dar vă destăinui un secret: și al doilea nume al lui Gilmour este Jon, fără „h"). Cînt la clape și destinul a făcut să se intersecteze experiența mea pămînteană cu cea a celor de la Pink Floyd, care numai pămînteană nu e. În '85, am cîntat cu Dave la Live Aid, între '87 și '88 i-am fost alături lui Rick în *A Momentary Lapse of Reason* și în turneul care a urmat; la fel și între '94 și '95, pentru *The Division Bell*. În '99 și 2000 am participat, în schimb, la turneul cu *In the Flesh* alături de Roger, ceea ce nu m-a împiedicat, șase ani mai tîrziu, să fiu rechemat de Dave pentru albumul și turneul *On an Island*... Deci, se poate spune că am cîntat în locul lui Rick și împreună cu Rick, pentru Dave și pentru Roger, și dacă sînt unii care mă fac curvă, demonstrează

numai că nu știu nimic despre noi, *sessionmen*, despre înnăscuta noastră gentilețe sufletească...

Dar nu vreau să vorbesc despre mine. Vreau să vă fac să reflectați în legătură cu cît este de bizar, pentru un muzician, să-și audă propria parte încredințată altuia. Bineînțeles, pentru cei de la Pink Floyd totul a început cu adio-ul lui Roger... Să-l luăm chiar pe Roger: îi șuieră lui Dave că nu vor face niciodată discul acela, în schimb, nu numai că „discul acela“ apare, dar dacă Roger, travestit corespunzător, s-ar fi amestecat în publicul acelui turneu, ar fi putut să-și asculte foștii colegi interpretînd, pe deasupra, și cîteva cîntece scrise de el, vreau să spun *cîntate* de el pe vremuri. Și cine le cînta acum? Cine cînta, în locul lui, „Another Brick in the Wall part 2“ sau „Run Like Hell“? Păi, Dave, evident, marele adversar! Care, probabil, a prins gustul, dacă în turneul cu *Division Bell*, pe lîngă acele două cîntece, a adăugat, nici mai mult nici mai puțin, „Brain Damage“ și „Eclipse“, dipticul cu care Roger își pusese amprenta pe *Dark Side*! Și nici măcar nu era nevoie să se strecoare la concertele lor, dat fiind că acele turnee au fost apoi documentate în *A Delicate Sound of Thunder* și în *Pulse*... Între aceste două momente se plasează primul contraatac al lui Roger, care nu lasă să-i scape ocazia unui gigantic spectacol cu *The Wall* la Berlin, pe 21 iulie 1990. În fața a aproape două milioane de persoane, fără să socotim jumătatea de miliard din fața televizoarelor din întreaga lume, Roger propune o versiune a spectacolului în care tot ce-i aparținea lui Dave este sistematic împărțit între mulți artiști. Numai un naiv s-ar putea gîndi la o formă de tribut: în realitate, făcînd astfel,

Roger vrea să demonstreze impersonalitatea lui Dave, tranzitivitatea lui, posibilitatea de a fi înlocuit de nu contează cine. Astfel, „Young Lust“ este cîntat de idolul puștoaicelor, Bryan Adams, „Hey You“ de aproape necunoscutul Paul Carrack și „Goodbye Blue Sky“ de-a dreptul de o Joni Mitchell mumificată! După zece ani, purtîndu-și orgolios prin lume al său „turneu fără disc“, Roger dă replica la albumul *Pulse*. Acum urmează un alt drum, adică două: fie cîntă, cu îndrăzneală, caii de bătaie ai lui Dave („Time“, „Shine on...“, „Wish“, chestie care însemna să ai un mare tupeu!) sau, cu un afront implicit, le încredințează oamenilor săi, astfel că, Doyle Bramhall interpretează monumente ca „Breathe“ și „Money“, în timp ce subsemnatul transpiră șapte cămăși ca să fie la înălțimea interminabilului „Dogs“. Capodopera lor, însă, este „Comfortably Numb“. E corect, pentru că este unul dintre cele mai frumoase cîntece ale celor de la Pink Floyd, pentru că au scris-o în doi și pentru că în doi au cîntat-o, Roger prima și a treia strofă, Dave a doua și a patra. Ei bine, iată ce reușesc să facă. În ’88, Dave cîntă părțile lui, încredințîndu-le pe ale lui Roger unui absurd trio format din Rick, Guy Pratt și eu. În ’90, la Berlin, Roger le cîntă pe ale lui, încredințîndu-le pe ale lui Dave îmbătrînitului Van Morrison. În ’95, Dave cîntă părțile pare, confirmînd trioul pe părțile impare. În 2000, Roger cîntă părțile impare, lăsîndu-i părțile pare lui Doyle Bramhall. În 2006, în fine, pe parcursul turneului cu *On an Island*, Dave încredințează părțile impare unui Rick semiafon, cu excepția duetului cu David Bowie la Royal Albert Hall, fără să uite să sublinieze că, pentru prima

dată, întregul cîntec a fost interpretat „de un David“...

Pînă aici o confruntare de voci și, chiar dacă ușor infantil, a fost o confruntare frumoasă. Dar dacă trecem la instrumente, pentru Roger lucrurile stau rău. Deoarece chitara lui Dave nu este o chitară oarecare: este chitara lui Dave. Astfel, ca să o egaleze, bietul Roger îi pune pe Doyle Bramhall și pe Snowy White împreună, Doyle la chitara electrică și Snowy la acustică; pînă la a ajunge, lucru care seamănă, foarte de aproape, cu o lovitură de ciocan în propriile testicule, să împartă în două legendarul solo al lui Dave din „Comfortably Numb“, încredințînd o bucată lui Doyle și alta lui Snowy... Ca să nu vorbim de participarea acelui frumos individ Richard Difonzo... La rîndul lui, Dave are o sarcină foarte ușoară: după ce a încercat inițial cu Tony Levin, îl alege pe pungașul acela de Guy Pratt (devenit între timp ginerele lui Rick) și timp de douăzeci de ani îl pune să interpreteze toate părțile lui Roger, dar chiar pe toate.

Credeți că s-a terminat? Nici gînd. Pentru că în războiul lor la distanță, cei doi campioni simt nevoia să potențeze întreaga formație ca și cum ar fi un arsenal. Astfel, Dave, treptat, îi alătură lui Rick alți tipi care cîntă la clape, pe Bob Ezrin, pe mine, și, cînd nu cîntă la saxofon, pînă și pe Dick Parry, în timp ce alături de Nick se află, din cînd în cînd, Carmine Appice, Jim Keltner și Gary Wallis: vă jur că, în unele seri, am ajuns la nebunia de a avea pe scenă, simultan, trei baterii și trei claviaturi... În ce-l privește pe Roger, după ce m-a pus în locul lui Rick, mi-l aduce pe Andy Wallace, așa cum, după ce l-a înlocuit pe Nick mai întîi

cu Graham Broad și apoi cu Steve Di Stanislao, profită de orice ocazie ca să-l cheme *alături de ei* pe același Nick: o nebunie! Numai unul ca Nick putea să dea o tură completă și să reintre ca majordomul unui uzurpator, el, care era unul dintre părinții fondatori! Dar semnul stării proaste, semnul real, este că ei înșiși, *ei doi* vreau să spun, simt nevoia cumplită de a se dubla: astfel, Dave, erezie de neconceput, admite uneori pe scenă, în chip de clone, mai întîi pe Tim Renwick, apoi, vai de noi!, pe Phil Manzanera, exact cum, în anul 2000, Roger, poate ca să stabilească o simetrie cu perechea Bramhall-White, vrea alături de el un alt basist, indescifrabilul Andy Fairweather-Low...

În fine, o foarte mare zăpăceală și o foarte mare tristețe pentru cei pentru care rămîne neschimbată ontologica diferență dintre Pink Floyd și toți ceilalți. Pentru aceștia, Dave și Roger vor fi mereu împreună dincolo de alianțele ocazionale cu profesioniștii lipsiți de pasiune ca mine, oricît de bine încerc eu să-mi fac treaba. Și știau și ei că acest război mai mult îi unea decît îi despărțea și că, avînd în vedere cum decurseseră lucrurile, modul cel mai bun de a rămîne uniți era să continue să-și facă în ciudă. Și fanii o știau: știau că cei doi nu puteau să trăiască unul fără altul, știau că Pink Floyd nu se despărțiseră niciodată și, în sfîrșit, știau, nu toți, dar unii știau, că baletul acela extenuant era pentru Syd.

A douăzeci și șaptea confesiune
Omul cîine (9)

Ceea ce tocmai ați auzit este adevărat, din păcate. În 2006, pentru turneul *On an Island* încheiat triumfal la Gdańsk, în italiană Danzica, imensul spațiu al șantierelor navale al ambiguului Wałęsa, iată, tot anul Dave a cîntat cu o formație în care era Rick, dar nu Nick... Înlocuit de obscurul Steve Di Stanislao, dar asta nu-i nimic... M-am întrebat de ce și am ajuns la o concluzie: cu Rick și cu mine se declanșa, automat, numele, a *n*-a întoarcere a eternei formații Pink Floyd... În schimb, Dave se vedea de-acum solist, recuperarea lui Rick era ceva mai mult decît un gest datorat, după intransigențele lui Roger... În plus, lui Rick îi fusese pus alături chiar Carin, deci, se poate foarte bine spune un Rick înjumătățit... Încercați să pătrundeți în mintea lui Dave: în ultimii ani, Roger nu făcuse altceva decît să cînte în fiecare seară în alt oraș, șapte seri pe săptămînă timp de aproape trei ani, numai un bizon ca el ar fi reușit... Dave, în schimb, nu plecase în turnee de pe vremea lui *Pulse* și, oricum, purta cu sine numele formației Pink Floyd: logic, deci, că sosise sezonul Gilmour contra Waters, duelîndu-se coarne în coarne... Demis, la vremea lui, de Waters, Rick putea să fie cu toată pioșenia reprimit de Dave, eu aș fi oscilat între amîndoi ca un hopa-mitică, realitatea e că primadonele noastre își atinseseră, în sfîrșit, vechea țintă: să se înconjoare de *sessionmen* interșanjabili pentru a străluci în singurătate, eu cînt împotriva ta, tu cînți împotriva mea, fiecare în fața celuilalt... Lumea despicată în două, jumătate-Roger... jumătate-Dave...

Într-adevăr, foarte frumoasă și dramatică vechea rană a cosmosului... Da, să strălucească în singurătate... Păcat pentru ei că singuri cu adevărat nu vor putea fi niciodată, pentru că, alături de ei, este întotdeauna el, care-i unește de la distanță ca un obscen cordon ombilical, îi unește... oh, și încă cum...

A douăzeci și treia lamentație din lumea de dincolo
Stanley Kubrick (2)

V-am spus deja cît mi-a părut de rău că nu m-am înțeles cu Pink Floyd pentru a mea *Odisee spațială*. Nu v-am spus însă că, după doi ani, i-am căutat și pentru *Portocala mecanică*: nu mă veți crede, dar și atunci m-au refuzat! Sau, mai bine zis, Roger Waters a fost cel care mi-a spus că în acea perioadă aveau prea multe angajamente: astfel, i-au răspuns de două ori da lui Barbet Schroeder și de două ori nu lui Stanley Kubrick... Să tragi concluzia că băieții aceia n-au înțeles niciodată nimic din cinema ar fi prea ușor. Oricum stau lucrurile, orgoliosul Mr. Waters a avut parte de Canossa lui. După cîțiva ani, mi-a cerut voie să insereze vocea lui Hal 9000 într-un cîntec: credeți că i-am dat-o? Să se descurce singur, a fost deja mult că i-am oferit personajul și cîteva replici din acel discurs memorabil. Dar a trebuit să le rostească el, replicile... Și-apoi, nimeni nu-mi scoate din cap că ținea atît de mult la asta numai pentru că Hal 9000

se adresează unui astronaut pe care-l cheamă ca pe Mr. Gilmour, ascultați din nou întregul discurs și spuneți-mi dacă nu pare un apel al lui Mr. Waters către vechiul lui coleg ca să renunțe la ideea de a ține în viață Pink Floyd, spuneți-mi dacă nu pare că fiecare frază se referă la istoria lor:

„Just what do you think you're doing, Dave? Dave… I really think I'm entitled to an answer to that question. I know everything hasn't been quite right with me, but I can assure you now very confidently that it's going to be all right again. I feel much better now. I really do. Look, Dave… I can see you're really upset about this. I honestly think you ought to sit down calmly, take a stress pill and think things over. I know I've made some very poor decisions recently, but I can give you any complete assurance that my work will be back to normal. I've still got the greatest enthusiasm and confidence in the mission and I want to help you. Dave… stop. Stop, will you? Stop, Dave. Will you stop, Dave? Stop, Dave. I'm afraid. I'm afraid, Dave. Dave, my mind is going. I can feel it. I can feel it. My mind is going, there is no question about it. I can feel it. I can feel it. I can feel it. I'm… afraid...“[1]

---

1. Ce crezi că faci, Dave? Dave... Chiar cred că am dreptul să primesc un răspuns la întrebarea asta. Știu că n-am fost în apele mele, dar te asigur cu toată încrederea că va fi totul bine din nou. Mă simt mult mai bine acum. Chiar mă simt. Uite, Dave... Îmi dau seama că ești foarte supărat din cauza asta. Aș zice că e momentul să iei loc, să te liniștești, să iei o pastilă antistres și să te gîndești încă o dată la toate lucrurile astea. Știu că am făcut niște alegeri foarte proaste în ultimul timp, dar îți dau toate asigurările că munca mea va reveni la normal. Încă sînt plin de entuziasm și am cea mai mare încredere

Will you stop, Dave? Ah, ah! Însă... N-aș fi cinstit dacă n-aș recunoaște că am regretat, am ascultat cîntecul acela și vocea originală a lui Hal s-ar fi potrivit foarte bine, printre altele mi s-a spus că în timpul concertului se proiecta pe un ecran imaginea unei maimuțe care lansează un os în spațiu, în fond după douăzeci și cinci de ani a fost un omagiu drăguț... Oricum dacă Mr. Waters mă aude, să știe că de-acum înainte va putea să folosească vocea lui Hal...

Rog, do you hear me? Do you hear me, Rog?

Al paisprezecelea raport
Tratat de gemologie generală

§ 419. DIAMANT NEBUN

Se numește „Diamant nebun" un diamant de o puritate extraordinară, tăiat astfel încît să nu se limiteze la a reflecta lumina care cade pe el, dar să captureze și lumina difuză în mediul înconjurător. Această lumină nu este reflectată, ci este absorbită în interiorul diamantului, unde rămîne în formă concentrată și punctiformă, atingînd uneori o intensitate mai mare de 400 de f/angst. Ochiul uman nu poate percepe această nouă sursă luminoasă, mai ales cînd diamantul se află în condiția

---

în misiunea noastră și vreau să te ajut. Dave... oprește-te. Oprește-te. Vrei să te oprești? Oprește-te, Dave. De ce nu te oprești? Dave? Oprește-te, Dave. Mi-e frică. Mi-e frică, Dave. Dave, îmi pierd mințile. O simt. O simt. Îmi pierd mințile, nu e nici o îndoială. O simt. O simt. O simt. Mi-e... frică... (în engl., în orig.) (n. r.).

de a reflecta, și poate să fie identificată și măsurată exclusiv datorită unui instrument în mod popular denumit criptofotometru, pus la punct de J.W. Reenwert, în 1964. Conform unor date actualizate în 1978, în lume se cunosc douăzeci și trei de diamante nebune (estimarea de la Sotheby's) sau, mai verosimil, paisprezece (estimarea lui J. Van Duivenbode). Exemplarul cel mai mare (2088 de carate), descoperit în bazinul carbonifer din Devonshire în 1883 și păstrat la British Museum din Londra, este cunoscut ca Gog-Magog.[1]

A patruzeci și cincea mărturie
Jepp De Joonk

Trec cu vederea pe cei care în prezenta anchetă veghează la alegerea și la citarea surselor. Cert este că raportul precedent, deși nu conține afirmații inexacte, prin modul în care a fost circumscris și reprodus fără notele necesare, riscă să genereze numai confuzie. În numele Asociației Tăietorilor de Diamante din Amsterdam, al cărei consilier bătrîn am onoarea să fiu, aș vrea să îndrept atenția distinșilor ascultători asupra următoarei chestiuni: cine, avînd în mîini un diamant de cîteva mii de carate, ar fi atît de nebun să-l taie astfel încît o parte din lumină, în loc să fie reflectată, să fie absorbită în el și, deci, ascunsă privirii?

1. H.P. Lovecraft Jr., *Trattato de gemmologia generale*, Providence, Cthulhu Press, 1988, vol. III, p. 377 (n. a.).

Cine a raportat fragmentul domnului Lovecraft Jr. trebuia să adauge că așa-zisul Diamant Nebun are niște caracteristici care nu-i lasă altă opțiune tăietorului consternat, caracteristici care se pot rezuma într-un cuvînt: suferință. E cunoscut faptul că orice piatră prețioasă se poate sparge fie prin clivaj, fie prin rupere și este la fel de cunoscut faptul că, depinzînd de structura atomică și fiind, deci, mai previzibil, riscul de clivaj îi preocupă pe tăietori mult mai puțin decît riscul de ruptură. Ei bine, Diamantul Nebun este singura piatră prețioasă din lume care se poate sparge și într-un al treilea mod, adică prin disociere moleculară. Identificată suprafața critică, totuși, tăietorului nu-i va rămîne decît să evite cu grijă să acționeze asupra ei, chiar și cu prețul de a inventa tăieturi neobișnuite și dezechilibrate economic. Și tocmai acolo, în centrul suferinței moleculare, Diamantul Nebun va absorbi lumina reținînd-o, gelos, într-un înveliș întunecat.

A patruzeci și șasea mărturie
Alison Barrell

Curios, cînd eram mică eram îndrăgostită de un Barrett și am ajuns să mă căsătoresc cu un Barrell... De altfel, numele de fată era Barraclough, mama mea era o Barrows, bunica mea o Barrymore... Da, eram îndrăgostită de acel Barrett, care se numea încă Roger, pentru că vorbesc despre Morley School.

De la el păstrez numai această colecție de bile de sticlă colorate, uitați-le aici, frumoase, nu? El mi le-a dăruit, și fix după ce mă comportasem urît, foarte urît... Învățătoarea ne spusese să facem un desen și în timp ce eu mîzgăleam, Roger a desenat o superbă Lună verzuie, cu toate craterele și petele, vă jur că mai mult decît desenul unui copil, părea o planșă dintr-un atlas astronomic... Apoi a început să-i curgă sînge din nas, i se întîmpla foarte des, și a cerut voie să se ducă la baie. Cînd s-a terminat ora, nu se întorsese încă, astfel, eu am luat desenul lui, l-am semnat cu numele meu și i l-am dat învățătoarei împreună cu al meu, pe care îi imitasem semnătura. Astfel, Roger nu și-a dat seama de nimic pînă în ziua în care învățătoarea a adus desenele notate, un 9 pentru mine și un 3 pentru el... Așteptam să mă spună, în schimb, a făcut ca Tom Sawyer și a tăcut. Ba mai mult, întrucît a văzut cît eram de stînjenită, a doua zi mi-a adus aceste bile spunîndu-mi că erau tot niște Luni și că avea atît de multe, că n-ar fi rămas niciodată fără.

Veți înțelege... nu l-am uitat niciodată, unul așa ca el... Mă duceam la toate concertele lui, fără să știe logodnicul meu, chiar dacă sînt sigură că el nu-și mai amintea de mine... Cînd n-a mai cîntat cu ceilalți, am continuat să le cumpăr discurile, pe cele pe care le-a făcut singur și pe ale grupului... Iubiții mei n-au înțeles niciodată motivul acelei fidelități, de fapt sînt singurele discuri pe care le-am cumpărat în viața mea, în orice caz, cum se spune, treaba mea, nu credeți? Și, cînd am văzut că unul dintre acele discuri se intitula *The Dark Side of the Moon*, mi s-a făcut rău, asta și pentru că erau

anumite cuvinte, acolo, dar anumite cuvinte... Acum doi sau trei ani, într-un documentar al BBC, l-am auzit pe un muzician afirmînd că acela era discul prin care prietenii lui au ajuns la un compromis cu nebunia lui, reușind, în sfîrșit, să scape de el: dar ce înseamnă asta?! A ajunge la un compromis înseamnă să recunoști, deci cum e posibil să te eliberezi? Te eliberezi negînd, uitînd – sau greșesc? Nu, pentru că, în caz că greșesc, corectați-mă, eu sînt prima care admite că nu se pricepe la muzică... Dar se vorbește despre muzică sau despre altceva? Mie mi se pare că se vorbește despre Lună, deci... Nu vă mai spun apoi despre confuzia mea cînd pe discul următor am auzit un cîntec dedicat lui, în care se spunea că, urlînd la Lună, obținuse prea devreme un secret îngrozitor... Din nou Luna, să am un șoc nu alta! Și, după mulți ani, pe un disc care avea pe copertă multe paturi pe o plajă, mi se întîmplă iar să aud că fiecare dintre noi are o latură întunecată: erau chiar obsedați, nu vi se pare? O adevărată obsesie, o prietenă mi-a spus și că în concertele lor au folosit niște ecrane rotunde, tot mai mari, ecrane care deja ele însele semănau cu Luna, dar pe care, în anumite momente, era proiectată chiar imaginea Lunii, cea din atlase... Eu nu mă pricep la astronomie, dar dacă ar exista încă vreo bucățică fără nume pe Lună, iată, mi s-ar părea corect să i se dea numele lui, nu vi se pare o idee frumoasă? Marea lui Barrett... da...

A patruzeci și șaptea mărturie
Vera Lynn

La cei 92 de ani ai mei, sînt cîntăreața cea mai în vîrstă care a ajuns prima în topurile de vînzări. Tocmai s-a întîmplat asta, în ultima săptămînă din august a anului 2009. Dar să ne întoarcem cu șaptezeci de ani în urmă.

În ’39, ca să-i încurajăm pe băieții noștri care plecau pe front, armata mi-a cerut să interpretez o melodie scrisă special de Ross Parker și Hugh Charles. Astfel, pentru mai bine de un an, în toate zilele de marți și de vineri, am cîntat „We’ll Meet Again“ pe digul 8 al portului din Dover. În același timp, în fiecare luni și în fiecare joi, megafoanele din portul din Ramsgate difuzau vocea mea înregistrată pe un disc. Pentru mii și mii de tineri a fost ultima voce feminină în limba engleză. Ce cîntam? Că într-o zi ne vom regăsi cu toții, că se vor întoarce într-o zi însorită... E vina mea dacă pentru mulți nu a fost așa? Domnul Kubrick părea să creadă asta cînd, la sfîrșitul filmului său *Dr. Strangelove*, în timp ce se văd explodînd bombele atomice, a pus tocmai cîntecul meu. Fie! Dar și domnul Waters părea să o creadă cînd mi-a dedicat un cîntec de pe *The Wall* în care părea că eu i-am atras pe toți băieții aceia într-o capcană... În 1979 fusesem uitată de ceva vreme – dar chiar nu-mi convenea să fiu amintită ca o escroacă, așa că i-am scris o scrisoare domnului Waters. În mod surprinzător, mi-a răspuns. În mod surprinzător, spun, pentru că ajunseseră la mine zvonuri despre caracterul său dificil. În schimb, nu numai că a scris scuzîndu-se, dar a vrut să mă invite să particip

la una dintre interpretările *live* ale discului *The Wall*. Astfel, pe 8 august 1980, a venit să mă ia o Limousine și m-a dus la Earls Court, unde, cînd a venit momentul cîntecului cu numele meu, m-au pus să urc pe scenă în fața a douăzeci de mii de persoane. Pe moment, nimeni nu și-a dat seama, dar cînd, la sfîrșitul cîntecului, domnul Waters m-a prezentat publicului cu o plecăciune, au fost niște aplauze cum nu mai auzisem niciodată în toată viața. Pe 30 august 2009, selecția mea *The Very Best of Vera Lynn* a urcat în vîrful clasamentelor engleze, însă dacă trebuie să aleg ziua gloriei mele, o singură zi care să mă poarte în neant, aleg 8 august 1980.

A douăzeci și opta confesiune
Omul cîine (10)

Am avut din nou visul acela îngrozitor. Cînt la baterie și apare un tip cu o cagulă pe cap, înfășurat într-o manta largă, neagră. Ține în mîini un bidon mare de metal. Fără să spună nimic, se apropie de tamburii mei, deșurubînd un dop pe care nu-l observasem niciodată pînă atunci. Apoi ridică bidonul și varsă înăuntru un lichid roșu care seamănă mult cu sîngele, îl varsă pînă cînd tamburul se umple gîlgîind. Face așa cu toți tamburii mei, pune toate dopurile la loc și pleacă. Eu încep să cînt din nou, dar produc un zgomot foarte ciudat, ca un huruit submarin. Îi caut pe colegii mei, dar nu sînt acolo, numai instrumentele lor abandonate

pe scenă. Atunci mă uit în public și văd că și teatrul este gol... gol, cu excepția unui singur spectator, fac eforturi să-l disting, pentru că reflectoarele sînt fixate pe mine... în cele din urmă îl recunosc, e Bonzo! Murdărit tot de voma care i-a provocat moartea, stă acolo și rîde... Cînd se oprește din rîs, înțeleg că s-a întors tipul cu cagulă, simt că se agită pe acolo cu nu știu ce amplificator, dar nu îndrăznesc să mă uit în partea aceea... după o scurtă vreme, un nechezat înspăimîntător se răspîndește în teatru și atunci mă trezesc.

A douăzeci și patra lamentație
John Lydon

După cum vedeți, mi-am reluat numele adevărat. Sex Pistols a durat atît de puțin, că Johnny Rotten trebuia să moară odată cu ei. Din ’75 pînă în ’79, iată cît am rezistat, cum ar veni, de la *Wish You Were Here* la *The Wall*... Nu dau întîmplător aceste exemple, dat fiind că în anii aceia Pink Floyd era obsesia noastră... Cineva, aici, a amintit deja, mi se pare, de celebrul meu tricou... Pregătisem trei serii, „I Hate Pink Floyd“, cu un porc, „I Hate Who“, cu o chitară distrusă și „I Hate Led Zeppelin“, cu un dirijabil, dar, pînă la urmă, îl purtam întotdeauna pe cel cu porcul...

Și noi, oricum, am avut un mort al nostru brav, dacă jucăm jocul cu cine a avut mortul cel mai tînăr, cîștigăm noi, s-a dus la douăzeci și unu de ani... John Simon Ritchie se numea, chiar dacă

lumea l-a cunoscut ca Sid Vicious... Povestea acestui nume o știu toți, eu aveam un hamster pe care-l chema Sid și, într-o zi, l-a mușcat pînă la sînge de un deget pe John, care a început să țopăie de durere urlînd că nenorocitul ăla de hamster era chiar „vicious“: astfel, din ziua aceea i-am spus așa...

Ceea ce, în schimb, nu știe nimeni este de ce animăluțul acela se numea Sid. Se numea Sid în semn de omagiu pentru Barrett, singurul de la Pink Floyd care-mi plăcea.

Syd Barrett a murit, Sid Vicious a murit, Johnny Rotten a murit, hamsterul lui a murit, Sex Pistols a murit. Numai cei de la Pink Floyd trăiesc. Și un nenorocit cu numele John Lydon care trăiește din puține și amare amintiri.

A douăzeci și noua confesiune
Omul pisică (9)

Bunul Dockley v-a atras atenția asupra gamei noastre de zgomote: dacă tot făcea asta, putea să adauge că, între ’71 și ’72, am pierdut o groază de timp ca să încercăm să facem un concert de „muzică obiectuală“, care ar fi trebuit să se numească *Household Objects*. În cele din urmă, am obosit și n-am păstrat nici măcar benzile. A vorbit și de bătăi cardiace: poate ignoră însă că, pe lîngă cele cu care începe și se încheie *Dark Side*, sînt altele pe coloana sonoră din *Zabriskie Point* și

altele într-o versiune inedită de pe *Echoes* și altele, evident, în piesele pe care Roger le-a scris cu Geesin pentru *The Body*. Dar dacă Dockley va reasculta cu atenție, va descoperi că și „Pow R. Toc H." este dezvoltarea unei bătăi cardiace și că în „Set the Controls for the Heart of the Sun" este o secvență foarte scurtă care e pură bătaie cardiacă. Dar și pe cele două albume de solist ale lui Syd sînt niște mici surprize frumoase, și pe *Animals*, și pe *The Wall*...

Un jurnalist, referindu-se la respirație, la bătaia cardiacă (și la țipetele lui Roger), a scris odată că aceste sunete fiziologice ale emoțiilor și ale energiilor vitale, ale inconștientului și ale visului care se transformă în coșmar aparțin, în mod profund, imaginarului celor de la Pink Floyd. În săptămîna următoare un alt jurnalist l-a făcut incompetent, afirmînd că la baza imaginarului nostru erau simboluri și arhetipuri precum cercul și triunghiul, de unde gongul, ecranul rotund, luna, piramida, prisma... *Muzica formelor primare* se intitula articolul acela și s-a născut o dezbatere care i-a așezat de-o parte pe fiziologiști, de cealaltă parte pe jungieni: terenul comun pe care să se măcelărească, inconștientul, inconștientul *nostru*... Și lucrul cel mai ridicol dintre toate era că primii aduceau ca dovadă începutul și sfîrșitul de la *Dark Side*, iar ceilalți vînturau coperta aceluiași disc drept dovadă opusă... N-au lipsit cei care au subliniat faptul că proveneam toți de la școli de artă, în particular de la arhitectură: adevărat, cum e adevărat că o trăsătură de proiect arhitectural au foarte multe dintre piesele noastre, ca să nu mai vorbim de conceperea lui *The Wall*... Dar dacă aici, cum mi

se pare, vorbim despre origini, despre stigmate fondatoare, atunci nu pot să nu observ că noi eram niște arhitecți pe jumătate, da, dar că Syd era un pictor.

A patruzeci și opta mărturie
David Bowie (2)

Bătaia cardiacă... Inima pompează sîngele, iar sîngele... Cînd, în 1983, am interpretat rolul unui vampir în *The Hunger*, au fost unii care au spus că era rolul potrivit pentru mine, dat fiind miracolul frumuseții mele adolescentine neschimbate. Acum nu mai sînt atît de intact, dar, pentru vîrsta pe care o am, veți admite că sînt un fel de miracol în viață... În viață, da, dar, ca să trăiești, ai nevoie de morți, de cineva care să se transforme în biftecuri, în ouă care nu vor deveni niciodată pui...

L-am iubit întotdeauna pe Syd Barrett. Primul meu single de succes, „Space Oddity“, era un omagiu adus formației Pink Floyd de la UFO și, de fapt, toate travestirile mele științifico-fantastice ulterioare vin de acolo. Știu bine că marele pasionat de științifico-fantastic era Roger, dar, ca să vezi, tot ce a făcut bun în această direcție a făcut cît timp a rămas cu Syd. În ’73, am înregistrat un cover al lui „See Emily Play“: s-a scris că am fost chiar mai barrettian decît Barrett și, bineînțeles, n-au lipsit cei care au vorbit de vampirism. Iar recent, pentru turneul cu *On an Island*, am cîntat „Comfortably Numb“ împreună cu Gilmour,

părțile lui Roger vreau să spun, și Dave a spus că am vampirizat atît de mult acel cîntec, încît l-am făcut al meu, într-atît încît oricine ar fi luat-o drept versiunea originală. Mi-a venit spontan să-l întreb cum de, după atîția ani în care l-au vampirizat pe Syd, el nu obținuse rezultatele mele și, în ciuda faptului că eram de aceeași vîrstă, el părea tatăl meu. Mi-a răspuns cu o altă întrebare, care, într-adevăr, te cam făcea să încremenești: „L-ai văzut pe Roger în ultima vreme?“.

A patruzeci și noua mărturie
Michel Rémy (2)

Distingînd între pictură și arhitectură, Dave vrea, poate, să distingă, în istoria formației Pink Floyd, o a doua parte arhitecturală – care a culminat cu *The Wall* – și o primă parte vizionară, mai legată de spiritul lui Syd?

Și totuși, o persoană inteligentă ca el ar trebui să știe că fumigenele, laserele și toate cîte alcătuiau primele spectacole de lumină nu erau altceva decît forme de arhitectură: nu doar atît, ci erau deja forme de zid, ecrane între formație și public. Iar Mike Leonard nu era arhitect? Și continuitatea zgomotoasă care leagă un cîntec de altul pe *Dark Side* este arhitectură, și interacțiunea cu grafica lui Storm este, de aceea *The Wall* va rămîne opera centrală a celor de la Pink Floyd, în timp ce improvizația „progresivă“ și virtual infinită face din *Atom*

un fel de accident pe parcurs – din *Atom*, dar îndrăznesc să spun și din „Interstellar Overdrive"... Ar fi de-ajuns acest lucru pentru a recunoaște în Roger elementul decisiv al grupului, dar mai e ceva: pentru *The Wall*, Roger n-a oferit numai structurile, ci a turnat înăuntru și fluidul, pentru că interacțiunea dintre cuvinte, muzică, scenografie, coregrafie, filme, animații și dezvoltare dramatică fac arhitectura lui pluridimensională, aș îndrăzni să spun sinestetico-cubistă, cu o saturație simbolică și o eliberare de subconștient direct proporționale cu rigoarea întregii operațiuni. Vă dau numai o sugestie care, totuși, din păcate, nu mai poate să aibă legătură cu spectacolul: ascultați discul din nou și fiți atenți la contrastul dintre muzică, dură, geometrică, foarte controlată ritmic, și voce, foarte des emoționată, fragilă, în conflict cu acea muzică. Vocea aceea distonantă nu este vocea originilor? Nu este vocea lui Syd?

Al cincisprezecelea raport
Proces verbal din Borough, Islington, ședința din 22 octombrie 1979

[*omisiune*]. Ia cuvîntul Winston Dundee, Responsabil al Comisiei de Probleme Școlare. Domnul Dundee întreabă autoritățile competente dacă e adevărat că, în data de 11 octombrie 1979, un individ neidentificat a luat douăzeci și trei de copii de la Islington Green School, situată în Prebend

Street, nr. 1, și i-a adus înapoi după aproape două ore; întreabă, de asemenea, care a fost scopul acțiunii și ce reprezentant al institutului școlar a autorizat-o. Ia, deci, cuvîntul Reprezentantul pe lîngă Ministerul Educației, Lawrence Shenectady, care confirmă știrea și identifică în profesorul de muzică, Vernon Renshaw, persoana care a încredințat copiii necunoscutului, adăugînd că, pentru faptul că nu a anunțat-o pe directoare, profesorul Renshaw a fost suspendat din activitate pe o perioadă nedeterminată. În ce privește scopul acțiunii, s-a clarificat că ei au fost însoțiți într-un studio de înregistrări situat pe adiacenta Britannia Row, la numărul 35, și că acolo au cîntat, în cor, un cîntec. Reiese că studioul de înregistrări aparține unui grup muzical cunoscut cu numele „Pink Floyd“ [*omisiune*]. Reia cuvîntul domnul Dundee ca să întrebe adunarea dacă nu crede că există datele principale pentru a fixa o acțiune legală împotriva societății „Pink Floyd“. Răspunde Avocatul Poporului din Borough, Richard Lee, după părerea căruia se poate, întemeiat, formula ipoteza infracțiunii de tulburare a educației publice. Ia apoi cuvîntul Reprezentantul Coroanei, Virgil Belloc-Vaughan, care solicită o amînare a discuției pentru a le îngădui organelor competente să verifice dacă faptele societății „Pink Floyd“ reprezintă și infracțiunea de sechestrare de persoană, cu circumstanțe agravante de vîrstă minoră [*omisiune*].

A douăzeci și cincea lamentație
Samuel Riddick

Sînt unul dintre acei copii. A fost totul foarte ciudat, ca într-un vis. Eram la lecția de muzică atunci cînd a intrat bărbatul acela, nu știu cîți ani putea să aibă, i-a șopti ceva la ureche profesorului și imediat după aceea îl urmam pe coridor, ca șoarecii care merg în urma flautului fermecat. În scena următoare sîntem într-un studio de înregistrări: bărbatul ne dă fiecăruia dintre noi o foaie cu textul de la „Another Brick in the Wall part 2“, ne pune să auzim cum trebuie să-l cîntăm, repetăm de cîteva ori, apoi înregistrăm. A fost foarte frumos, nimeni nu a vorbit despre asta, dar era clar pentru toți că recompensa noastră era acea experiență în sine, într-adevăr, cînd ne-a însoțit din nou la școală, bărbatul acela... ființa aceea... nici măcar nu ne-a mulțumit, ca și cum ne-am fi făcut numai datoria... ba, acum că mă gîndesc din nou, mi se pare că nu ne-a privit niciodată în ochi, privirea lui era pierdută... pierdută în sinea lui... E incredibil, știți, mi-a fost de-ajuns să-i reevoc imaginea ca să simt din nou nevoia de a-l urma orbește, ca un șoricel din Hamelin... Dar, în schimb, nu! Nu! Acum am crescut și trebuie să rezist, pentru că ceea ce s-a întîmplat apoi nu se poate ierta. Nu știți despre ce vorbesc? Despre video, iată despre ce! Cîntecul acela a fost lansat ca single și a avut un succes monstru, primul în clasamente, în toată lumea, aproape un an, asta probabil că știți, nu? Bine, la televizor puteai vedea încontinuu un video, un film de trei minute în care apărea vocea noastră, dar noi nu, pentru că ne înlocuiseră cu niște figuranți...

niște nenorociți de copii-figuranți care-și mișcau buzele în *play-back*, nenorociți, nenorociți, nenorociți!

A douăzeci și șasea lamentație din lumea de dincolo
Alistair Grahame

M-am născut în 1900, fără să văd cu un ochi, iar cu celălalt strabic. În 1920, punîndu-mi capul pe o șină, m-am lăsat decapitat de un tren. Tatăl meu era Kenneth Grahame, celebrul autor al cărții *Vîntul prin sălcii*. Aproape toate episoadele din cartea aceea s-au născut ca povești pe care tata mi le spunea mie și în aproape toate personajele există ceva din mine. Mai ales în Broscoi și Șobolan. Dar aici văd cum cartea mea este considerată de toți drept cartea unui anume Syd Barrett. De acord: a fost cartea a milioane de copii, poate să fie și a acestui Barrett. Însă am observat și că ceilalți, colegii lui, au, pe jumătate, nume de animale: omul pisică, omul cîine, omul cal, omul șoarece. De ce? Nu că mă interesează prea mult, dar dacă cineva vrea să joace jocul acesta, trebuie să fie ceva mai informat.

Unul dintre personajele principale este Șobolanul de Apă. Pasiunea sa sînt bărcile: „nu există nimic, dar absolut nimic mai extraordinar pe lumea asta decît să lenevești în barcă“[1], îi spune el Cîrtiței.

---

1. Kenneth Grahame, *Vîntul prin sălcii*, traducere de Gabriela Monica Rusu, Ed. Liternet, 2010, p. 8 (n. t.).

Deci, cînd domnul Wright a fost comparat cu un șoarece, nu s-a făcut o greșeală. Nu pot să spun același lucru despre domnul Mason. Mai întîi pentru că în carte nu sînt cîini și apoi pentru că dacă există cineva cu obsesia mașinilor sport, acesta este, fără îndoială, Broscoiul: „Ce măreț, ce impresionant!“, exclamă după ce aproape că a fost lovit de un automobil sport, „Poezia mișcării! Unicul și adevăratul mod de a călători! Zbori peste sate – mereu alte orizonturi! Ce minune! Oh, pup-pup!“[1]. Și cîntecelele alea ale lui arogante?

„Brr-um, brr-um, mergea mașina
Pe șosea în goana mare...“[2]

Deci domnul Mason să fie omul broască. Ajungem acum la domnul Waters. E adevărat, apar cîțiva cai în carte, dar nu este vorba despre personaje reale: nu vorbesc niciodată, sînt doar animale. Spuneți-mi însă dacă Bursucul nu vă amintește de cineva: are o personalitate puternică și vorbește puțin, iar cînd vorbește, cuvintele au tonul unui ordin. Toți ceilalți, de altfel, par fericiți să-l asculte. Luați un pasaj ca acesta: „— Tăceți toți, imediat! Și în acel moment nu se mai auzi nici musca. Era Bursucul, care, terminîndu-și plăcinta, se întorsese cu fața spre ei și îi privea cu severitate. Cînd văzu că toți erau cu ochii ațintiți spre el și că așteptau încremeniți să le spună ceva, se întoarse iar cu fața spre masă și întinse mîna după niște brînză. Și așa de respectat și de impunător era venerabilul Bursuc, încît nimeni nu mai rosti nici

1. *Idem*, pp. 34-35 (n. t.).
2. *Idem*, p. 189 (n. t.).

măcar un cuvințel pînă ce acesta nu termină de mîncat și de scuturat firimiturile de pe genunchi“[1]. Deci, Waters să fie omul bursuc. Rămîne, prin eliminare, morbida și mlădioasa Vidră, în care vom recunoaște adevărata natură a domnului Gilmour.

În ce-l privește pe domnul Barrett... Ei, ați văzut toți că pînă acum nimeni n-a îndrăznit să-l lipească de vreun animal. Mi se spune că semăna vag cu un dihor, dar cine a citit cartea, nu poate avea dubii: domnul Barrett este omul cîrtiță. N-a trăit întotdeauna sub pămînt? „Odată ce ajungi sub pămînt“, a declarat Cîrtița, „simți că-ți vii în fire. Nu ți se poate întîmpla nimic rău și nimic nu te mai poate deranja. Te simți stăpîn pe propria viață și nu mai trebuie să dai socoteală nimănui.“ „Pe sus poți să mergi să te plimbi, dacă vrei; dar în final, tot în subteran te retragi – pentru că aici te simți cu adevărat acasă!“[2] Mai limpede de atît...

În acest punct tragem concluzia. Șobolanul sînt eu, pentru că era porecla cu care mă striga tata. Broscoiul sînt eu, pentru că, dintre toate personajele, este cel mai derbedeu și mai iresponsabil. Cîrtița sînt eu, pentru că e oarbă. Bursucul sînt eu, pentru că stăteam mereu singur. Vidra sînt eu, pentru că înotam mereu în rîu. Deci eu, care deja SÎNT acea carte, SÎNT și acel grup. Pink Floyd, da, sînt eu.

1. *Idem*, p. 206 (n. t.).
2. *Idem*, p. 67. De fapt, primul citat îi aparține Cîrtiței, iar al doilea Bursucului (n. t.).

A treizecea confesiune
Omul pisică (10)

Sau vidră? Poate e mai bine, aş putea să înot toată ziua în rîul Cam...

Protestul trist al tînărului Alistair este emoţionant şi, cu un real regret, mă văd obligat să-l dezmint, cel puţin în legătură cu un punct. Toţi ştiu că pentru primul nostru album, *The Piper at the Gates of Dawn*, am luat titlul capitolului al şaptelea din acea carte minunată. Titlul a fost ales de Syd, de aceea era cartea *sa* şi, chiar dacă atunci nimeni nu a vorbit explicit, a fost imediat clar pentru noi toţi că „Piper" era el. În prima lui intervenţie, Johnny Gordon a amintit deja că în prima secvenţă din „Shine on..." lui Syd i se spune Piper, reproşîndu-ne că am încercat apoi să eliminăm această identificare. Voi reveni asupra acestui lucru în curînd: mai întîi, trebuie să mai vorbim despre Piper. În marea majoritate a poveştilor, acest personaj este un cîntăreţ magic care, cu sunetul flautului, vrăjeşte şi conduce cîrduri de animale, mai ales şoareci. Dar, în cartea lui Kenneth Grahame, *nu este* un cîntăreţ şi nu cîntă la un simplu *flaut*... Nu, domnilor, este o fiinţă mult mai înspăimîntătoare, o fiinţă cumplită care-i umple pe Şobolan şi pe Cîrtiţă de o teroare comică şi absolută, dar îi şi topeşte într-un leşin ceresc: pentru că muzica lui duce cu sine infernul şi paradisul, şi e disproporţionat şi sublim, ca tot ceea ce are darul de a da şi de a lua... Muzica aceea te anihilează de spaimă, dar este şi în stare să-ţi ofere uitarea, „Pentru că", scrie Grahame, „acesta este

darul cel mai de preţ, pe care bunul semizeu i-l oferă, în mărinimia lui, aceluia căruia i s-a arătat ca să-l ajute: darul uitării“[1]. Semizeul, marele Pan. De aceea, dragă Johnny, cînd am înregistrat „Shine on...“ și „Wish You Were Here“ am negat referirea la Syd: pentru că eram în uitare, conform voinței zeului.

A douăzeci și șaptea lamentație din lumea de dincolo
Siamezii (4)

— Ai înțeles? Iată de ce a putut să ne facă ce ne-a făcut...

— Și tu crezi? Zeul Pan, gras și chel! Un cretin în salopetă care are grijă de mica lui grădină!

— Așa se arăta cînd ieșea afară. Toată lumea știe că zeii își ascund adevărata înfățișare muritorilor.

— Și, după tine... adevărata înfățișare... numai acolo sub pămînt?

— Mi se pare evident.

— I se pare evident, fostului muzician întreg! O pivniță, unde și o persoană normală trebuie să se aplece, să-l găzduiască înăuntru pe marele zeu!

— Este, într-adevăr, umilitor să fii contopit cu un animal ca tine! Un zeu este polimorf, este un influx, este energie, dacă vrea stă și într-o pană...

1. *Idem*, p. 122 (n. t.).

— A vorbit misticul, animistul... Atunci au dreptate cei ce spun că întrucît rockul s-a născut din rock'n'roll, rock'n'rollul din rythm'n'blues, rythm'n' blues-ul din blues-ul sclavilor americani, sclavii americani din Africa, rockul este african, magic, negru...

— Te-ai îndoit vreodată de asta?

— Păcat că din tot acel negru a ieșit acest roz...

— E vina numelui tău.

După ce a auzit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-și colții în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obișnuit să procedeze în asemenea momente, și-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîșiindu-i carnea în profunzime. Și un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea și tot curgea pe pămînt.

A cincizecea mărturie
Michel Rémy (3)

Teroare și leșin... N-a fost chiar Roger, la început, cel care a declarat: „Muzica noastră poate exprima orori urlătoare sau extazuri sublime“? Nu se spune în „Wish You Were Here“ că „el“ poate „să exprime paradisul din infern“?

După Dave, să-l întrebi ceva ținea de hazard, pentru că răspunsurile lui păreau să vină din altă lume... Și toți s-au scuzat pentru că n-au știut să-l ajute, spunînd că pe vremea aceea nu știau nimic despre schizofrenie... Eu cred că ceva știau,

că nu era vorba de schizofrenie... Syd era frumos, vesel, iubit de toți, plin de talent: de ce să se autodistrugă? Pentru ca Pink Floyd să fie Pink Floyd, de acord, dar în acest moment mă gîndesc la un alt răspuns: *pentru că-i fusese cerut*. Cîntecele de solist ale lui Syd sînt pline de referiri la cineva care comandă, cineva care-l vede în timp ce el îl cheamă „de dedesubt“, el, care se umilește îngrozitor... Ascultați din nou „No Man's Land“, unul dintre cîntecele lui cele mai enigmatice. Sau „Wolfpack“, unde este evocată o haită de lupi care urlă, printre diamante și bîte, o haită ținută „în formație“ de un mort... Syd face parte din haită, diamantele acelea nu lasă urmă de îndoială, dar cine este mortul? Mortul *care comandă*? Și de ce în „Octopus“ Syd pare resemnat lăsîndu-se „capturat de caracatiță“? De ce pretutindeni acest sentiment de deposedare, de luare în sclavie, de servitute? Anticii ne-au povestit atîtea istorii minunate despre extaz: dar nu ne-au spus ce rămîne din extaz după ce zeul pleacă...

Gog Magog Hills, oare acolo se întîlnea Syd cu zeul?

A cincizeci și una mărturie
Alan Parsons (3)

V-am mai vorbit vreodată despre „Melc“? Trebuia să fie o structură teatrală mobilă, formată, în principal, dintr-un tendon vermicular semigonflabil, lung de 130 de metri și lat de 40: ieșită din mintea

lui Roger, ar fi trebuit să conțină reprezentanțiile cu *The Wall*, astfel încît să nu depindă de dimensiunile prea mici ale majorității teatrelor. L-am convins însă că, din cauza costurilor realizării și transportării acelui monstru, ne-am fi ruinat cu toții și, în cele din urmă, a renunțat și el. N-a renunțat însă la pretenția ca avionul, care, în fiecare seară, trecea pe deasupra spectatorilor, pentru ca apoi să ia foc, să fie un Stuka autentic, din al Doilea Război Mondial: Oricît am încercat să le restaurăm, în cele din urmă a trebuit să cumpărăm patru...

Îmi amintesc că, într-o seară, la Dortmund, privind enorma structură metalică montată pentru spectacol, a suspinat și a clătinat din cap. L-am întrebat ce avea. A răspuns că „chestia“ aceea n-ar fi putut niciodată să găzduiască toate acele dragi animăluțe. A spus chiar așa, „dragi animăluțe“, o expresie incredibilă pentru unul ca el.

— Ce animăluțe?

— Ale lui Syd.

— Syd avea animăluțe?

— În cartea lui, da.

Mi se părea că vorbește ca un nebun. Noi toți citiserăm *Vîntul prin sălcii*, dar să ne imaginăm ce-și imagina Roger era puțin cam mult. Mai ales cînd a adăugat, exact cum ar fi făcut Bursucul: „Erau toate pregătite, așteptau numai un semn de la mine“.

Revelație
Alistair Grahame (2)

... eeu s-sînt, pink'oyd... 'arrhett, eu, eeu! 'ub pămhînt, gn noroi... 'nclate d'noroi chorzile chitarelor suhnă mai bne, 'jcot suhnetul t-taților... 'ub pămhînt'arrhett r'mas t-tînhăr și f-frum-os, cl g-gras gn-n'e el, ffi-ullui e, 'iul... 'iul a-mmurit t-tată'vvhiu, vvhiu! 'arrhett chîrtița ghră... ghră-ni... ghrăninitoare... 'ub pămhînt p-plătește zheului ca s-să țінnhăvvhii pink'fl-floyzii... ș'oger-chîrtița a-s-spus'o-o, c'al-s-său t-tatăm-morth c-ca o c-chîrtiță... gn 'n-noroi... c-calu-i'un b-burhsuc, burhsucu' e-f-fiul chîrtiții, 'arrhett și eeu 'jîntem c-chîrtița... eeu p-pus chapul p'l-lhinia f-ferathă s-să d-dau s-sîngel'meeu p-pentru ccarthea lu't-tati, astfhel d-devenheam sîngel'lu'bharrhett... sînge c'suf-flă 'n-n să-lci... sînge l-lu'ghogh'maghogh... chîn-nd ses-simte chemare lu'flhaut și la fel s-sperietthoahoa-rea mher-rgee, sperietthoa-re...s-se d-duce l-la ș-șșșiame-zi, sperietthoa-re', s-să-i sperhi-hie... și se înt-thîmplă tot-thul 'ub phămînt, sînge rhoș-șșșu și sîngeee rro-z, și n-norhoi, m-mulht ng-norhoi f-fluid-d... d-dar p-parhe t-toth n-negru, f-findcă 'ub pămhînt e c-ca'n-s-spathel-lună și în-chap... chapu'lu'pink p-plin d'vhier-mi... l-lună d'b-brînhz-ză p-plinhă d'vhiermi... a-pa lu'cham p-plină d'șhoarec-ci... șhoarcecic-chîrtiță n-negrhi c'oc-chii rhoși și c-coada r-rho-șie, p-phersonhalu' d'la șș-șase șiz-zece c'm-m'dechap-pithat șial-lhuat al m-meu c-chap, d-dar 'l m-meu s-sînge șil-lhuat chale' f-ferathă cholorhîn-do d'rho-rozzz... și m-muzicha-a e m-mîghoa-să... și de aceia e f-faimoashă... d-dar l-luna rhămîne mistherioa-să...

A cincizeci și doua mărturie

Autorul acestei mărturii, inginer de sunet la studiourile EMI de pe Abbey Road, din 1968 pînă în 1969, a cerut să rămînă anonim.

Peter Dockley a ilustrat detaliat marea menajerie care populează opera celor de la Pink Floyd, toate acele animăluțe care-i vizitează periodic: cînd nu locuiesc stabil în mințile lor... Storm Thorgerson n-a intervenit, așa că nu vom ști niciodată cui i-a venit ideea cu vaca și porcul... Alan Parsons ne-a dezvăluit că Roger Waters își dorea un fel de arcă a lui Noe în formă de melc... Ann Murray ne-a edificat în legătură cu ușurința cu care Syd vorbea cu orice tip de animal... Autorul acestui dosar, fără analiza critică necesară, a luat de bune combinațiile zoomorfice propuse de Rick pentru cei de la Pink Floyd, exceptînd nevoia de a lua apoi act de rectificările bietului Alistair, fără îndoială mai informat decît Rick... Fiecare poate trage ce concluzie crede, dar simt nevoia să avertizez că cel puțin într-un caz nu s-a spus adevărul. S-a întîmplat cînd Roger Waters a spus că „Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict“, dacă se elimină poliloghia scoțiană de la sfîrșit, este o piesă în întregime instrumentală. Ei, nu! Domnul Waters știe foarte bine, cum știau colegii lui și unii ingineri de sunet bănuiau, că vocile tuturor acelor animăluțe n-au fost sintetizate electronic, ci extrase, prin distorsiune, dintr-o voce umană: a lui Waters.

Ca să verific această afirmație, am încercat să analizez benzile originale, dar prietenii care lucrează astăzi la EMI m-au asigurat că tot materialul de lucru a rămas în posesia lui Waters sau a lui Gilmour, care au mare grijă cui îl arată. Totuși, datorită noilor tehnologii, am reușit, oricum, cu ajutorul unui spectru acustic, să analizez cîntecul așa cum este înregistrat pe disc: nu vă va veni să credeți, așa cum, la început, nu mi-a venit nici mie să cred, dar vocea supusă distorsiunii nu e a lui Roger: este a lui Syd.

De unde diverse posibilități: fie în 1969 Roger dispunea de o bandă pe care vocea lui Syd fusese deja prelucrată, în mod verosimil, chiar de Syd; fie a luat o înregistrare oarecare cu vocea lui Syd și a distorsionat-o; fie s-a dus pe ascuns să-l viziteze pe Syd și au lucrat împreună la cîntecul acela; fie a fost posedat de Syd care a vorbit prin el ca un ventriloc; fie... fie Roger *era* Syd, transferat în mintea lui imediat după ce corpul i-a cedat... Vă amintiți ce spune Roger în „Brain Damage“? Nebunul este în mintea mea, este cineva în creierul meu, dar nu sînt eu... De altfel, de ce să te miri, dacă și un simplu inginer ca mine, numai pentru că a lucrat cu patruzeci de ani în urmă la un disc de-al lor, e trezit în fiecare noapte de un țipăt ascuțit, prelung, care provine chiar din capul lui?

A cincizeci și treia mărturie
Robyn Hitchcock (2)

În 1980, am scris un cîntec pentru el. Se numește „The Man Who Invented Himself“ și spune că a apărut de nu se știe unde, ca un lăncier pe cer și a răspîndit lumina sa asupra fiecărui lucru ca și cum n-ar fi murit niciodată. Scriindu-l, îmi amintesc, mă gîndeam la ultimele scene din *2001: Odiseea spațială*, cînd Dave Bowman vede și trăiește infinitul, și moare și renaște... Cine știe dacă nu cumva și Syd, cînd a inventat primele spectacole de lumină, nu avea aceleași viziuni, cert e că nimic ca acea minunată secvență a lui Kubrick nu exprimă, vizual, muzica lor... a lui... Să nu uităm că hiperspectaculozitatea lor este fiica acelor pionieristice jocuri de lumină și singurul lor scop este să le ascundă figurile... Cu cît mai șocant concertul, cu atît mai puțin vizibili muzicienii, numai niște amărîți au putut să vorbească despre gigantism comercial, în realitate, rockul lor a fost unul monastic, întunericul, luminile orbitoare, ecranele, fumul, cei care-i înlocuiau, cărămizile, totul folosea la ascunderea lor, pînă și plasticul patetic al acelei prime Esquire... Amintiți-vă de „Flaming“, cînd el cînta voi nu mă puteți vedea, dar eu vă pot vedea pe voi... Atunci era valabil pentru public, apoi a fost valabil pentru colegii lui, cine știe dacă e valabil și pentru mine.

Contemplație

Monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-și colții în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obișnuit să procedeze în asemenea momente, și-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîșiindu-i carnea în profunzime. Și un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea și tot curgea pe pămînt.

Cuprins

F. Scott Fitzgerald – *Aventurile lui Pat Hobby*
Ian McEwan – *Solar*
Jeffrey Eugenides – *Intriga matrimonială*
Michele Mari – *Pink Floyd în roşu*

în pregătire:

Joyce Carol Oates – *Apa neagră*

www.polirom.ro

Redactor: Ana-Maria Lişman
Coperta: Laurenţiu Midvichi
Tehnoredactor: Constantin Mihăescu

Bun de tipar: noiembrie 2011. Apărut : 2011
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare) ; E-mail : office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53 • C.P. 15-728
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail : office.bucuresti@polirom.ro

Str. Bucium nr. 34 Iaşi
tel.: 0232/211225
fax: 0232/211252
office@printmulticolor.ro
www.printmulticolor.ro

SERVICII TIPOGRAFICE COMPLETE

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA